

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ (LSR)

Dla obszaru gmin:
Biskupice, Gdów, Łapanów, Trzciana, Nowy Wiśnicz, Żegocina

wer. Styczeń 2024

Spis treści

I. CHARAKTERYSTYKA LGD	1
II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	6
III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI	13
IV. ANALIZA SWOT	22
V. CELE I WSKAŹNIKI	24
VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	50
VII. PLAN DZIAŁANIA	53
VIII. BUDŻET LSR	54
IX. PLAN KOMUNIKACJI	55
X. ZINTEGROWANIE	56
XI. MONITORING I EWALUACJA	59
XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	59

ZAŁĄCZNIKI DO LSR:

1. Procedury aktualizacja LSR	60
2. Procedury dokonywania ewaluacji	61
3. Plan działania	64
4. Budżet LSR	70
5. Plan komunikacji	71

Rozdział I. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania

1. Forma prawna i nazwa stowarzyszenia

Nazwa: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Raby”

Status prawny: stowarzyszenie „specjalne” działa w oparciu o zapisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U.z 2015, poz. 1393 z póź.zm.), ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U. z 2013 r. poz.173 z późn. Zm.), ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 349), ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015r., poz.378). Data wpisu w KRS: 22 października 2008 r. Numer KRS: 0000316230

2. Obszar LGD i mapa

LGD „Dolina Raby” obejmuje 6 gmin województwa małopolskiego, położonych w południowo-wschodnim kierunku do Krakowa (na mapie poniżej zaznaczono kolorem czerwonym).

W tabeli podano podstawowe dane gmin wchodzących w skład LGD „Dolina Raby”:

Gmina	Kod terytorialny	Typ gminy	Powierzchnia [ha]	Liczba mieszkańców*
Gdów	1219022	Wiejska	10 872	17 532
Biskupice	1219012	Wiejska	4 114	9 624
Łapanów	1201052	Wiejska	7 170	7 841
Trzciana	1201082	Wiejska	4 409	5 373
Nowy Wiśnicz	0824936	Miejsko-wiejska	8 216	13 563
Żegocina	1201092	Wiejska	3 489	5 290
Razem			38 270	59 223

* liczba mieszkańców zamieszkałych na dzień 31 XII 2013r.

Liczba zameldowanych mieszkańców miasta Nowy Wiśnicz na dzień 31 XII 2013 r. wyniosła 2 759 czyli poniżej liczby 20 tys. mieszkańców, umożliwiającą społeczności miasta w gminie miejsko-wiejskiej udział w Osi 4 PROW – Leader. Łączna liczba zamieszkałych mieszkańców obszaru LGD na dzień 31 XII 2013 r. wyniosła 59 923 mieszkańców czyli jest większa od 10 tys. i mniejsza od 150 tys. mieszkańców.

Obszary gmin tworzące LGD przylegają do siebie w taki sposób, że obszar LGD znajduje się w jednym obrysie.

3. Opis sposobu tworzenia partnerstwa uwzględniający dotychczasowe doświadczenie grupy/jej członków we wdrażaniu podejścia LEADER.

A) Utworzenie LGD. Z inicjatywą utworzenia LGD wystąpiły władze samorządowe Gdowa. Stopniowo do inicjatywy przyłączały się władze samorządowe pozostałych gmin na obszarze, których działa LGD. W zebraniu założycielskim, które odbyło się dnia 31 lipca 2008 roku w Łapanowie wzięły udział 33 osoby uprawnione do głosowania – 22 osoby fizyczne i 11 osób reprezentujących podmioty prawne.

Do reprezentowania założycieli przed sądem wybrano Komitet Założycielski w składzie: Zbigniew Fic, Jan Kulig, Józef Nowak. W związku z uwagami sądu konieczne okazało się jeszcze jedno spotkanie założycieli w dniu 23 września 2008 r. w Gdowie. W dniu 22 października 2008 roku wpisano LGD do KRS.

B) Realizacja strategii Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” - PROW 2007-2013 w latach 2009-2015 Lokalna

Strategia Rozwoju realizowana była na terenie 6 gmin założycielskich. Za pośrednictwem LGD mieszkańcy, organizacje społeczne, przedsiębiorcy i samorządy zrealizowały szereg przedsięwzięć służących rozwojowi obszaru, wykorzystując łącznie kwotę **5 781 277,27 zł**:

Przedsięwzięcie	Budżet przedsięwzięcia wykorzystany w latach 2009 -2015
Szlak rowerowy Doliny Raby	1 261 493,80 zł
Smak Doliny Raby	575 909,13 zł
Czysta energia, odnawialne źródła energii	230 898,34 zł
Nowoczesna firma	1 532 067,50 zł
Klaster drzewny	100 000,00 zł
Nie tylko przed telewizorem	2 080 817,50 zł

LGD zrealizowało 11 projektów współpracy z innymi LGD zarówno krajowymi, jak i międzynarodowymi w ramach Działania 4.21 PROW 2007-2013:

- A.** cztery projekty w zakresie promocji żywnościowych produktów lokalnych („Smaki łączą regiony – festiwal smaków”, „Smakowity Międzyregionalny Alternatywny Konkurs – Festiwal Smaków II”, „Szarlotkowy Międzyregionalny Alternatywny Konkurs- Festiwal Smaków III” oraz „Tradycje Beskidu Wyspowego”) z różnymi partnerami krajowymi: z województwa małopolskiego - LGD Gościniec 4 Żywiółów, LGD Przyjazna Ziemia Limanowska oraz LGD Wadoviana), z województwa mazowieckiego - LGD Echo Puszczy Bolimowskiej, LGD Ziemia Chełmońskiego, LGD Ziemi Mińskiej, z województwa podlaskiego – LGD Puszcza Białowieska, z województwa wielkopolskiego – LGD Światowid;
- B.** dwa projekty w zakresie rozwoju tras turystycznych (rowerowych) z LGD z województwa małopolskiego: LGD Przyjazna Ziemia Limanowska, LGD Wspólnota Królewskiej Puszczy, LGD Wielicka Wieś, LGD Na Śliwkowym szlaku, LGD Brama Beskidu, LGD Perły Beskidy Sądeckiego, LGD Korona Sądecka;
- C.** dwa projekt w zakresie promocji żywnościowych produktów lokalnych zagranicą – jeden z LGD Suupohja z Finlandii i jeden projekt z LGD Leitrim z Irlandii i LGD Gościniec 4 Żywiółów.

Zrealizowano trzy projekty przygotowawcze. Na realizację projektów współpracy wydano łączną kwotę **161326,35 zł**.

Ponadto, przez cały okres wdrażania LSR, funkcjonowało biuro LGD, gdzie zatrudnieni pracownicy prowadzili konsultacje dla beneficjentów oraz szkolenia i warsztaty związane z ogłaszanymi naborami. W okresie 2009-2015 na koszty funkcjonowania LGD, nabywanie umiejętności i aktywizację LGD „Dolina Raby” wydało łącznie kwotę **1 513 610,15 zł**. Ogólnie w ramach Osi 4 Leader na lata 2007-2013 Stowarzyszenie LGD „Dolina Raby” wykorzystało ponad 90% przyznanego budżetu.

LGD podejmuje działania promocyjne produktów lokalnych z obszaru LGD. Od trzech lat nadawane są lokalne znaki promocyjne „Kogutek”. Otrzymało je kilkadziesiąt podmiotów działających w obszarze turystyki i produkty żywności tradycyjnej. LGD wspiera podmioty w zakresie wpisu na listę produktów tradycyjnych MRiRW. W ramach promocji produktów i potraw lokalnych Stowarzyszenie LGD „Dolina Raby” od 2011 roku organizuje Festiwal rosółu. Jest to związane z faktem, iż na zamku w Nowym Wiśniczu powstała pierwsza w Polsce książka kucharska, w której pierwszą potrawą jest właśnie rosół polski.

C) Doświadczenie Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” w realizacji projektów i przedsięwzięć finansowanych ze środków innych niż PROW 2007-2013.

Stowarzyszenie realizując założenia LSR pozyskało także środki z innych źródeł.

- W 2013 roku podpisało umowę na realizację projektu pt. „Pociąg do edukacji” w ramach Priorytetu IX, Działania 9.1, Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt był realizowany w partnerstwie z Gminą Gdów. Głównym celem projektu było wyrównywanie szans edukacyjnych oraz zainspirowania uczniów w kierunku rozwijania swoich zainteresowań w Szkole Podstawowej im. Jana Kantego w Gdowie. Projekt był realizowany od stycznia 2014 r. do czerwca 2015r. W ramach projektu z pomocy skorzystało 240 uczniów. Wartość projektu to kwota ponad 500 000,00 tys. zł.
- Stowarzyszenie LGD „Dolina Raby” wspólnie z LGD „Gościniec 4 żywiółów” było partnerem projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Ekologiczno – kulturalne „Na bursztynowym szlaku” pt. „Spółdzielnie socjalne jako forma ochrony i promocji dziedzictwa kulinarnego obszarów LGD Gościniec 4 żywiółów i LGD Dolina Raby”. projekcie utworzenia spółdzielni socjalnych na obszarze LGD Gościniec 4 Żywiółów i LGD Dolina Raby. Budżet projektu to kwota około 100 tys. zł ze Szwajcarsko-Polskiego Funduszu Współpracy (grant za pośrednictwem Fundacji Partnerstwo dla Środowiska).
- Stowarzyszenie LGD „Dolina Raby” było także partnerem w regionalnym projekcie „Produkt Lokalny Małopolska” współfinansowanym ze środków Szwajcarsko-Polskiego Funduszu Współpracy. Liderem projektu była Fundacja Partnerstwo dla Środowiska.
- Stowarzyszenie pozyskało środki także z programu regionalnego Mecenatek Małopolski 2015 i podpisało umowę z

Samorządem Województwa Małopolskiego w 2015r. na realizację projektu pt. „Rosół a sprawa polska – ocalić tożsamość od zapomnienia” na kwotę dofinansowania 8 000,00 zł. Celem projektu była promocja potrawy narodowej Rosół polski oraz produktów i potraw regionalnych, upowszechnienie wiedzy na temat historii regionu i jego dziedzictwa.

4. Opis struktury LGD zawierający w szczególności krótką charakterystykę jej członków. (Stan na 22 grudnia 2015).

Strukturę Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” tworzą: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna oraz Biuro Stowarzyszenia LGD.

A) Walne Zebranie Członków stanowi najwyższą władzę Stowarzyszenia. Odpowiedzialne jest przede wszystkim za uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, podejmowania uchwał w sprawie zatwierdzania i aktualizacji LSR, wybór i odwoływanie członków Zarządu, Rady, Komisji Rewizyjnej, zatwierdzanie sprawozdań finansowych tych organów oraz podejmowania pozostałych decyzji przewidzianych w statucie. Według stanu na dzień 22 grudnia 2015r. **Walne Zebranie Członków składa się z 110 osób, 9 członków reprezentujących sektor publiczny, 34 członków reprezentujących sektor gospodarczy, 67 członków reprezentujących sektor społeczny. Spośród 110 członków WZC 13 osób reprezentuje mieszkańców. Skład WZC jest więc reprezentatywny dla specyfiki obszaru objętego LGD oraz przyjętych kierunków działania:**

1. **sektor publiczny:** reprezentują przedstawiciele 6 gmin wchodzących w skład LGD „Dolina Raby”, przedstawiciel Starostwa bocheńskiego oraz 2 przedstawiciele Centrów Kultury w gminy Gdów oraz Łapanów;
2. **sektor gospodarczy:** reprezentują przedstawiciele przedsiębiorstw oraz podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze LSR;
3. **sektor społeczny:** reprezentują mieszkańcy obszaru LSR, w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych..

B) Zarząd Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” składa się z 6 członków wybieranych przez Walne Zebranie Członków. Zarząd działa w imieniu Stowarzyszenia realizując cele statutowe, kieruje działalnością Stowarzyszenia i reprezentuje go na zewnątrz zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia.

C) Rada Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Dolina Raby” jest to organ, którego główną kompetencją jest dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR. Szczegółowy opis Rady znajduje się w pkt. 5 tego rozdziału.

D) Komisja Rewizyjna jest organem, zajmującym się przede wszystkim kontrolowaniem bieżącej działalności Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowej.

E) Biuro Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” jest jednostką administracyjną Stowarzyszenia, wspiera prace Zarządu, Rady oraz WZC. Biuro LGD zapewni pełnią obsługę w zakresie spraw administracyjnych, finansowych i organizacyjnych. Biurem kieruje Kierownik Biura zatrudniony przez Zarząd Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby”, które może z upoważnienia Zarządu reprezentować Stowarzyszenie w granicach umocowania.

5. Opis organu decyzyjnego – Rady LGD. (Stan na 22 grudnia 2015).

Organem decyzyjnym Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Dolina Raby” jest Rada składająca się z 25 osób wybieranych spośród członków Stowarzyszenia przez Walne Zebranie Członków. Członkowie Rady spośród siebie wybierają Przewodniczącego i trzech Wiceprzewodniczących. Do kompetencji Rady należy przede wszystkim dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, a także ustalanie przyznanej kwoty wsparcia. Szczegółowo sposób funkcjonowania Rady określa § 21 Statutu Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby”. W Radzie są reprezentanci władz publicznych, społecznych gospodarczych oraz mieszkańców obszaru LSR. Członkowie Rady reprezentują trzy kluczowe sektory:

	Sektor publiczny	Sektor społeczny	Sektor gospodarczy
Liczba członków Rady	7	10	8

W składzie Rady jest 11 kobiet, 2 osoby poniżej 35 roku życia, 1 mieszkaniec. W celu profesjonalnej realizacji zadań Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” oraz podnoszenia wiedzy i kompetencji członków organu decyzyjnego został opracowany „Plan szkoleń”. Coroczne plany szkoleń będą przygotowane w oparciu o zgłoszone przez przedstawicieli organu decyzyjnego zapotrzebowania. Pierwsze szkolenia w 2016 roku będą dotyczyły zasad wdrażania LSR oraz procedur ocen i wyboru operacji.

6. Charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym.

Decyzje Rady, w szczególności decyzje w sprawach związanych z oceną i wyborem operacji, podejmowane są w formie uchwały zwykłą większością głosów (każdy członek Rady dysponuje jednym głosem). Tryb głosowania określają procedury wyboru – decyzje podejmowane są poprzez wypełnienie karty oceny operacji.

Warunkiem koniecznym dla prawidłowości przeprowadzenia procesu decyzyjnego jest zagwarantowanie przedstawicielstwa każdego z sektorów (społecznego, gospodarczego i publicznego). Zarząd Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” prowadzi ponadto rejestr interesów, bazujący na oświadczeniach przedstawicieli organu decyzyjnego.

Członkowie Rady są zobowiązani zachować bezstronność w wyborze operacji. Członek Rady lub jego reprezentant, który: jest wnioskodawcą wybieranej przez Radę operacji, reprezentuje wnioskodawcę, zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę, zgłosi inne powiązanie z daną operacją lub co do którego zachodzi podejrzenie stronniczości przy wyborze danej operacji, zostaje wykluczony z tego wyboru. Regulamin funkcjonowania Rady zakłada ponadto obowiązek wyłączenia członków Rady w przypadku stwierdzenia innych powiązań. Na podstawie deklaracji Przewodniczący Rady wraz z Sekretarzem Rady kontrolują, czy skład Rady obecny na posiedzeniu pozwala na zachowanie parytetów. **Zastosowanie takich procedur gwarantuje, iż na poziomie podejmowania decyzji w Radzie, ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu.**

Dla zapewnienia prawidłowości wyborów dokonanych przez członków Rady Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby”, przewidziane są także działania dyscyplinujące szczegółowo opisane w § 7 Regulaminu Rady.

7. Wskazanie dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD z podaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii, które są w nich zawarte.

Dokumentami regulującymi funkcjonowanie Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” są: Statut Stowarzyszenia, Regulamin Walnego Zebrania Członków, Regulamin Rady, Regulamin Zarządu, Regulamin Komisji Rewizyjnej.

Lp	Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie
1	Statut	Reguluje najważniejsze kwestie przewidziane w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U.2015 poz. 1393 z późn.zm.): nazwę stowarzyszenia, teren, działania i siedzibę stowarzyszenia, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa, prawa i obowiązki członków, wskazuje władze stowarzyszenia, tryb ich wyboru, uzupełniania składu, sposób reprezentowania stowarzyszenia, zasady zaciągania zobowiązań, zasady dokonywania zmian statutu oraz sposób rozwiązywania się stowarzyszenia. Statut uchwalany jest przez członków założycieli na zebraniu założycielskim. Podjęcie uchwały w sprawie zmian statutu (jego aktualizacji) podejmuje Walne Zebranie Członków. Podjęcie takiej uchwały wymaga bezwzględnej większości głosów przy obecności ponad połowy członków Walnego Zebrania Członków.
2	Regulamin WZC	Reguluje szczegółowo zasady organizacji i przeprowadzania Walnego Zebrania Członków, zasady zwoływania obrad, ich przebiegu i protokołowania, sposobu głosowania, podejmowania uchwał, rozpatrywania spraw planu pracy, budżetu i udzielania absolutorium. Regulamin uchwała i dokonuje jego aktualizacji Walne Zebranie Członków zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków.
3	Regulamin Zarządu	Reguluje szczegółowo zasady funkcjonowania Zarządu, prawa i obowiązki członków zarządu, zasady organizowania i posiedzeń zarządu, oświadczeń woli członków zarządu oraz zasady zmiany niniejszego regulaminu. Regulamin uchwała i dokonuje jego aktualizacji Walne Zebranie Członków zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków.
4	Regulamin Komisji Rewizyjnej	Reguluje szczegółowe zasady funkcjonowania Komisji Rewizyjnej, określa szczegółowo kompetencje organu, zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Komisji, zasady prowadzenia działań kontrolnych. Regulamin uchwała i dokonuje jego aktualizacji Walne Zebranie Członków zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków.
5	Regulamin Rady	Reguluje szczegółowe zasady funkcjonowania Rady, regulamin w szczególności zawiera: opis kompetencji Rady, zasady zwoływania i organizacji posiedzeń, rozwiązania dotyczące wyłączenia członka organu z oceny, zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji, zasady protokołowania posiedzeń oraz sposób wynagradzania członków Rady. Regulamin uchwała i dokonuje jego aktualizacji Walne Zebranie Członków zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków. Aktualizacji może dokonać również Zarząd na podstawie upoważnienia udzielonego przez Walne Zebranie Członków zgodnie z § 19 pkt 15 Statutu Stowarzyszenia.

Oprócz wymienionych wyżej dokumentów funkcjonowanie Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” regulują także:

- a) Regulamin Biura Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby”, określający szczegółowo cel i zadania funkcjonowania Biura, organizację działalności biura, zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, metody efektywności świadczonego przez pracowników doradztwa. Regulamin uchwała oraz aktualizuje Zarząd Stowarzyszenia.
- b) Procedura naboru pracowników Biura Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby” wraz z opisem stanowisk pracy,

określa zasady zatrudniania pracowników na podstawie umowy o pracę, szczegółowe opisy zadań na poszczególnych stanowiskach pracy, kwalifikacje i wymagania niezbędne do wykonywania powierzonych czynności oraz zakres odpowiedzialności przypisanych do danego pracownika. Procedurę uchwała oraz aktualizuje Zarząd Stowarzyszenia.

- c) Polityka bezpieczeństwa, informacji i przetwarzania danych osobowych Stowarzyszenia LGD „Dolina Raby”, zawierająca zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD, a także zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych. Dokument uchwała i aktualizuje Zarząd Stowarzyszenia.
- d) Procedura dokonywania ewaluacji i monitoringu w Stowarzyszeniu LGD „Dolina Raby”, stanowiąca załącznik nr 1 do LSR, zawierająca w szczególności: elementy funkcjonowania LGD i wdrażania LSR, które będą podlegały ewaluacji, elementy które LGD zamierza monitorować, kryteria na podstawie których LGD będzie przeprowadzała ewaluację funkcjonowania i realizacji LSR, czas, sposób i okres objęty pomiarem. Uchwała i aktualizuje Walne Zebranie Członków. Aktualizacji może dokonać również Zarząd na podstawie upoważnienia udzielonego przez Walne Zebranie Członków zgodnie z § 19 pkt 15 Statutu Stowarzyszenia.

Opisane dokumenty określają szczegółowo podział zadań pracowników biura, a także zapewniają adekwatność wymagań przypisanych poszczególnym stanowiskom do przewidzianych obowiązków. Wyznaczają także zadania w zakresie animacji lokalnej i współpracy. Efektywność doradztwa świadczonego w Biurze, podlega bieżącej ocenie poprzez ewidencjonowanie ankiet monitorujących wypełnianych przez beneficjentów po etapie świadczenia usługi. Jakość prowadzonych przez pracowników Biura LGD działań, oceniania jest w procesie monitoringu i ewaluacji – działania w tym zakresie opisano w załączniku nr 2 do LSR „Procedura dokonywania monitoringu i ewaluacji Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2022 oraz funkcjonowania Stowarzyszenia LGD Dolina Raby”. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, niewłaściwego świadczenia doradztwa lub braku zadowolenia ze strony beneficjentów, przewiduje się interwencję organów stowarzyszenia i wprowadzenie koniecznych zmian.

W Biurze LGD wg. stanu na dzień 22 grudnia 2015 r. zatrudnione są osoby zgodnie z procedurą rekrutacji, na podstawie umów o pracę. Wszyscy pracownicy zatrudnieni w Biurze LGD posiadają doświadczenie i niezbędną wiedzę do wdrażania i aktualizacji zarówno dokumentu LSR, jak i wszelkich dokumentów o charakterze regionalnym lub lokalnym: Krzysztof Kwatera – ponad 30 letni staż pracy, w tym 5 letni staż na stanowisku Kierownika Biura LGD, doświadczony działacz społeczny, współpracujący z wieloma organizacjami pozarządowymi, konsultant i trener; Patryk Paszkot – posiada duże doświadczenie we współpracy z lokalną społecznością, poprzez czynny udział w doradztwie, monitoringu i ewaluacji realizowanej strategii, prowadzenia szkoleń w zakresie PROW 2007-2013; Katarzyna Kołodziej – doświadczenie w rozliczaniu wniosków, prowadzenia i kompletowania dokumentacji finansowo - księgowej stowarzyszenia; Marlena Ruśkowska - doświadczenie w rozliczaniu wniosków, aplikowaniu o środki w ramach projektów współpracy i innych funduszy (POKL), rozliczanie bieżące funkcjonowania biura LGD, rozliczanie środków pozyskanych ze środków EFS; Natalia Wełna – duże doświadczenie w realizacji projektów współpracy oraz w ich rozliczaniu, doświadczenie w zakresie zasad konkurencyjności oraz znajomości PZP, rozliczaniu środków z EFRROW i EFS. Merytorycznie przygotowana kadra to gwarancja efektywnego wdrażania kolejnej Lokalnej Strategii Rozwoju. Dlatego w nowej perspektywie pracownicy będą uczestniczyli w szkoleniach podnoszących ich poziom wiedzy.

Rozdział II. Partycypacyjny charakter LSR

LSR DR 2014-2020 opracowana została przy udziale lokalnej społeczności. LGD zadbała o możliwość udziału przedstawicieli społeczności na każdym etapie, jak również każdego mieszkańca obszaru poprzez ankiety zamieszczane na stronie internetowej oraz informacje o procesie budowania LSR. Na stronie LGD zamieszczano informacje o wynikach spotkań z prośbą o dodatkowe uwagi. W Biurze LGD udzielane były informacje osobom i podmiotom zainteresowanym wsparciem w nowym okresie.

1) Dane z konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze objętym LSR, które wykorzystane zostały do opracowania LSR

W trakcie konsultacji uzyskano bardzo dużo danych, głównie dzięki białemu wywiadowi, ale także dzięki przeprowadzonym ankietom, wywiadam indywidualnym oraz spotkaniom/warsztatom konsultacyjnym (w tym Word Cafe) i Forum Lokalnym. Przedstawienie wszystkich pozyskanych danych przekracza ograniczenia niniejszego dokumentu. Wiele danych zawarto w tekście dokumentu np. w Rozdziale III – Diagnoza. Poniżej przedstawiono wyniki wybranych ankiet, które miały kluczowe znaczenie dla przyjętych rozwiązań.

Wyniki ankiet nt. jakości życia życia na obszarze objętym LSR

Lp	Jak Pani/ Pan ocenia na obszarze swojego miejsca zamieszkania 1 – b. złe, 5 – b. dobrze	Średnia
1	Możliwość i warunki dogodnego robienia zakupów	4,01
2	Usługi telekomunikacyjne (dostępność, jakość)	3,87

3	Estetykę miejscowości	3,80
4	Zmiany jakie dokonały się w Pani/Pana gminie w ostatnich 7 latach	3,74
5	Edukacja na poziomie szkoły podstawowej	3,69
6	Czystość całości środowiska	3,68
7	Czystość w miejscach publicznych	3,65
8	Czystość powietrza	3,64
9	Jakość wody używanej w gospodarstwie domowym	3,62
10	Poziom hałasu w otoczeniu	3,56
11	Jakość i dostępność infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	3,56
12	Komunikację publiczną (dostępność, jakość)	3,55
13	Edukacja na poziomie gimnazjum	3,52
14	Dostępność usług dla ludności	3,50
15	Stan bezpieczeństwa publicznego	3,42
16	Jakość dróg	3,42
17	Pozadomowe wychowanie przedszkolne	3,38
18	Edukację na poziomie szkół średnich (do których uczęszcza młodzież z obszaru LGD)	3,37
19	Infrastrukturę służącą rozwojowi lokalnej kultury i zachowaniu lokalnego dziedzictwa kulturowego (zwyczajów, tradycji)	3,29
20	Ochronę zdrowia (dostępność do lekarza rodzinnego)	3,27
21	Możliwość rozpoczęcia działalności gospodarczej	2,94
22	Możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu przez młodzież	2,87
23	Możliwość atrakcyjnego spędzania wolnego czasu przez osoby dorosłe	2,83
24	Pozadomową opiekę w żłobkach	2,83
25	Możliwości podnoszenia lub zmiany kwalifikacji przez osoby dorosłe	2,76
26	Wsparcie dla osób oczekujących pomocy z powodu niepełnosprawności	2,70
27	Wsparcie dla osób oczekujących pomocy z powodu ubóstwa	2,60
28	Ochronę zdrowia (dostępność do lekarzy specjalistów)	2,37
29	Wsparcie dla osób oczekujących pomocy z powodu braku pracy	2,36
30	Rynek pracy (możliwość znalezienia odpowiedniej pracy)	2,11

Jakich usług Pana/Pani zdaniem brakuje na terenie gminy lub jest ich za mało?

Odpowiedzi, które wskazało 10 i więcej osób	Ilość
brak miejsc i atrakcji do spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	18
dobrej restauracji/kawiarni	14
usługi rzemieślnicze (szewc, zegarmistrz, wikliniarstwo...)	12
miejsce do spędzania wolnego czasu przez starszych	10
	%
Główne źródło utrzymania mieszkańców:	odpowiadających
praca najemna poza rolnictwem	50,90
praca na własny rachunek poza rolnictwem lub dochody z wynajmu	10,36
praca w rolnictwie	5,86
niezarobkowe źródło, emerytura	13,96
niezarobkowe źródło, renta	8,56
pozostałe źródła	7,66
pozostają na utrzymaniu innych osób	7,66
Gdzie jest Pan/Pani obecnie zatrudniony/a?	% zatrudnionych
w swojej miejscowości	25,82%
w swojej gminie	35,16%
w swoim powiecie	17,03%
na terenie województwa małopolskiego	17,58%
na terenie innego województwa	1,10%
poza granicami Polski	3,30%
nie dotyczy (jestem osobą niezatrudnioną)	-
Ile czasu zajmuje Panu/Pani dojazd do pracy?	% osób, które dojeżdżają do pracy
do 30 min.	70,44%

od 31 min. do 1 godz.	14,47%
od 1 godz. do 2 godz.	10,69%
pow. 2 godz.	4,40%
Czy ktoś z osób mieszkających z Panem/Panią pracuje za granicą?	% odpowiedzi
TAK	33,79%
NIE	69,86%

Wyniki ankiety nt. Analizy SWOT

Mocne strony	Ilość wskazań
Walory przyrodn. – krajobraz. (51,7% obszaru LGD obejmują obsz. chronione, dużo pomników przyrody)	24
Tradycyjna żywność produkowana przez lokalne gospodarstwa rolne i rosnąca ilość przetwórców żywności	23
Bliskość Krakowa	19
Długodystansowe szlaki turystyczne przebiegające przez obszar LGD i w jego pobliżu - Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Papieski, Szlak Owocowy, Węgierski, Bursztynowy, Podkarpacki, Zeleński oraz szlaki lokalne, szczególnie szlaki rowerowe	14
Dziedzictwo kulturowe ukształtowane przez znane osoby takie jak St. Czerniecki, A. Zieliński, T. Kantor, J. Matejko, J. H. Dąbrowski, K. Brodziński oraz kultywowane tradycje kultury ludowej	11
Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakralne, cment. wojsk. oraz liczne izby regionalne	10
Dobrze rozwinięta baza sportowa	8
Rosnący kapitał społeczny	8
Wysoki przyrost naturalny (4,82 osób na 1000 mieszk. wobec 1,43 w woj. małopolskim i -0,03 w Polsce)	7
Wzrost bazy hotelowo- konferencyjnej	3
Zagospodarowane turystycznie zbiorniki wodne oraz baseny	2
Wysoki odsetek mieszk. korzyst. z sieci gaz. - 76,6% wobec 62,8% w woj. małop. oraz 52,4% w Polsce	2
Słabe strony	Ilość wskazań
Niska ocena przez mieszkańców możliwości znalezienia pracy i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze LGD oraz wsparcia dla osób bezrobotnych i ubogich	23
Mało innowacyjna lokalna gospodarka, w tym rozdrobnione i mało opłacalne rolnictwo	22
Wciąż nie zadawalający poziom koordynacji i spójności działań w zakresie rozwoju obszaru LGD oraz współpracy subregionnej	16
Słabszy w porównaniu w województwie i kraju dostęp do usług służby zdrowia i opieki przedszkolnej, jak również w odczuciu mieszkańców także innych drobnych usług dla ludności	13
Zanieczyszczenie powietrza wskutek niskiej emisji i niski poziom sanitacji miejscowości oraz niska świadomość stanu i potrzeby ochrony środowiska wśród mieszkańców	8
Mało miejsc biwakowo- parkingowych i wciąż za mała baza noclegowa	8
Nie zadawalający stan dróg	8
Stosunkowo słabe wykształcenie mieszk. i słabe możliwości podnoszenia kwalifikacji przez osoby dorosłe	6
Szanse	Ilość wskazań
Rosnące zainteresowanie tradycyjną żywnością i zdrowym stylem życia	27
Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii	23
Zmiany w zwyczajach turystów np. korzyst. z aktywnych form wypoczynku i rozwój turyst. weekendowej	17
Trend osiedlania się mieszkańców miast na terenach wiejskich	16
Rozwój Internetu i zdalnych form pracy	15
Wzrost połączeń komunikacyjnych np. autostrada A4	9
Rozwijająca się współpraca międzynarodowa	5
Bogacenie się społeczeństwa	3

Zagrożenia	Ilość wskazań
Ciągle zmieniające się, niespójne prawo, nieprzychylnie dla przedsiębiorców	28
Duża biurokracja, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych	23
Upolitycznienie instytucji publicznych	14
Rosnące koszty energii i utrzymania	12
Rozwój handlu wielkopowierzchniowego	10
Model rodziny 2 +1 oraz konsumpcjonizm	9
Odływ fachowców zagranicę	9
Coraz atrakcyjniejsza oferta rekreacyjno-wypoczynkowa sąsiednich regionów	7
Brak polityki prorodzinnej i dla osób niepełnosprawnych	7
Brak kierunków rozwoju szkolnictwa	6

Wyniki ankiety nt. celów wraz zgłoszonymi uwagami

Cel (ocena od 1 – niezasadny do 7 – b.zasadny)	Pkt
Rozwój przedsiębiorczości w sferach wytwórczości i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska, w tym rozwój markowej żywności tradycyjnej	6,25
Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo- historycznych, w tym tradycji regionalnych	5,97
Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-sportowej i kulturalnej	5,78
Poprawa infrastruktury komunikacyjnej	5,75
Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	5,69
Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej	5,66
Rozwój szybkiego Internetu	5,63

Wyniki ankiety nt. planu komunikacyjnego

Które z poniżej wymienionych źródeł według Pana/Pani jest najbardziej skuteczne? Wskazano odpowiedzi, które miały powyżej 8 pkt	Ilość odpowiedzi
Informacje przesyłane mailowo	15
Strona internetowa	14
Wydarzenia i imprezy promocyjne	12
materiały drukowane tj. broszury, ulotki, publikacje	9
Jakie informacje przekazywane przez LGD są dla Pana/Pani najistotniejsze? Wskazano odpowiedzi, które miały powyżej 8 pkt	Ilość odpowiedzi
informacje o prowadzonych naborach i możliwościach dofinansowania w ramach poszczególnych działań/projektów w ramach LSR	24
Informacje nt. planowanych szkoleń w ramach organizowanych naborów wniosków	15
informacje nt. organizowanych warsztatów, imprez oraz innych wydarzeń kulturalnych realizowanych na terenie gmin należących do LGD	12

2) Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystane na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR

Przyjęto, iż kluczowymi etapami opracowania LSR są:

- Diagnoza i Analiza SWOT,
- Cele i przedsięwzięcia oraz wskaźniki produktu i rezultatu, plan działania
- Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru,
- Budżet, plan komunikacji,
- Zintegrowanie oraz monitoring i ewaluacja.

Różne, opisane poniżej metody partycypacji zastosowano w oparciu o informacje zawarte na stronie „Baza dobrych praktyk partycypacji” (<http://partycypacja.fise.org.pl/x/777930>). Metody te podano poniżej w tabeli z zaznaczeniem zastosowania danej metody w danym etapie.

Metoda partycypacji	ETAPY				
	I	II	III	IV	V

Spotkania/warsztaty konsultacyjne	X	X		-	-
World Cafe	X	-	-	-	-
Wywiad indywidualny	X	X	X	X	X
Badanie ankietowe	X	X	X	X	X
Grupy wielokrotne	X	X	-	-	X
Biały wywiad	X	X	X	X	X
Forum Lokalne	-	X	X	X	X
Zespół roboczy	X	X	X	X	X

3) Wyniki przeprowadzonej analizy wniosków z konsultacji

1) Zapisy w LSR są w dużej mierze wynikiem konsultacji społecznych. W dokumencie, w stosownych miejscach podano przebieg konsultacji i ich wyniki. Zespół Roboczy na bieżąco analizował wyniki konsultacji społecznych i uwzględnił je w końcowym dokumencie LSR.

2) Na etapie Diagnozy wykorzystano informacje zebrane w ramach białego wywiadu – głównie z BDL GUS, ale także Urzędu Pracy w Wieliczce i Bochni, WIOŚ w Krakowie, ośrodków pomocy społecznej na obszarze LGD. Przeprowadzono też własne badanie ankietowe. Jego wyniki znajdują się w rozdziale Diagnoza (jest to wyraźnie zaznaczone w tekście rozdziału). Przeprowadzono wywiad indywidualny z Z-cą Dyr. Urzędu Pracy w Wieliczce. Wyniki tego wywiadu miały znaczenie także dla etapu II, w kwestii ustalenia wysokości premii dla osób podejmujących działalność gospodarczą. Wywiad z Dyrektorem Pensjonatu „U Pana Cogito”, w którym pracują osoby niepełnosprawne umysłowo zaowocował, w wyniku dalszych konsultacji w ramach grup wielokrotnych z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej, projektem własnym, którego beneficjentami będą tego typu osoby.

3) Podczas spotkań/warsztatów konsultacyjnych i warsztatów metodą Word Cafe w formie prezentacji przedstawiono tezy zawarte w Diagnozie. Następnie przygotowano metodą warsztatową (burza mózgów, sondażowe głosowanie, World Cafe) wstępne propozycje do Analizy SWOT i celów. Wyniki warsztatów stały się bezpośrednią podstawą do opracowania badania ankietowego nt. Analizy SWOT i celów.

4) Respondenci w ilości 32 osób, zarówno drogą elektroniczną lub tradycyjnie (papierową) wybierali po 5 spośród zaproponowanych zapisów, które uważali za najważniejsze. Postanowiono pozostawić te zapisy, które zostały wybrane przez co najmniej 30 respondentów czyli 10 i więcej osób. Wyjątek, ze względu na dane wynikające z diagnozy, zrobiono dla „Słabych stron”, przyjmując także zapisy o mniejszej ilości wskazań niż 10.

Mocne strony - Do Analizy pozostawiono 6 pierwszych elementów, które wskazało ponad 30% respondentów.

Słabe strony - Pozostawiono wszystkie 8 elementów, biorąc pod uwagę dane wynikające z diagnozy (poniżej wykonano porównanie elementów z zapisami w Diagnozie). Ponadto postanowiono dodać, na podstawie zapisów w Diagnozie i dalszych etapów konsultacji, w pierwszym elemencie zapis „*oraz niepełnosprawnych; wysoki odsetek wśród bezrobotnych, osób w wieku 18-34 lat i duża ilość młodych osób pracujących zagranicą*”.

Szanse - Pozostawiono 5 pierwszych elementów, które wskazało ponad 30% respondentów. Zgłoszono propozycję nowego zapisu „Inwestowanie w rozwój dzieci z naszego regionu poprzez ciekawe zajęcia pozalekcyjne, taneczne, teatralne, sportowe”, ale nie jest to „Szansa” a raczej propozycja celu.

Zagrożenia - Pozostawiono 5 pierwszych elementów, które stanowią ponad 30% wskazań respondentów.

5) W ankiecie z celami, respondenci w ilości 32 osób, zarówno drogą elektroniczną i tradycyjną (papierową) wskazywali, które zapisy są najbardziej adekwatne oceniając je w skali od 1 do 7. Ze względu na małe różnice w ocenie zaproponowanych sformułowań celów, postanowiono je wszystkie pozostawić, rozdzielając cel pierwszy na dwa: „*Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych*” i „*Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności*”. Takie podejście pozwala lepiej podkreślić wskazanie na kierunek gospodarczy, który na obszarze LGD Dolina Raby ma szczególną szansę powodzenia i wokół którego zaplanowano inicjatywę klastrową. Ponadto biorąc pod uwagę wyniki własnego badania ankietowego na etapie diagnozy i fakt, że najwyższej ocenionym zagadnieniem była „*możliwość i warunki dogodnego robienia zakupów*”, na etapie dalszych konsultacji wprowadzono do celu „*Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności*”, zapis - „*bez działalności handlowej*”. Także biorąc pod uwagę cele przekrojowe PROW 2014-2020, w oparciu o który realizowana będzie LSR, dodano do celu „*Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo- historycznych, w tym tradycji regionalnych*”, zapis „*Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu*”. W związku ze zgłoszoną, w jednej z ankiet, uwagą o potrzebie nie tylko rozwoju szybkiego Internetu, ale także społeczeństwa informacyjnego – rozszerzono o tę kwestię stosowny zapis celu.

6) Dla opracowania przedsięwzięć i ustalenia wskaźników produktu i rezultatu, przeprowadzono przede wszystkim kolejne badanie ankietowe polegające na zebraniu wstępnych kart projektów i spotkania z grupami beneficjentów.

Niektóre z tych spotkań w ramach grup wielokrotnych. Propozycje projektów zgłoszone na wstępnym kartach w zakresie zakresu projektów, wielkości oczekiwanych kwot zdecydowały o ustaleniu przedsięwzięć i podziale możliwych środków na te przedsięwzięcia. Na spotkaniach z przedsiębiorcami określonych branż zdecydowano o inicjatywach klastrowych. Dla działań w tym zakresie przewidziano w LSR projekty własne. Projektem własnym zaowocował też wywiad indywidualny z Andrzejem Martynuską nt. uczenia się przez całe życie. Przedsięwzięcia, ich zakres i wielkość przypisanych im kwot były przedmiotem dyskusji podczas grup wielokrotnych – z pracownikami ośrodków pomocy społecznej, czego efektem jest projekt własny dla osób niepełnosprawnych umysłowo i z przedstawicielami samorządów. Spotkania z przedstawicielami samorządów (w tym organów wykonawczych) pozwolił też na ustalenie linii demarkacyjnej pomiędzy LSR, a Działania M7 PROW – Podstawowe usługi na obszarach wiejskich i odnowa wsi, posłużyła dyskusja na Forum Lokalnym (w LSR dofinansowane są projekty do 200 tys. zł wsparcia z EFRROW).

7) Na kolejnym Forum Lokalnym przedyskutowano procedurę i kryteria wyboru projektów. Przeprowadzono także kolejną ankietę nt. kryteriów wyboru projektów, której wyniki przedstawiono na Forum. W ankiecie najwyżej oceniono preferowanie tworzenia miejsc pracy, wyższego wkładu własnego, realizacji projektów w miejscowościach poniżej 5 tys. mieszkańców (wskaźnik w pewnym zakresie obowiązkowy, dotyczy całego obszaru LGD), uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez LGD. Najniżej oceniono preferowanie niewielkich grup bezrobotnych takich jak osoby po odbyciu kary więzienia czy osoby samotnie wychowujące dzieci. Nisko oceniono preferowanie bezrobotnych kobiet i osób w wieku 18-24 oraz wykorzystane zasobów kulturowych i historycznych. Dlatego w grupie defaworyzowanej (preferowanej w kryteriach lokalnych) nie uwzględniono małych grup bezrobotnych o szczególnej sytuacji na rynku pracy i rozszerzono grupę wiekową do 34 lat. Wykorzystanie zasobów kulturowych i historycznych dotyczyć będzie tylko przedsięwzięć związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego i projektów grantowych. Zespół Roboczy w końcowym opracowaniu procedur i kryteriów uwzględnił także wyniki wywiadu indywidualnego z Burmistrz Nowego Wiśnicza oraz wyniki białego wywiadu, głównie dotyczące podobnych procedur organizacji grantodawczych.

8) Dla opracowania planu komunikacyjnego wykonano kolejną ankietę i uwzględniono w nim wyniki tej ankiety. Uwzględniono w niej także wyniki dyskusji podczas Forum Lokalnego oraz wyniki wywiadu indywidualnego i białego wywiadu dotyczące głównie efektywności komunikacji społecznej za pomocą różnych form komunikacji. Zespół roboczy uwzględnił przed wszystkim dotychczasowe, własne doświadczenie LGD w tym zakresie. Szczegóły konsultacji i ich wpływ na zapisy w LSR opisano w rozdziale Plan komunikacyjny.

9) Na etapie V przeprowadzono kolejną ankietę. Ze względu na małą ilość respondentów jej wyniki w małym stopniu wpłynęły na zapisy w LSR. Na tym etapie wzięto pod uwagę głównie dyskusję na Forum Lokalnym w dniu 10.12.2015 r., wyniki grupy wielokrotnej samorządu, wywiadu indywidualnego z Michałem Paszkotem i wywiadu białego. Szczegóły konsultacji zapisano w rozdziale monitorowanie i ewaluacja, a w zakresie wskaźników oddziaływania i ustalenia ich wartości więcej informacji zawarto w rozdziale V. Cele i wskaźniki.

4) Podstawowe informacje dotyczące przeprowadzonych konsultacji LSR ze społecznością lokalną tj. daty spotkań, ilość uczestników

SPOTKANIA/WARSZTATY KONSULTACYJNE

Narzędzie zastosowano na etapach I i II. W spotkaniach uczestniczyło od kilku do kilkudziesięciu osób.

Podczas spotkań na etapie Diagnozy i Analizy SWOT, po krótkiej prezentacji danych zebranych drogą białego wywiadu (GUS, PUP) i indywidualnego wywiadu (z Z-cą Dyr. PUP w Wieliczce), uczestnicy spotkania swobodnie zabierali głos, komentując dane przedstawione na prezentacjach. Jako wstępne do Analizy SWOT wykorzystano propozycje zapisów zawarte w Wstępnej LSR wykonanej we wrześniu 2014 r. Nowe propozycje zapisów do Analizy SWOT zgłaszano w formie „burzy mózgow”. W przypadku konieczności wyboru spośród większej ilości propozycji stosowano sondażowe głosowanie przez podniesienie ręki. Na tych samych spotkaniach zgłoszono propozycje celów w oparciu o zapisy SWOT na danym spotkaniu i cele zawarte w Wstępnej LSR z 2014 r., a następnie głosowano za pomocą żetonów, wskazując na najważniejsze cele. W tabeli poniżej podano szczegóły spotkań/warsztatów konsultacyjnych.

Data	Miejsce	Ilość uczestników	Tematyka
1.09.2015	Biskupice	3	Diagnoza, Analiza SWOT, określenie celów.
8.09.2015	Nowy Wiśnicz	18	Diagnoza, Analiza SWOT, określenie celów.
15.09.2015	Łapanów	8	Diagnoza, Analiza SWOT, określenie celów.

W etapie II odbyły się spotkania z różnymi grupami beneficjentów. Ich tematyką były potencjalne projekty beneficjentów i możliwości ich wsparcia. Uczestnicy po spotkaniach często wypełniali ankiety – wstępne karty projektów.

Data	Miejsce	Ilość uczestników	Grupa beneficjentów
5.11.2015	Chrostowa	8	Przedstawiciele branży spożywczej
9.11.2015	Chrostowa	22	Osoby chcące założyć działalność gospodarczą
12.11.2015	Chrostowa	16	Organizacje pozarządowe

13.12.2015	Chrostowa	22	Osoby chcące rozwijać działalność gospodarczą
------------	-----------	----	---

WORLD CAFE

Zastosowano do przeprowadzenia spotkań w etapie I w trzech gminach. Podczas spotkania w gronie kilkunastu i więcej osób, jego uczestnicy zostali podzieleni na cztery grupy, pracujące przy czterech stolikach. Przy każdym stoliku jedna osoba pozostawała na stałe, podczas gdy pozostałe grupy zmieniały stolik co kilkanaście minut. Jeden stół odpowiadał jednej grupie elementów Analizy SWOT – Mocnym, Słabym, Szansom i Zagrożeniom. Osoba pozostająca przy stoliku na stałe, zbierała propozycje i uwagi od osób z poszczególnych dosiadających do stolika grup i po zakończeniu pracy grup przy stolikach przedstawiła końcową propozycję zapisów. W dyskusji wykorzystano zapisy zawarte we Wstępnej LSR z września 2014 r. Zastosowanie metody poprzedziła prezentacja danych zebranych do Diagnozy drogą białego wywiadu (GUS, PUP) i indywidualnego wywiadu (z Z-cą Dyr. PUP w Wieliczce). Po zastosowaniu metody World Cafe głosowano za pomocą żetonów na najważniejsze cele wypracowane we Wstępnej LSR lub zgłoszone na danym spotkaniu w oparciu o zapisy SWOT.

Data	Miejsce	Ilość uczestników	Tematyka
2.09.2015	Żegocina	17	Diagnoza, Analiza SWOT, określenie celów.
11.09.2015	Gdów	15	Diagnoza, Analiza SWOT, określenie celów.
17.09.2015	Trzciana	13	Diagnoza, Analiza SWOT, określenie celów.

WYWIAD INDYWIDUALNY

Wywiad indywidualny przeprowadzono z osobami, które reprezentują podmioty istotne dla opracowania LSR. Wywiady indywidualne przeprowadzono na każdym etapie opracowania LSR. Tematyka wywiadów nie dotyczyła tylko jednego etapu. Wykaz wywiadów podano poniżej w tabeli.

Data	Imię i nazwisko	Podmiot/stanowisko	Tematyka
26.08.2015 r.	Barbara Skibska	Z-ca Dyr. UP w Wieliczce ds. organizacyjnych	Sytuacja na rynku pracy w powiecie wielickim; dane dotyczące bezrobotnych i aktywnych form
15.09.2015 r.	Agnieszka Lewanowska-Banach	Dyrektor Pensjonatu „U Pana Cogito”	Sytuacja osób niepełnosprawnych umysłowo i możliwości wsparcia dla tej grupy osób
4.12.2015 r.	Andrzej Martynuska	Specjalista ds. partnerstw WUP w Krakowie	Uczenie się przez całe życie i wsparcie dla bezrobotnych
15.12.2015 r.	Małgorzata Więckowska	Burmistrz Gminy Nowy Wiśnicz	Możliwości wsparcia potrzeb inwestycyjnych Gminy; procedury i kryteria wyboru projektów
19.12.2015	Mirosław Drożdż	Redaktor naczelny „Gazeta Łapanowska”	Plan komunikacyjny
19.12.2015 r.	Michał Paszkot	Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Bocheńskiego	Monitoring i ewaluacja

BADANIE ANKIETOWE

Badanie ankietowe przeprowadzono na każdym etapie opracowania LSR. Wykonano 6 ankiet – niektóre obejmowały dwa etapy. Formularze ankiety udostępniano drogą elektroniczną i w wersji papierowej. Poniżej przedstawiono wykaz ankiet.

Etap	Tematyka	Ilość odpowiedzi
I	Jakość życia na obszarze LGD	227
I i II	Analiza SWOT i cele	32
II	Wstępne karty projektów	70
III	Kryteria wyboru projektów	30
IV	Plan komunikacyjny	23
V	Monitoring i ewaluacja	9

Pierwsza z ankiet, której wyniki wykorzystano do opracowania Diagnozy przeprowadzona została z aktywnym zastosowaniem metryczki – respondentów dobierano (selekcjonowano ankiety) pod względem płci, wieku i miejsca zamieszkania. Zwrócono też uwagę na udział osób, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Poniżej podano profil respondentów w porównaniu do danych porównawczych dla społeczności obszaru LGD. W badaniu wzięła udział większa niż wynikałoby to z udziału w społeczności, grupa osób bezrobotnych.

Płeć	kobieta	mężczyzna				
Respondenci	51,1%	48,9%				
GUS	50,2%	49,8%				
Wiek	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i powyżej

Respondenci	12,8%	22,9%	19,8%	14,5%	15,0%	15,0%
GUS	13,9%	21,3%	18,7%	16,0%	14,8%	15,4%
Gmina	Biskupice	Gdów	Łapanów	Nowy Wiśnicz	Trzciana	Żegocina
Respondenci	16,7%	27,3%	15,0%	20,3%	10,1%	10,6%
GUS	16,5%	29,7%	13,2%	22,8%	9,0%	8,9%
Status	bezrobotny	niepełnosprawny	korzystający z pomocy społecznej			
Respondenci	11,5%		11,9%			10,1%
GUS	4,1%		11,1%			8,7%

GRUPY WIELOKROTNE

Grupy wielokrotne oznaczają dwukrotne spotkania określonej grupy, oddzielone pewnym odstępem czasu. W procesie budowania LSR wystąpiły dwie takie grupy, których daty spotkań podano poniżej wraz z tematyką spotkań.

D. Grupa pracowników ośrodków pomocy społecznej

Nr	Data	Miejsce	Ilość uczestników	Tematyka
1	9.11.2015	Chrostowa	4	Sytuacja osób korzystających z pomocy społecznej
2	15.09.2015	Chrostowa	5	Wsparcie dla grup defaworyzowanych

E. Grupa pracowników i organów wykonawczych Gmin

Nr	Data	Miejsce	Ilość uczestników	Tematyka
1	5.11.2015	Chrostowa	7	Możliwości wsparcia potrzeb inwestycyjnych Gmin
2	21.12.2015	Gdów	7	Możliwości wsparcia potrzeb inwestycyjnych Gmin

BIAŁY WYWIAD

Narzędzie zastosowano na wszystkich etapach opracowania LSR, zbierając informacje z ogólnie dostępnych źródeł takich jak strony i portale internetowe, gazety lokalne, bazy danych (BDL GUS, KRS).

FORUM LOKALNE

Forum Lokalne stanowili członkowie Rady i Zarządu. Zaproszenie do udziału w pracach zamieszczono też na stronie internetowej. Chodziło o dokooptowanie do pięciu, reprezentatywnych dla społeczności LGD osób, ale nie wpłynęło żadne zgłoszenie. Forum spotkało się dwukrotnie, poruszając zagadnienia obejmujące cztery etapy przygotowania LSR. Poniżej podano więcej informacji. W procedurach ustalania i zmiany kryteriów wyboru projektów oraz aktualizacji LSR wskazano stałe miejsce dla Forum Lokalnego.

Data	Miejsce	Ilość uczestników	Tematyka
10.11.2015	Chrostowa	19	Lokalne kryteria wyboru
10.12.2015	Chrostowa	12	Procedury oceny i wyboru projektów, budżet LSR

ZESPÓŁ ROBOCZY

LSR przygotowana została przez Zespół Roboczy, który spotykał się na każdym etapie opracowania dokumentu. Zespół Roboczy analizował wyniki konsultacji społecznych, ustalał kolejne działania w tym zakresie, a następnie je organizował. Skład zespołu stanowili (w nawiasach przydzielone obszary gmin): Krzysztof Kwatera, Przewodniczący Zespołu (Trzciana, Żegocina), Patryk Paszkot (Gdów), Marlena Ruśkowska (Biskupice), Katarzyna Kołodziej (Łapanów, Nowy Wiśnicz). Spotkania Zespołu odbyły się w dniach: 22.08.2015r.; 25.09.2015r.; 23.10.2015r.; 06.11.2015r.; 09.12.2015r.

Rozdział III. Diagnoza – opis obszaru i ludności

Dane zaprezentowane w tym rozdziale pochodzą głównie z białego wywiadu – analizy dostępnych baz danych tj. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS), ale też Powiatowych Urzędów Pracy w Bochni i Wieliczce, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie. W Diagnozie przywołano też, w stosownych punktach, wyniki własnego badania ankietowego.

1. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup.

1) Informacje zawarte w tym punkcie wynikają z obowiązkowej struktury dokumentu, nie są wstępem do diagnozy, lecz zawierają informacje, będące wynikiem nie tylko przedstawionej diagnozy, ale również uwarunkowań możliwych interwencji, jak również podjętych w procesie partycypacyjnym z udziałem społeczności lokalnej, decyzji wyboru w zakresie tych interwencji. LSR jest strategią dotyczącą rozwoju określonego terytorialnie (geograficznie) obszaru – z założenia powinna posiadać holistyczny charakter, w odróżnieniu od strategii branżowych. Beneficjentami takiej strategii są wszyscy mieszkańcy obszaru. Ze względu na ograniczoną możliwość interwencji i stwierdzone problemy, określone grupy społeczne będą mogły z tej strategii skorzystać w większym stopniu niż inne. Także różne jest oczekiwanie udziału

w jej realizacji różnych grup społeczno-gospodarczych.

2) LSR dla obszaru LGD Dolina Raby (w skrócie LSR DR) wykorzystuje do realizacji tylko EFRROW, którego w Polsce zastosowanie określa PROW 2014-2020, a w ramach niego, rozwój lokalny kierowany przez społeczność zawarty został w Działaniu M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) (w skrócie LEADER). Interwencja z udziałem innych EFSI nie jest możliwa, ze względu na brak decyzji Zarządu Województwa Małopolskiego o wyborze bezpośredniej metody RLKS w ramach RPO oraz ze względu na brak spełniania wymogów zastosowania EFMR (zbyt mała ilość zatrudnionych w rybactwie i za mała sprzedaż ryb).

3) „Działanie LEADER realizuje cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” poprzez wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (LSR)” (PROW 2014-2020). Z tego też względu, w LSR w szczególności sposób, zarówno na etapie diagnozy, jak i w późniejszych etapach opracowania LSR, skierowano uwagę na grupy szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym (grupy defaworyzowane) takich jak osoby bezrobotne, niepełnosprawne, ubogie, nieporadne życiowo. Ważnym wymogiem, skorzystania z możliwości PROW w ramach Działania LEADER jest obowiązek przeznaczenia 50% budżetu na utworzenie lub utrzymanie miejsc pracy. Wymóg ten niejako wiąże się z problemem zagrożenia wykluczeniem społecznym, bowiem brak pracy w miejscu zamieszkania jest jednym z głównych powodów ubóstwa, ale także przyczyną osobistych frustracji i w rezultacie rozwoju patologii społecznych lub przyczyną emigracji. Zjawisko emigracji dotyczy szczególnie osób młodych, często wykształconych, co pogłębia zagrożenie starzenia się społeczeństwa polskiego i jest ewidentną stratą dla polskiej gospodarki i społeczeństwa. Osoby ubogie korzystają najczęściej z pomocy społecznej, co w dłuższym wymiarze czasowym staje się sposobem na życie, szczególnie niebezpiecznym dla osób młodych, pozostających w tych rodzinach.

4) Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej, przeprowadzona poniżej, zarówno poprzez analizę dostępnych danych statystycznych, jak i w wyniku własnych badań ankietowych, wskazuje, że największym problemem jest właśnie problem braku pracy na lokalnym rynku pracy (pkt. 3.5).

Analiza bezrobotnych (pkt. 3.2) w zakresie wieku wskazuje, że grupą, której odsetek osób bezrobotnych jest wyższy niż średnia dla całej populacji bezrobotnych są osoby bezrobotne w przedziale wiekowym 18–34. Brak pracy w tej grupie skutkuje brakiem stabilnych warunków finansowych, opóźnieniem w zakładaniu rodziny i tym samym pogłębia proces starzenia się społeczeństwa.

Analiza osób bezrobotnych (pkt. 3.3) wskazuje też na większe trudności w znalezieniu pracy przez osoby bez doświadczenia zawodowego. Większe niż mężczyźni, trudności w znalezieniu pracy mają kobiety (pkt. 3.4).

5) W LSR DR przewidziano, także w oparciu o analizę sytuacji w zakresie pomocy społecznej (pkt. 5), preferencję w kryteriach lokalnych dla następujących grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (grup defaworyzowanych):

- F. Osoby bezrobotne w wieku 18-34,
- G. Bezrobotne kobiety,
- H. Bezrobotne osoby bez doświadczenia zawodowego,
- I. Długotrwale bezrobotni,
- J. Osoby niepełnosprawne,
- K. Osoby korzystające z pomocy społecznej.

6) Grupami szczególnie istotnymi z punktu widzenia realizacji LSR, poza w/w grupami defaworyzowanymi są:

- Osoby zainteresowane podjęciem samodzielnej działalności gospodarczej i tym samym, stworzeniem sobie, a może i innym osobom, miejsca pracy,
- przedsiębiorcy, którzy osoby wieku 18-34, jak i inne osoby defaworyzowane mogą zatrudnić.

W przypadku istniejących przedsiębiorstw, ich właściciele dają oni niejako większą gwarancję utworzenia i utrzymania miejsca pracy, w związku z doświadczeniem jakie posiadają już w prowadzeniu działalności gospodarczej. Spośród różnych branż gospodarczych, szczególnie wspierane będą produkcja żywności, zwłaszcza w zakresie tradycyjnej żywności i budownictwo oraz turystyka (pkt. 2.3-6). W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych w czerwcu 2021 r. zdiagnozowano, iż w/w sytuacja na rynku pracy w obszarze objętym LSR jest nadal aktualna, a dodatkowo sytuacja z wiązana z epidemią koronawirusa spowodowała, iż wielu mieszkańców utraciło pracę, a przedsiębiorcy znaczną część przychodów. Ta grupa osób wymaga w obecnej sytuacji szczególnego wsparcia w związku z powyższym zarekomendowano przeznaczenie dodatkowych środków finansowych na przedsięwzięcie 2.3.1 Podejmowanie działalności gospodarczej (pozostała bez handlowej) i podniesienie wskaźnika produktu do 28 szt., jak również na przedsięwzięcie 2.3.2 Rozwój działalności gospodarczej i podniesienie wskaźnika produktu do 17 szt. W grudniu 2022 roku w wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych zarekomendowano realizację jeszcze jednej operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej (pozostała bez handlowej) i podniesienie wskaźnika produktu do 31 szt., a usunięcie jednej operacji w zakresie rozwoju działalności turystycznej z powodu nikłego w ostatnim okresie zainteresowania potencjalnych Wnioskodawców tej branży wynikłej zarówno z reperkusji po pandemii

covid 19 jak i sytuacją gospodarczą związaną z wojną na Ukrainie i rosnącą inflacją.

7) Obok osób rozpoczynających działalność gospodarczą i przedsiębiorców, grupami istotnymi w punktu widzenia realizacji LSR są jednostki samorządu terytorialnego (JST), organizacje pozarządowe (NGO) oraz osoby posiadające pomysły na ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru. Od jednostek samorządu terytorialnego oczekiwane jest zaangażowanie w rozwój ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno-turystycznej (w wyniku konsultacji społecznych przeprowadzonych w czerwcu 2021 r. zdiagnozowano, potrzebę włączenia obok JST w zagadnienia związane z rozwojem w/w infrastruktury również organizacji pozarządowych). Zwiększenie wskaźników produktu dla przedsięwzięć 1.1.2, 1.2.1 oraz 2.2.3 dokonano w oparciu o zebrane fiszki projektowe. W marcu 2020 roku w wyniku prac Forum Lokalnego jako stałej formy partycypacji społecznej zdiagnozowano, iż istnieje potrzeba realizacji przez organizacje pozarządowe dodatkowych operacji mających na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego. W związku z faktem bogatych zasobów kulturowych obszaru LSR oraz przyznaniem LGD dodatkowych środków finansowych zdecydowano o wprowadzeniu do przedsięwzięcia 1.1.2 nowego wskaźnika produktu „Liczba zrealizowanych operacji mających na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego”. Następnie w czerwcu 2021 roku w wyniku prac Forum Lokalnego i przeprowadzonych konsultacji społecznych zdiagnozowano potrzebę realizacji kolejnego przedsięwzięcia ukierunkowanego na organizacje pozarządowe, tym razem takiego, które pozwoliłoby kompleksowo łączyć zagadnienia lokalnego dziedzictwa i infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej (w tym edukacyjnej) dla realizacji pełniejszych i bardziej elastycznych projektów dostosowanych pod nowe potrzeby NGO. To same organizacje pozarządowe zarówno podczas Forum Lokalnego jak i prowadzonych przez LGD spotkań zgłaszały konieczność realizacji projektów łączących zagadnienia dziedzictwa i infrastruktury kulturalnej służącej lokalnej społeczności. W związku z możliwością ubiegania się przez LGD o dodatkowe środki zdecydowano o wprowadzeniu nowego przedsięwzięcia 1.2.2 „Inne działania na rzecz poprawy bazy rekreacyjno-kulturalnej lub oferty edukacyjnej w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego” realizującego wskaźnik produktu „Liczba operacji mających na celu poprawę bazy rekreacyjno – kulturalnej lub oferty edukacyjnej (w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego)”. Ilość wskaźnika produktu dla tego przedsięwzięcia ustalono w oparciu o przeprowadzoną analizę aktywnych organizacji pozarządowych na obszarze LSR, które dysponują odpowiednimi zasobami kadrowymi i organizacyjnymi by mogły realizować operacje w formie refundacji w zaproponowanym obszarze tematycznym. Podobnie podczas tych samych konsultacji zgłoszono potrzebę stworzenia miejsca, które zachowywałoby i szerzyłoby lokalną kulturę i tradycje z obszaru wdrażania LSR. Miejsce to pomogłoby w lepszy sposób wykorzystać potencjał organizacji pozarządowych, szczególnie licznych kół gospodyń wiejskich, które mogłyby tam organizować warsztaty kulinarne i przekazywać wiedzę nt. lokalnych kulinariów i tradycji młodemu pokoleniu jak i turystom. Miejsce to mogłoby również służyć do zdobywania wiedzy dla samych kół gospodyń, podczas organizowanych szkoleń i warsztatów tematycznych. LGD posiada bogate, a nie wykorzystanych zasoby w postaci książek i publikacji kulinarnych, licznych produktów lokalnych, w tym zarejestrowanych na liście MRiRW, oraz stworzonego już lokalnego systemu jakości (marki lokalnej) „KOGUTEK”. W związku z w/w aspektami zaplanowano realizację nowego przedsięwzięcia 1.1.3 „Utworzenie Izby Książki Kucharskiej i Kulinarnej wraz z Centrum Marki Lokalnej” realizowanego poprzez projekt własny. W grudniu 2022 roku w wyniku przeprowadzenia konsultacji społecznych zarekomendowano, aby realizację przedsięwzięcia 1.1.3 odłożyć na nowy okres programowania 2023-2027, tak aby LGD „Dolina Raby” posiadała już podpisaną nową umowę ramową dającą gwarancję dalszego funkcjonowania.

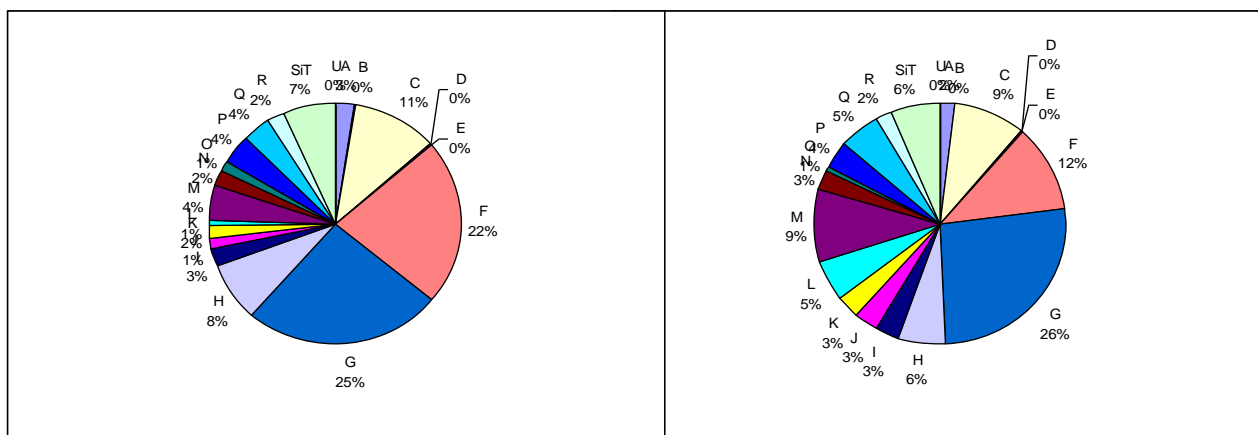
2. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym (informacja o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru).

1) W dniu 31 XII 2014 r. na obszarze LGD było 4558 podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON. Daje to wskaźnik przedsiębiorczości (ilość podmiotów gospodarczych w systemie na 1000 mieszkańców) w wysokości 76,3. Jest to mniej niż w województwie i w Polsce (obejmujących także duże miasta), gdzie analogiczne wskaźniki wyniosły odpowiednio 105,9

i 107,1. W ostatnim kilku latach wskaźnik przedsiębiorczości wzrastał w następujący sposób – o 14% w roku 2014 w stosunku do roku 2009:

2009	2010	2011	2012	2013	2014
66,9	71,3	72,0	73,5	75,1	76,3

2) Poniżej zaprezentowano strukturę podmiotów gospodarczych w systemie REGON na obszarze LGD (w dniu 31 XII 2014 r.) w porównaniu do analogicznej struktury w kraju.

DOLINA RABY

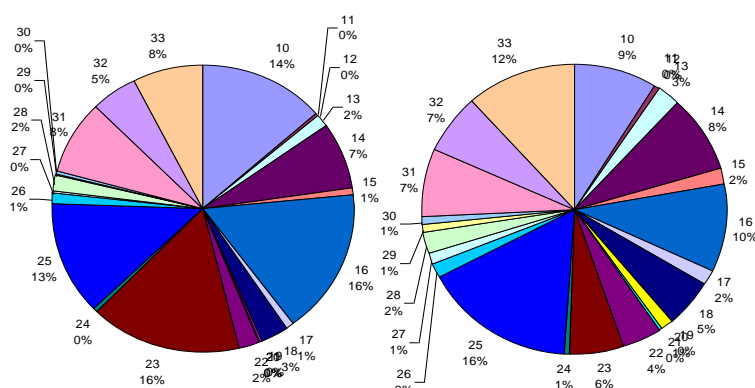
POLSKA

Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja w sekcji F – budownictwo, która na obszarze stanowi 22%, podczas gdy poziom krajowy to 12%. Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe ma 11% na obszarze LGD, podczas gdy w Polsce mniej – 9%. Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna stanowi w Polsce 9%, a na obszarze LGD – 4%. Firmy tego typu lokują swoje biura raczej w centrach miast.

3) Poniżej zaprezentowano strukturę sekcji C wg działów dla obszaru LGD i kraju.

W stosunku do struktury w Polsce, na obszarze LGD wyższy odsetek podmiotów w sekcji C mają następujące działy:

- 10 - produkcja artykułów spożywczych – 14% (w Polsce - 9%)
- 16 - produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania – 16% (w Polsce – 10%)
- 23 - produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 16% (w Polsce – 6%),

DOLINA RABY

POLSKA

a zdecydowanie niższy:

- 25 - produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – 13% (w Polsce – 16%)
- 33 - naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń – 8% (w Polsce – 12%).

Dział 23 - produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, związany jest budownictwem – sekcją która dominuje na obszarze LGD.

4) **Branże z potencjałem rozwojowym (branże mające kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru).** W trakcie prac zdecydowano o podjęciu inicjatyw klastrowych w zakresie dwóch branż z potencjałem rozwojowym (których jest w regionie więcej w stosunku do innych w strukturze firm w kraju): budowlanej i spożywczej. Klastry, dzięki geograficznej koncentracji firm jednej branży lub pokrewnych w jednym miejscu i ich współpracy ze środowiskiem nauki, mogą lepiej konkurować na rynku poprzez wspólne i komplementarne działania czy też podejmować działania innowacyjne. Spotkania konsultacyjne z przedsiębiorstwami wskazały na brak ich współpracy z instytucjami naukowymi, brak działań związanych z wdrażaniem nowych technologii i innowacji oraz wiedzy nt. możliwości wsparcia w tym zakresie. Klastry, w których partnerami przedsiębiorstw będą ośrodki naukowe i szkoleniowe, pozwoli ten brak innowacyjności firm poprawić. Najbardziej znanym klastrem na świecie jest „Krzemowa Dolina” – skupisko firm komputerowych i informatycznych. Ale też klastr stanowi większe ryzyko dla lokalnej społeczności. Duża koncentracja jednej branży i nieproporcjonalny udział poszczególnych działów w pojedynczych sekcjach gospodarki, może stanowić zagrożenie, chociażby w przypadku potencjalnych spadków koniunktury. Upadek branży w klastrze wywołuje nieporównywalnie większy skutek niż w gospodarce bardziej zdywersyfikowanej. Jedną z metod obniżenia ryzyka jest innowacyjność i

transfer technologii, mająca na celu wyprzedzanie konkurencji. Szansą dla rozwoju klastrów są środki unijne, które w dużej mierze przeznaczono w okresie programowania 2014-2020, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, na rozwój innowacji i nowych technologii. Wynika to z faktu, że pierwszym celem Strategii 2020 jest „**rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji**”. W pierwszej połowie 2020 roku w wyniku konsultacji społecznych z przedsiębiorcami jak również prac Forum Lokalnego zdecydowano, że w tym okresie programowania inicjatywy klastrów nie będą kontynuowane w postaci realizacji projektów własnych.

5) W okresie 2007-2013 kilku przedsiębiorców utworzyło lub rozwinęło swoje firmy branży spożywczej w ramach Osi Leader. Szansą dla rozwoju tej branży jest rosnące zainteresowanie tradycyjną żywnością i zdrowym stylem życia. W maju 2015 r. LGD „Dolina Raby” wraz ze Stowarzyszeniem „Na Bursztynowym Szlaku” powołała do życia Spółdzielnię Socjalną „Dolina Raby”. Spółdzielnia zarejestrowana została 1.09.2015 r. Jej głównym kierunkiem działalności jest produkcja żywności i napojów. Spółdzielnia jest **podmiotem ekonomii (przedsiębiorczości) społecznej** podobnie jak 16 innych podmiotów na obszarze LGD, w tym 9 spółdzielni, 4 stowarzyszenia i 4 fundacje prowadzące działalność gospod.

6) Na obszarze LGD jest 114 podmiotów branży turystycznej – w sekcji I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastr. Firmy tej sekcji stanowią 2,5% ogółu przedsięb. na obszarze LGD. W woj. małopolskim analogicznie firmy tej sekcji stanowią 3,81%, a w Polsce – 3,12%. W BDL GUS, kategorii Turystyka, znajduje się 10 turystycznych obiektów noclegowych na obszarze LGD, w tym m.in. 5 hoteli i 1 pole biwakowe (w Łapanowie). Liczba turystycznych obiektów noclegowych na 10 tys. mieszk. daje wskaźnik 1,67, który dla wojew. wynosi 4,21, a dla Polski – 2,57. Liczba osób korzystających z noclegów na 100 mieszkańców (wskaźnik Schneidera) w 2014 r. wyniosła 10,7 i wskaźnik ten był zdecydowanie niższy niż dla województwa – 111,3 i Polski – 65,2. Niemniej turystyka stanowi szansę dodatkowych dochodów dla małych gospodarstw rolnych, które są licznie reprezentowane na obszarze LGD. Na obszarze LGD jest 27 obiektów agroturystycznych, które nie są ujęte w statystyce GUS. Szansą dla rozwoju turystyki wiejskiej są zmiany w zwyczajach turystów np. korzystanie z aktywnych form wypoczynku i rozwój turystyki weekendowej. W grudniu 2022 w wyniku konsultacji społecznych zdiagnozowano, iż nadal na obszarze LGD jest niewystarczająca ilość miejsc biwakowo-parkingowych (pkt. 2.6 diagnozy), a walory turystyczne obszaru dają asumpt do tego, aby nadal wspierać tę dziedzinę życia. Liczne szlaki rowerowe, piesze, tematyczne oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe wymagają udostępnienia turystom i mieszkańcom obszaru infrastruktury pełniącej funkcje rekreacyjno-turystyczne i informacyjne. W związku z czym zarekomendowano realizację operacji własnej polegającej na budowie infrastruktury rekreacyjno-turystycznej na obszarze LGD „Dolina Raby”.

7) Średnia wielkość gospodarstwa rolnego (grunty ogółem) na obszarze LGD to, wg Spisu Rolnego w 2010 r. - 2,59 ha. W województwie średnia ta wyniosła 2,96 ha, a w Polsce, znacznie więcej – 7,94 ha. Wg tego samego Spisu Rolnego na obszarze LGD było 19,1% gospodarstw rolnych bez dochodów z działalności rolniczej. Jest to więcej niż w Polsce – 17,2%, ale mniej niż w województwie – 22,5%. W własnym badaniu ankietowym 5,86% respondentów wskazało jako główne źródło dochodów – dochody z rolnictwa. Inicjatywa klastra spożywczego ma m.in. na celu zwiększenie tych dochodów gospodarstw rolnych poprzez podniesienie jednostkowej wartości produkcji rolniczej – sprzedaż w większym stopniu przetworzonych niż tylko podstawowych produktów.

8) W Polsce gospodarka leśna jest zdominowana przez PGL „Lasy Państwowe”. Na obszarze LGD, lasy prywatne i gminne stanowią 62,6% powierzchni lasów ogółem, podczas gdy w Polsce tylko 19,6%, a w woj. małopolskim – 45,7%.

9) W sferze usług, w grupie ośmiu (na 30) najniżej ocenionych zagadnień, w badaniu własnym, znalazły się dostępność do lekarzy specjalistów oraz dostępność i jakość opieki w żłobkach. Problem dostępu do lekarzy specjalistów jest problemem ogólnopolskim, dotyczącym zarówno obszarów wiejskich, jak i miast. Słabą opieką żłobkową potwierdzają dane statystyczne GUS – na obszarze LGD odsetek dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką w żłobkach wyniósł w 2014 r. – 1,08%, podczas gdy w województwie i w kraju analogiczne wskaźniki były wyższe – odpowiednio 5,21% i 5,90%. W ramach pytania otwartego, jakich usług brakuje najbardziej - najwięcej zgłoszono uwag o braku miejsc do spędzania wolnego czasu przez młodzież, ale i osoby starsze. Wskazano też na brak dobrej restauracji lub kawiarni oraz zawodów takich jak szewc czy zegarmistrz. Potrzeba usług wynika z ogólnego trendu osiedlania się mieszkańców miast na terenach wiejskich.

10) Najniżej w sferze edukacji respondenci badania własnego ocenili „Możliwość podnoszenia lub zmiany kwalifikacji przez osoby dorosłe” – 2,76 (w skali 1-5) i jest to jedno z sześciu najniżej ocenionych pytań (spośród 30 pytań). Z kolei „Edukacja na poziomie szkoły podstawowej” otrzymała ocenę 3,69 i jest to jedna z pięciu najwyższych ocen i „poza domowe wychowanie przedszkolne” – 3,76 i czwarta pozycja oraz „edukacja na poziomie gimnazjalnym” – 3,67 i piąta pozycja. Podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych w czerwcu 2021 roku zdiagnozowano, iż poza problemem słabej oferty edukacyjnej dla osób dorosłych występuje problem słabej oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych. Wciąż brakuje odpowiedniej infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej, a organizacje pozarządowe potrzebują zarówno odpowiedniego wyposażenia jak i środków finansowych na zapewnienie w/w grupom bezpłatnej oferty przedsięwzięć kulturalno-edukacyjnych.

11) W własnym badaniu ankietowym najwyższą ocenę uzyskało pytanie o „Możliwość i warunki dogodnego robienia

zakupów” – 4,01 (w skali 1-5). To także wyraz ogólnych obaw o rozwój handlu wielkopowierzchniowego. Na drugim miejscu znalazło się pytanie o „Usługi telekomunikacyjne (dostępność, jakość) uzyskały ocenę 3,87. Szansą jest w tym zakresie ogólny rozwój Internetu, co może się wiązać z rozwojem zdalnych miejsc pracy.

12) Ważnym uwarunkowaniem dla rozwoju przedsiębiorczości, w różnych branżach (produkcji, turystyki) jest bezpośrednia bliskość obszaru LGD do drugiego pod względem wielkości miasta w Polsce, blisko 700 tysięcznego Krakowa, odwiedzanego przez ponad 10 mln turystów rocznie. Gmina Biskupice graniczy z gminą Wieliczka, która przylega do granic Krakowa. Z najdalszych miejsc obszaru LGD można dostać się do centrum Krakowa w ciągu dwóch godzin jazdy samochodem, o ile oczywiście nie ma tłoku na drogach.

13) Drogi to także ważne uwarunkowanie dla działalności gospodarczej. Moją one oczywiście także duże znaczenie dla jakości życia. W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki dotyczące dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni dla powiatów bocheńskiego i wielickiego oraz dla porównania dla woj. małopolskiego i Polski (2014 r.).

Wskaźnik	Polska	W. Małopolskie	P. Bocheński	P. Wielicki
Na 10 tys. mieszkańców	62,3	64,8	83,3	61,7
Na 100 km ²	76,7	143,8	135,0	180,2

Jak widać dostępność dróg twardych na mieszkańca jest w powiatach wyższa (bocheński) lub niewiele niższa (wielicki) niż w województwie czy Polsce. Natomiast długość dróg na 100 km² jest w województwie i powiecie bocheńskim, a zwłaszcza w wielickim, zdecydowanie wyższa niż w Polsce. To wynik ogromnego rozdrobnienia gospodarstw w woj. małopolskim i w obu powiatach oraz rozproszenia zabudowy. To także oznacza, że w naszym województwie i powiatach, aby uzyskać tę samą dostępność na mieszkańca konieczne jest zbudowanie dwa razy i więcej km dróg. To oznacza także proporcjonalnie większe koszty na budowę, ale i utrzymanie dróg, co przy stałym deficycie środków finansowych dla samorządów, w dalszej konsekwencji może skutkować słabszą jakością dróg. W badaniu własnym pytanie o „jakość dróg” uzyskało ocenę 3,42 tzn. pomiędzy „ani dobrze, ani źle”, a „raczej dobrze” i uplasowało się na 16 pozycji na 30 pytań.

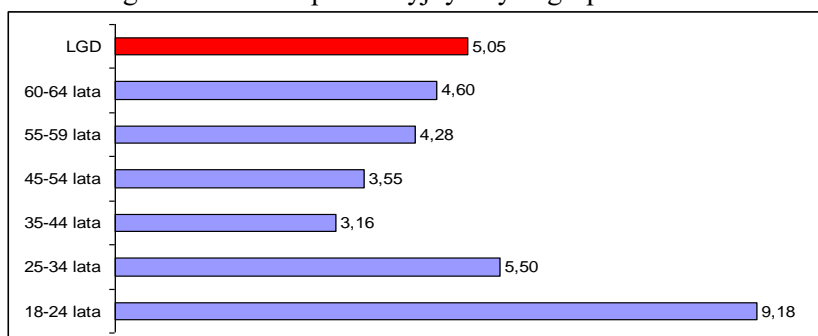
14) Zagrożeniami dla rozwoju przedsiębiorczości, które podnoszą przedsiębiorcy podczas spotkań informacyjno-szkoleniowych są duża biurokracja, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, rosnące koszty energii i utrzymania, powodujące uciekanie przedsiębiorców w „szarą strefę”, ciągle zmieniające się, niespójne prawo, nieprzychylnie dla przedsiębiorców oraz upolitycznienie instytucji publicznych.

3. Opis rynku pracy (poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia - liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy) .

1) Na koniec II kwartału 2015 r. stopa bezrobocia w powiecie bocheńskim wyniosła 7,8%, a w powiecie wielickim - 8,5%. Stopa bezrobocia w tym samym czasie w województwie małopolskim wyniosła 8,8%, a w Polsce – 10,3%. Wg BDL GUS i PUP w Bochni i Wielicze w dniu 31 XII 2014 r. na obszarze LGD było 1904 zarejestrowanych osób bezrobotnych, z czego 904 osoby to mężczyźni, a 1000 to kobiety. Osoby bezrobotne stanowiły 5,05% osób w wieku produkcyjnym na obszarze LGD. Było to mniej niż analogiczne wskaźniki w województwie – 6,57% i niż w Polsce – 7,53%. W ostatnich latach wskaźnik ilości bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym przedstawiał następująco:

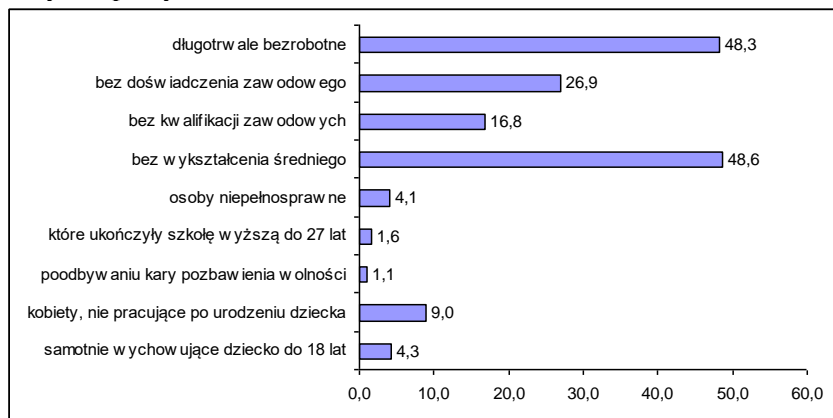
2009	2010	2011	2012	2013	2014
4,4,	5,1	5,61	6,43	6,34	5,05

2) Na rysunku poniżej pokazano odsetek osób bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych w stosunku do liczby ludności ogółem w wieku produkcyjnym tych grupach.

Rys. Odsetek osób bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych do ludności w tych grupach ogółem
 Jak widać z wykresu, odsetki grupy osób w wieku 18-24 i 25-34 przyjęły wartości powyżej średniej dla całej grupy bezrobotnych. Grupy osób bezrobotnych w wieku 18-34 uznano jako grupy defaworyzowane ze względu na sytuację na rynku pracy.

3) Na rysunku poniżej pokazano odsetek osób do liczby bezrobotnych na obszarze LGD dla grup o szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowią 48,3% ogółu bezrobotnych. Jest to grupa trudna do interwencji – wg opinii specjalistów z zakresu rynku pracy, działanie w tej grupie wymaga doświadczenia i wielu form interwencji, do czego personel LGD nie jest przygotowany. Niemniej jest to grupa defaworyzowana ze względu na sytuację na rynku pracy.

Osoby bez doświadczenia zawodowego stanowią 26,9% ogółu bezrobotnych. To głównie ludzie młodzi, których grupa została już określona jako grupa defaworyzowana, ale to także osoby w innym wieku. Cała grupa stanowi grupę defaworyzowaną ze względu na sytuację na rynku pracy.

16,8% osób bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych. Przyjęto nie preferować tej grupy osób, a raczej wspierać podnoszenie przez nich kwalifikacji zawodowych. LGD planuje sięgać drogą konkursową do RPO województwa małopolskiego po środki z EFS na ten cel i realizuje projekty własne w tym zakresie.

Bez wykształcenia średniego jest 48,6% ogółu bezrobotnych. W powiecie bocheńskim i wielickim bez wykształcenia średniego, wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 r., jest 54% mieszkańców tych powiatów. Statystyki obejmują osoby od 13 roku życia, których w przedziale wiekowym 13-19 lat jest 9,0% ludności obszaru LGD. Nie wszystkie te osoby ukończą jednak szkołę średnią. Zatem nie ma powodów uznawania za defaworyzowaną grupę osób bezrobotnych bez wykształcenia średniego. Tym bardziej, że o wiele ważniejsze dla znalezienia pracy jest wykształcenie zawodowe. Decyzja ta jest też konsekwencją w stosunku do osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

Pozostałe grupy stanowią wyraźną mniejszość i poza grupą niepełnosprawnych, nie zostały zaliczone do grupy defaworyzowanych ze względu na sytuację na rynku pracy. Tym bardziej, że wyniki badania ankietowego nt. preferowania grup defaworyzowanych, wypadły dla tych grup słabo.

4) Kobiety stanowią blisko 52,5% osób bezrobotnych na obszarze LGD. Kobiety bezrobotne stanowią 5,67% kobiet w wieku produkcyjnym czyli więcej niż osoby bezrobotne w stosunku do osób w wieku produkcyjnym – 5,05%. Tym samym kobiety są grupą defaworyzowaną ze względu na sytuację na rynku pracy.

5) W badaniu własnym ankietowym, oceny „ryнку pracy (możliwości znalezienia odpowiedniej pracy)” i „wsparcia dla osób oczekujących pomocy z powodu braku pracy” były ocenami najniższymi - odpowiednio 2,11 i 2,36 (w skali 1-5).

6) Konsekwencją braku odpowiednich miejsc pracy na lokalnym rynku pracy jest wyjazd za pracę zagranicę. Dotyczy to szczególnie osób młodych i posiadających kwalifikacje zawodowe, bo takim osobom jest łatwiej znaleźć pracę zagranicą. W ramach własnego badania ankietowego, ponad 1/3 respondentów odpowiedziała „tak” na pytanie „Czy ktoś z osób mieszkających z Panem/Panią pracuje za granicą?”.

7) Z własnego badania ankietowego wynika, że ponad 70% osób dojeżdża do pracy w ciągu 30 min, ale ponad 10% osób czas dojazdu do pracy zajmuje ponad 1 godz., a 4,4% nawet ponad dwie godziny. Ponad 25% respondentów jest zatrudnionych w swojej miejscowości, a ponad 35% w swojej gminie. Po ponad 17% pracuje na terenie powiatu lub województwa. 3,3% wskazało, że pracuje poza granicami kraju.

8) Dla ponad 50% osób, które wzięły udział w badaniu ankietowym głównym źródłem utrzymania jest praca najemną, a dla ponad 10% własna działalność gospodarcza. Praca w rolnictwie to główne źródło utrzymania dla 5,9% respondentów, a ponad 22% z nich głównym źródłem utrzymania jest niezarobkowe źródło – renta lub emerytura.

9) Liczba osób pracujących (głównie zatrudnionych na obszarze LGD, bez pracujących w mikroprzedsiębiorstwach i gospodarstwach rolnych, organizacjach pozarządowych i duchownych) wg GUS w 2014 roku wyniosła 37737. Stanowi to 15,9% osób wieku produkcyjnym na obszarze LGD czyli mniej niż dla woj. – 35,0% i kraju – 36,6%.

4. Przedstawienie działalności sektora społecznego, w tym integracja/rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

1) Wg BDL GUS na dzień 31 XII 2014 na obszarze LGD działało 14 fundacji oraz 166 stowarzyszeń

i organizacji społecznych czyli razem 180 organizacji pozarządowych. Daje to wskaźnik 3,01 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców. Jest to mniej niż analogiczny wskaźnik dla województwa – 3,25 i kraju – 3,31. W ciągu ostatnich kilku lat wskaźnik ilości org. pozarz. na obszarze LGD wzrastał w następujący sposób:

2009	2010	2011	2012	2013	2014
2,48	2,60	2,65	2,84	2,94	3,01

2) Najwięcej organizacji pozarządowych na mieszkańca jest w gminie Łapanów – 4,94, ale też więcej niż w województwie i w kraju jest organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców w gminie Trzciana – 3,52.

Na obszarze LGD działają liczne Koła Gospodyń Wiejskich. Najwięcej jest ich w Gminie Gdów - 25. Aktywne Koła Gospodyń Wiejskich znajdują się w każdej gminie na obszarze LGD.

3) Działania w zakresie integracji sektora organizacji pozarządowych podejmuje LGD, jak i inne podmioty. Spotkania z organizacjami odbyły się nie tylko w okresie budowania LSR, ale także wcześniej Bardzo integrującą organizację pozarządową, a zwłaszcza Koła Gospodyń Wiejskich imprezą jest doroczny Festiwal Rosołu. Jest to największa impreza promocyjna organizowana przez LGD. LGD zaangażowana była w utworzenie Małopolskiej Sieci NGO, której inicjatorem i organizatorem było Dzieło Kolpinga w Polsce, której celem była integracja organizacji pozarządowych na obszarze województwa małopolskiego. Z-ca Kierownika Biura jest członkiem Grupy koordynacyjnej Małopolskiej Sieci NGO. Starania o integrację organizacji pozarządowych na obszarze powiatu bocheńskiego podejmuje Starostwo Powiatowe – członek LGD. W wyniku spotkań ustalono, że na stronie Starostwa organ. pozarząd. będą miały swoje podstrony. LGD uczestniczy w tych działaniach. Pomimo tych inicjatyw trudno mówić o tym, aby zakończyły się one dużymi sukcesami.

4) W gminie Nowy Wiśnicz realizowany jest budżet obywatelski. Celem tego działania jest wzmocnienie postaw obywatelskich mieszkańców poprzez proces konsultacji społecznych ukierunkowanych na włączenie mieszkańców w decydowanie o wydatkowaniu określonej części budżetu Miasta i Gminy Nowy Wiśnicz. Na rok 2016 w budżecie zostanie na ten cel zabezpieczone 600 000 zł, które stanowią część wydatków inwestycyjnych planowanych na rok 2016 w Gminie Nowy Wiśnicz. Do budżetu zgłoszono 64 projekty. Wybrano po 1-2 na miejscowość. Głosowało 32,3% mieszkańców tj. więcej niż w mieście Krakowie, gdzie głosowało w budżecie obywatelskim 7,5% mieszkańców.

5. Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk (np. dostęp do miejscowej infrastruktury i kultury, liczba osób objętych opieką społeczną).

1) Wg BDL GUS w 2014 r. z pomocy społecznej skorzystało na obszarze LGD 3680 osób, które stanowiły 6,16% ludności obszaru. Jest to wskaźnik mniejszy niż analogiczny dla woj. i kraju, gdzie odpowiednio wyniosły one – 6,40% i 7,68%. Niemniej w niektórych gminach ten wskaźnik jest znacznie wyższy: Trzciana – 11,0%; Łapanów – 9,58%; Żegocina – 8,46%. Także w ostatnich dwóch latach wskaźnik ten był wyższy niż w 2014 r.: w 2013 r. wynosił 6,82%, a w 2012 r. – 6,62%.

2) Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej w 2014 roku były (dane pochodzą z Miejskiego i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rodziny	Osoby w rodzinach	Osoby w rodzinach do ludności LGD
Ubóstwo	681	2 392	4,00%
Bezrobocie	370	1 276	2,13%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	278	1 204	2,01%
Długotrwała lub ciężka choroba	411	1 166	1,95%
Niepełnosprawność	411	1 113	1,86%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	137	499	0,83%
W tym: wielodzietność	101	432	0,72%

Osoby korzystające z pomocy społecznej zaliczono do grupy defaworyzowanej. Ubóstwo i inne powody korzystania z pomocy społecznej powodują mniejszą aktywność społeczną, korzystanie z infrastruktury rekreacyjno-sportowej i kulturalnej. Oferta bezpłatnych imprez i zajęć oferowanych przez ośrodki kultury powoduje ograniczenie tego zjawiska.

3) W badaniu własnym ankietowym, ocena „wsparcia dla osób oczekujących pomocy z powodu ubóstwa” i „wsparcia dla osób oczekujących pomocy z powodu niepełnosprawności”, z wynikami odpowiednio – 2,60 i 2,70 znalazły się wśród pięciu najniższych spraw (na 30).

4) Osób niepełnosprawnych w stosunku do liczby ludności było w powiatach bocheńskim i wielickim, wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 r., odpowiednio – 10,0% i 12,4%. Dla porównania w woj. małopolskim – 11,8% i w Polsce – 12,2%. Gdyby analizować dane podane powyżej w pkt. 3.3), można by wyciągnąć wniosek, że osoby niepełnosprawne

dobrze radzą sobie na rynku pracy (w gronie bezrobotnych jest ich procentowo mniej niż w liczbie ludności). To mylne rozumowanie – wg pisma otrzymanego z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni i spotkań konsultacyjnych z pracownikami ośrodków pomocy społecznej, osoby niepełnosprawne charakteryzują się bardzo małą mobilnością – wiele osób niepełnosprawnych nie rejestruje się w urzędach pracy, pobiera skromne zasiłki, które pozwalają im na bardzo skromne warunki życia. Niepełnosprawni to niewątpliwie grupa defaworyzowana.

5) W Polsce problemem jest nie tylko brak pracy. Problemem jest też niska płaca. Powoduje ona, że nawet osoby zatrudnione, np. w rodzinie wielodzietnej, mają kłopoty finansowe lub żyjąca granicy ubóstwa. Świadczy o tym także wysokie zadłużenie Polaków (Diagnoza społeczna 2015). Pewną miarą dochodów mieszkańców może być wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla gmin (wskaźnik G; Dane dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Finansów) W skład tych dochodów gmin w dużej części wchodzi bowiem znaczący udział podatków od osób fizycznych. Średnioważony (ilością mieszkańców) wskaźnik G dla obszaru LGD wyniósł obliczony na 2016 r. (mierzony wielkością podatków z 2014 r.) – 882,9. Średni wskaźnik dla kraju jest dużo wyższy - 1514,3. W ostatnich latach wskaźnik G dla obszaru LGD wzrastał średnio o wartość 66,6 rocznie (podano lata zbierania podatków):

2011	2012	2013	2014
683,1	778,4	821,69	882,9

6. Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR (innej niż spójność przestrzenna).

1) Obszar LGD stanowi obszar 6 gmin: Gdów, Biskupice, Łapanów, Trzciana, Nowy Wiśnicz i Żegocina. Pięć gmin to gminy wiejskie, jedna gmina – Nowy Wiśnicz to gmina miejsko-wiejska. Miasto Nowy Wiśnicz liczy zaledwie 2767 mieszkańców. Na obszarze LGD wszystkie miejscowości mają poniżej 5 tys. mieszkańców. Największa a nich to Gdów – 31 XII 2014 r. liczba mieszkańców tej miejscowości wyniosła 4179 (<http://www.gdow.pl/o-gminie/ilosc-mieszkanow>).

2) Obszary gmin tworzące LGD przylegają do siebie w taki sposób, że obszar LGD znajduje się w jednym obrysie. Obszar LGD należy do dwóch powiatów, zachodnia część do wielickiego a wschodnia do bocheńskiego. Do pierwszego z nich należą gminy Gdów i Biskupice, do drugiego Łapanów, Trzciana, Nowy Wiśnicz i Żegocina. Oba powiaty znajdują się na terenie województwa małopolskiego.

3) Istotnym uwarunkowaniem dla charakterystyki obszaru jest bliskość miasta wojewódzkiego Krakowa – dużego 700-tysięcznego miasta, które odwiedza rocznie ponad 10 mln turystów. Odległość jaka dzieli to miasto z Biskupicami wynosi 20,5 km a z Gdowem 29 km. Pozostałe gminy znajdują się trochę dalej na wschód, ale wciąż relatywnie blisko. Z Krakowa do Łapanowa będziemy jechać 38,6 km, do Trzciany 48,6 km, do Nowego Wiśnicza 47,3 km a do Żegociny 55,3km. Podane odległości są pokazują realną najkrótszą odległość jaką trzeba pokonać z centrum Krakowa do tych gmin po drogach krajowych, powiatowych lub gminnych.

Gmina Nowy Wiśnicz graniczy z miastem powiatowym Bochnia, które 31 XII 2014 r. zamieszkiwało 30104 osoby.

4) Obszar LGD pod względem ukształtowania terenu jest spójny - znajduje się w regionie podgórskim - Pogórza Wiśnickiego, Wielickiego i Bocheńskiego, z niewysokimi górami Beskidu Wyspowego (poniżej pkt. 7.1).

5) Pod względem demograficznym obszar charakteryzuje się wysokim odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym – 22,6% wobec analogicznych wartości w woj. małopolskim – 19,2% i w Polsce – 18,2%. Dla gmin obszaru odsetki te wynoszą od 21,7% do 23,0%, co świadczy o spójności obszaru w tym zakresie. Odsetek osób w wieku produkcyjnym na obszarze LGD – 63,1% jest równy wartości dla woj. małopolskiego i podobny do wielkości dla kraju – 63,4%. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze LGD – 14,3% jest niższy niż woj. małopolskiego – 17,7% i kraju – 18,4%. Dla gmin obszaru odsetki te wynoszą od 13,7% do 14,9%, co także w tym zakresie świadczy o jego spójnej charakterystyce.

6) Ludność obszaru utrzymuje się z różnych źródeł odchodów, w tym głównie z pozarolniczych (powyżej pkt. 3.8). Duża ilość osób dojeżdża do pracy w zakładach pracy w Krakowie lub w miastach Bochnia, Wieliczka i Niepołomice oraz ich okolicy (powyżej pkt. 3.7). Wiele osób, szczególnie młodych wyjechało do pracy zagranicą (pkt. 3.6).

7) Odsetek osób pracujących (wg GUS bez mikroprzedsiębiorstw i gospodarstw rolnych) do liczby mieszkańców jest niski (w porównaniu do województwa i kraju – powyżej pkt. 3.9) we wszystkich gminach obszaru i wynosi od 4,8% do 11,7%, co świadczy o spójnej charakterystyce obszaru w tym zakresie.

8) Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców na obszarze LGD wynosi 75,1 i jest niższa niż analogiczny wskaźnik dla woj. małopolskiego – 104,5 i dla kraju – 105,7. W gminach obszaru wartość wskaźnika wynosi od 67,2 do 82,8, co świadczy o spójnej charakterystyce obszaru LGD w tym zakresie.

9) Średnioważony wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy G na rok 2016 dla obszaru LGD wynosi 882,9, wobec wskaźnika Gg dla kraju – 1514,3. Dla wszystkich gmin obszaru wskaźnik ten wynoszący od 665,6 do 1013,9 jest niższy od średnioważonego wskaźnika dla obszarów wiejskich woj. małopolskiego, co także świadczy o spójnej charakterystyce obszaru LGD w tym zakresie.

7. Środowisko naturalne i jego stan.

1) Obszar LGD znajduje się w regionie podgórskim - Pogórza Wiśnickiego, Wielickiego i Bocheńskiego, z niewysokimi górami Beskidu Wyspowego. Teren LGD jest obszarem na którym rzeźba terenu jest mocno urozmaicona, znajduje się wiele gór, pagórków, dolin oraz rzek i górskich potoków. Wzniesienia mają przeważnie łagodne zbocza, zwłaszcza w zachodniej części obszaru. Dzięki tej różnorodności ukształtowania terenu i krajobrazu, malowniczym widokom, obszar jest miejscem pieszych wędrówek. Przez obszar lub w jego pobliżu przebiegają długodystansowe szlaki turystyczne - Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Papieski, Szlak Owocowy, Bursztynowy, Podkarpacki, Węgierski, Żeleńskich. Dwa ostatnie utworzone zostały dzięki projektom współpracy LGD. Liczne są szlaki lokalne, szczególnie szlaki rowerowe, powstałe m.in. dzięki projektom, zrealizowanym za pośrednictwem LGD.

2) Obszar LGD w 51,7% pokryty jest różnymi formami ochrony przyrody. Nie ma parków narodowych. Inne formy ochrony przyrody obejmują łącznie (wg GUS, 2014):

- a) rezerваты przyrody (Kamień-Grzyb i Kamionna) - 65,5 ha
- b) parki krajobrazowe (Wiśnicko-Lipnicki Park Krajobrazowy) - 8216,0 ha
- c) obszary chronionego krajobrazu (Obszar Chronionego Krajobrazu Zachodniego Pogórza Wiśnickiego) - 11520,5 ha
- d) stanowiska dokumentacyjne - 45,2 ha

Znajdują się tu dwa obszary NATURA 2000: Tarnawka w gminie Łapanów i Nowy Wiśnicz.

Na obszarze LGD znajduje się wg danych GUS w 2014 r. - 65 pomników przyrody (wg CRFOP - 18).

3) Powierzchnia lasów stanowi 7781 ha tj. 20,3% powierzchni obszaru LGD. Jest to mniej niż w województwie małopolskim i w kraju, gdzie wskaźniki te wynoszą odpowiednio 29,0% i 30,0%. Powierzchnia lasów w gminie Żegocina wynosi 34,5%.

4) Wg raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Krakowie z lipca 2015 r. – „Wyniki klasyfikacji i oceny jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim w roku 2014”, stan jednolitych części wód powierzchniowych jest w znacznej części obszaru LGD zły. Jest to w dużej mierze wynik niskiego poziomu sieci kanalizacji na obszarze LGD. Korzystający z kanalizacji stanowili w 2014 r. 22,4% mieszkańców obszaru LGD, podczas gdy podobny wskaźnik w województwie wyniósł 59,8% i w Polsce – 68,7%. W 2013 r. wskaźnik korzystających z kanalizacji do ludności obszaru LGD był nieco niższy niż 2014 r. i wyniósł 21,8%.

5) Na obszarze LGD nie ma stacji badawczych jakości powietrza. W raporcie WIOŚ w Krakowie z kwietnia 2015 r. – „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 r.” na obszarze LGD, można oszacować, że na obszarze LGD przekroczone były:

- roczna norma pyłu zawieszonego PM10 - 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – na części obszaru (szacunkowe wartości to 35-50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$);
- roczna norma pyłu zawieszonego PM2,5 – 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – na całym obszarze (szacunkowe wartości to 29-36 $\mu\text{g}/\text{m}^3$);
- beznzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym – 1 ng/m^3 – na całym obszarze (szacunkowe wartości 6-8 ng/m^3).

Prawdopodobnie dochodzi też do przekroczeń normy częstości przekroczeń dobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10, ponieważ na sąsiadujących z obszarem LGD stacjach pomiarowych w Nowym Sączu i w Bochni w 2014 r. doszło do przekroczeń w ilości – odpowiednio 97 i 69, podczas gdy norma wynosi 35. Podobnie może być z dobowymi normami stężenia dwutlenku siarki. Większość przekroczeń występuje w okresie zimowym, w okresie grzewczym i jest związana z niską emisją, będącą efektem spalania węgla w paleniskach domowych. Stężenie roczne SO₂ można szacować na 7-11 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla ochrony roślin).

Wartości stężenia tlenków azotu pozostają w normie, ale prawdopodobnie przekroczenia występują przy drogach o dużym natężeniu ruchu. Stężenie roczne NO_x można szacować na 20-30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (norma 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla ochrony zdrowia i 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla ochrony roślin).

6) W badaniu własnym ankietowym, respondenci w kwestii spraw środowiskowych najwyżej ocenili „czystość całości środowiska” – 3,68 (6 pozycja wśród 30 zagadnień), następnie „czystość powietrza” – 3,64 (8 pozycja) i „jakość wody używanej w gospodarstwie” – 3,62 (9 pozycja). Stosunkowo wysokie oceny w badaniu przy opisanym powyżej zanieczyszczeniu powietrza i wód, świadczą o małej świadomości ekologicznej mieszkańców.

8. Kultura.

1) Na obszarze LGD znajdują się liczne zabytki. Do najważniejszych należy Zamek w Nowym Wiśniczu, związany z rodziną Lubomirskich, z których kilku było hetmanami (jedno z najwyższych stanowisk w dawnej Polsce). Stanisław Lubomirski dowodził wojskami polskimi pod Chocimiem. W związku z tym corocznie, pod Zamkiem odbywa się inscenizacja tej bitwy. Inne zabytki to zamek w Wieruszycach, liczne kościoły i cmentarze wojskowe, gdzie znajdują m.in. się mogiły poległych w I wojnie światowej. Podczas tej wojny przez obszar LGD przebiegał jednej z frontów walk.

2) Obszar LGD jest mocno związany z, mniej kultywowanym w narodzie polskim, Powstaniem Krakowskim w 1846 r. Jedyna bitwa, a właściwie akt wymordowania powstańców polskich przez polskich chłopów miał miejsce pod Gdowem. Na cmentarzu w Gdowie znajduje się skromny kopiec pamięci poległych powstańców.

3) W Hucisku (gmina Gdów) znajduje się dom, w którym mieszkał znany na świecie reżyser teatralny – Tadeusz Kantor, założyciel Teatru Cricot 2 w Krakowie. Obok domu znajduje się rzeźba – siedmiometrowe krzesło. W domu znajdują się obrazy T. Kantora i jego żony – M. Stangret. Dom nie jest (a mógłby być) udostępniany zwiedzającym.

4) Obok Tadeusza Kantora i osób z rodziny Lubomirskich, obszar LGD związany jest z takimi nazwiskami jak Karol Wojtyła, Stanisław Czerniecki, Andrzej Zieliński, Jan Matejko, Jan Henryk Dąbrowski, Kazimierz Brodziński. Karol Wojtyła, późniejszy papież Jan Paweł II, był wikarym w Niegowici (gmina Gdów). Stanisław Czerniecki był kuchmistrem na Zamku w Nowym Wiśniczu i jest autorem pierwszej polskiej książki kucharskiej z 1682 r. Kompozytor i założyciel zespołu „Skaldowie” – Andrzej Zieliński urodził się w Gdowie. Od kilku lat odbywa się festiwal piosenki jego imienia. Jan Henryk Dąbrowski, generał, twórca Legionów Polskich we Włoszech, urodził się w Pierzchowie (gmina Gdów), gdzie znajduje się kopiec poświęcony jego osobie. Kazimierz Brodziński, poeta, uznawany za najwybitniejszego przedstawiciela preromantyzmu w Polsce, urodził się w Królówce (gmina Nowy Wiśnicz). Jan Matejko, najwybitniejszy polski malarz, mieszkał w Nowym Wiśniczu (teraz jest to muzeum).

5) Na obszarze LGD funkcjonują liczne muzea, jak Muzeum regionalne w Nowym Wiśniczu, Muzeum Mleczarstwa w Królówce oraz izby regionalne. W ośrodkach kultury kultywowane są tradycje sztuki ludowej poprzez warsztaty działalność zespołów artystycznych. W lipcu 2015 roku otwarto, w wyniku realizacji projektu zewnętrznego przez LGD, Muzeum Książki Kucharskiej i Kulinarnej w Chrostowej, które do 2020 roku zgromadziło ponad 300 woluminów książek i publikacji kulinarnych. Od 2020 z przyczyn niezależnych od właściciela muzeum przestało aktywnie funkcjonować. Zebrane przez muzeum zasoby w postaci publikacji kulinarnych nie są obecnie w odpowiedni sposób wykorzystane. Sytuacja ta powoduje, że społeczność lokalna nie ma możliwości korzystania ze zbiorów muzeum i jego oferty edukacyjno-warsztatowej. Szczególnie cennymi pozycjami są publikacje z XIX i XX wieku jak również publikacje o lokalnych i regionalnych kulinariach z terenu Polski i Europy wydawane często przez lokalne grupy działania.

6) Na obszarze LGD od wielu lat promuje się lokalne produkty żywnościowe i rzemieślnicze. Na liście produktów tradycyjnych MRiRW znajdują się produkty z obszaru LGD: Chleb żarnowy z Łomnej, Rosół polski (wg przepisu z pierwszej książki kucharskiej St. Czernieckiego), Podpłomyk z cebulą, Makaron Wiśnicki.

Najlepsze produkty lokalne, podobnie jak obiekty, atrakcje i oferty turystyczne opatrywane są lokalnym znakiem promocyjnym „Kogutek”.

Rozdział IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest efektem praktycznie wyłącznie wyników konsultacji społecznych. Podczas spotkań/warsztatów konsultacyjnych, w tym przeprowadzonych metodą World Cafe, zorganizowanych na terenie sześciu gmin, w których wzięło łącznie 70 osób, przygotowano głównie, wstępne propozycje zapisów Analizy SWOT. Propozycje stanowiły podstawę do opracowania formularza własnego badania ankietowego. W Rozdziale II - Partycypacyjny charakter LSR przedstawiono wyniki ankiety (w 1 pkt), jak i informacje o uwzględnieniu lub nie uwzględnieniu uwag i wyników (w 3 pkt.). Stanowiły one podstawę do określenia Analizy SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory przyrodniczo - krajobrazowe (51,7% obszaru LGD obejmują obszary chronione, dużo pomników przyrody) 2. Tradycyjna żywność produkowana przez lokalne gospodarstwa rolne i rosnąca ilość przetwórców żywności 3. Bliskość Krakowa 4. Długodystansowe szlaki turystyczne przebiegające przez obszar LGD i w jego pobliżu - Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Papieski, Szlak Owocowy, Węgierski, Bursztynowy, Podkarpacki, Zeleński oraz szlaki lokalne, szczególnie szlaki rowerowe 5. Dziedzictwo kulturowe ukształtowane przez znane osoby takie jak Stanisław Czerniecki, Andrzej Zieliński, Tadeusz Kantor, Jan Matejko, Jan Henryk 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska ocena przez mieszkańców możliwości znalezienia pracy i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze LGD oraz wsparcia dla osób bezrobotnych i ubogich oraz niepełnosprawnych; wysoki odsetek wśród bezrobotnych, osób w wieku 18-34 lat i duża ilość młodych osób pracujących zagranicą, sytuacja związana z covid19. 2. Mało innowacyjna lokalna gospodarka, w tym rozdrobnione i mało opłacalne rolnictwo 3. Wciąż nie zadawalający poziom koordynacji i spójności działań w zakresie rozwoju obszaru LGD oraz współpracy subregionalnej 4. Słabszy w porównaniu w województwie i krajem dostęp do usług służby zdrowia i opieki przedszkolnej, jak również w odczuciu mieszkańców także innych drobnych usług dla ludności

<p>Dąbrowski, Kazimierz Brodziński oraz kulturowane tradycje kultury ludowej</p> <p>6. Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakralne, cmentarze wojskowe oraz liczne izby regionalne</p>	<p>5. Zanieczyszczenie powietrza wskutek niskiej emisji i niski poziom sanitacji miejscowości oraz niska świadomość stanu i potrzeby ochrony środowiska wśród mieszkańców</p> <p>6. Mało miejsc biwakowo- parkingowych i wciąż za mała baza noclegowa</p> <p>7. Nie zadawalający stan dróg</p> <p>8. Stosunkowo słabe wykształcenie mieszkańców i słabe możliwości podnoszenia kwalifikacji przez osoby dorosłe, słaba oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Rosnące zainteresowanie tradycyjną żywnością i zdrowym stylem życia</p> <p>2. Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii</p> <p>3. Zmiany w zwyczajach turystów np. korzystanie z aktywnych form wypoczynku i rozwój turystyki weekendowej</p> <p>4. Trend osiedlania się mieszkańców miast na terenach wiejskich</p> <p>5. Rozwój Internetu i zdalnych form pracy</p>	<p>1. Ciągłe zmieniające się, niespójne prawo, nieprzychylnie dla przedsiębiorców</p> <p>2. Duża biurokracja, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych</p> <p>3. Upolitycznienie instytucji publicznych</p> <p>4. Rosnące koszty energii i utrzymania</p> <p>5. Rozwój handlu wielkopowierzchniowego</p>

Zgodność zapisów Analizy SWOT z Diagnozą

Poniżej przedstawiono odwołania zapisów SWOT do stosownych zapisów w Diagnozie.

Mocne strony	Pkt. Diagnozy	Słabe strony	Pkt. Diagnozy
Walory przyrodniczo - krajobrazowe (51,7% obszaru LGD obejmują obszary chronione, dużo pomników przyrody)	7.1)-7.3)	Niska ocena przez mieszkańców możliwości znalezienia pracy ... oraz wsparcia dla osób bezrobotnych i ubogich oraz niepełnosprawnych; wysoki odsetek wśród bezrobotnych, osób w wieku 18-34 lat i duża ilość młodych osób prac. zagranicą, sytuacja związana z covid19	3.5), 3.6)
Tradycyjna żywność produkowana przez lokalne gosp. rolne i rosnąca ilość przetwórców żywności	2.2), 2.5), 8.6)	Mało innowacyjna lokalna gospodarka, w tym rozdrobnione i mało opłacalne rolnictwo	2.4) i 2.7)
Bliskość Krakowa	2.12), 6.3)	Wciąż nie zadawalający poziom koordynacji i spójności działań w zakresie rozwoju obszaru LGD oraz współpracy subregionalnej	4.3)
Długodystansowe szlaki turystyczne przebiegające przez obszar LGD i w jego pobliżu ... oraz szlaki lokalne, szczególnie szlaki rowerowe	7.1)	Słabszy w porównaniu w województwie i krajem dostęp do usług służby zdrowia i opieki przedszkolnej, ... drobnych usług dla ludności	2.9)
Dziedzictwo kulturowe ukształtowane przez znane osoby ... oraz kulturowane tradycje kultury ludowej	8.1), 8.3), 8.4)	Zanieczyszczenie powietrza wskutek niskiej emisji i niski poziom sanitacji ... oraz niska świadomość stanu i potrzeby ochrony środowiska wśród mieszkańców	7.4)-7.6)
Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakr., cm. wojsk. oraz liczne izby region.	8.1)	Mało miejsc biwakowo- parkingowych i wciąż za mała baza noclegowa	2.6)
		Nie zadawalający stan dróg	2.13)
		Stosunkowo słabe wykształcenie. mieszk.	2.10)

		i słabe możliwości podnoszenia kwalifikacji przez osoby dorosłe oraz słaba oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych	
Szanse	Pkt. Diagnozy	Zagrożenia	Pkt. Diagnozy
Rosnące zainteresowanie tradycyjną żywnością i zdrowym stylem życia	2.5)	Ciągle zmieniające się, niespójne prawo, nieprzychylnie dla przedsiębiorców	2.14)
Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii	2.4)	Duża biurokracja, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych	2.14)
Zmiany w zwyczajach turystów np. korzystanie z aktywnych form wypocz. i rozwój turystyki weekendowej	2.6)	Upolitycznienie instytucji publicznych	2.14)
Trend osiedlania się mieszkańców miast na terenach wiejskich	2.9)	Rosnące koszty energii i utrzymania	2.14)
Rozwój Internetu i zdalnych form pracy	2.11)	Rozwój handlu wielkopowierzchniowego	2.11)

V. Cele i wskaźniki

1. Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą SWOT i diagnozą obszaru.

Określenie celów jest efektem głównie wyników konsultacji społecznych. Podczas spotkań/warsztatów konsultacyjnych, przygotowano wstępne propozycje celów. Propozycje stanowiły podstawę do opracowania formularza własnego badania ankietowego. W Rozdziale II - Partycypacyjny charakter LSR przedstawiono wyniki ankiety (w 1 pkt), jak i informacje o uwzględnieniu lub nie uwzględnieniu uwag i wyników (w pkt. 3.5). Uwzględniając te wyniki, jak i kolejne wyniki konsultacji ostatecznie sformułowano cele w następujący sposób:

1. Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych
2. Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej
3. Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej.
4. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo- historycznych, w tym tradycji regionalnych
5. Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno- sportowej i kulturalnej
6. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej
7. Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej
8. Rozwój szybkiego Internetu i społeczeństwa informacyjnego.

Przedstawione wyżej cele, znajdują swój wyraz w przeprowadzonej Analizie SWOT. Cele odzwierciedlają zapisy Analizy SWOT w taki sposób, że:

- cele przyczynią się zachowania „mocnych stron”
- do ich osiągnięcia „wykorzystane” zostaną „mocne strony” i „szanse”; najlepiej, gdy „mocne strony” wzmacniane są „szansami” w tym zakresie,
- osiągnięcie celów przyczyni się do likwidacji lub obniżenia negatywnego oddziaływania „słabych stron”
- osiągnięcie celów przyczyni się uniknięcia lub obniżenia negatywnego oddziaływania „zagrożeń”.

Jak w/w cele znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach Analizy SWOT przedstawiono w tabeli na dalszych stronach. Cele te znajdują również odzwierciedlenie w Diagnozie, co wykazano w tabeli poniżej.

Cele	Pkt. w Diagnozie
1. Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	2.2), 2.5), 8.6), 2.12), 6.3), 3.5), 3.6), 2.4), 2.7)

2. Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej	7.1), 7.3), 2.2), 2.5), 8.6), 8.1), 8.3), 8.4), 2.4), 2.7), 2.6)
3. Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej.	2.12), 6.3), 3.5), 3.6), 2.4), 2.7), 2.9), 2.6), 2.14), 2.11)
4. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo- historycznych, w tym tradycji regionalnych	2.10), 5.2), 8.1), 8.3), 8.4), 8.5), 8.6), 1.7), 7.4)-7.6), 2.14)
5. Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno- sportowej i kulturalnej	2.10), 2.4), 5.2), 1.7)
6. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej	2.13), 2.4)
7. Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej	4.3), 2.14),
8. Rozwój szybkiego Internetu i społeczeństwa informacyjnego.	2.4), 2.11)

Tab. Odzwierciedlenie celów w zapisach Analizy SWOT

Cele	Zachowanie „Mocnych stron” oraz ich wykorzystanie, podobnie jak „Szans”	Likwidacja lub ograniczenie oddziaływania „Słabych stron” oraz unikanie i ograniczanie „Zagrożeń”
Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	<ul style="list-style-type: none"> • Tradycyjna żywność produkowana przez lokalne gospodarstwa rolne i rosnąca ilość przetwórców żywności • Bliskość Krakowa • Rosnące zainteresowanie tradycyjną żywnością i zdrowym stylem życia 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska ocena przez mieszkańców możliwości znalezienia pracy i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze LGD oraz wsparcia dla osób bezrobotnych i ubogich oraz niepełnosprawnych; wysoki odsetek wśród bezrobotnych, osób w wieku 18-34 lat i duża ilość młodych osób pracujących zagranicą, sytuacja związana z covid19. • Mało innowacyjna lokalna gospodarka, w tym rozdrobnione i mało opłacalne rolnictwo
Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej	<ul style="list-style-type: none"> • Walory przyrodniczo – krajobrazowe (51,7% obszaru LGD obejmują obszary chronione, dużo pomników przyrody) • Bliskość Krakowa • Długodystansowe szlaki turystyczne przebiegające przez obszar LGD i w jego pobliżu – Architektury Drewnianej, Papieski, Owocowy, Węgierski, Bursztynowy, Podkarpacki, Żeleńskiego oraz szlaki lokalne, szczególnie szlaki rowerowe • Dziedzictwo kultur. Ukształtowane przez znane osoby takie jak St. Czerniecki, A. Zieliński, T. Kantor, J. Matejko, J. H. Dąbrowski, K. Brodziński oraz kultywowane tradycje kult. Lud. • Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakralne, cmentarze wojskowe oraz liczne izby regionalne • Rosnące zainteresowanie tradycyjną żywnością i zdrowym stylem życia • Zmiany w zwyczajach turystów art. korzystanie z aktywnych form wypoczynku i rozwój turystyki weekendowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Mało innowacyjna lokalna gospodarka, w tym rozdrobnione i mało opłacalne rolnictwo • Mało miejsc biwakowo- parkingowych i wciąż za mała baza noclegowa
Rozwój pozostałej działalności gospodarczej szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez dział. handlowej	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość Krakowa • Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska ocena przez mieszkańców możliwości znalezienia pracy i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze LGD oraz wsparcia dla osób bezrobotnych i ubogich oraz niepełnosprawnych; wysoki odsetek wśród bezrobotnych, osób w wieku 18-34 lat i duża ilość młodych osób pracujących zagranicą, sytuacja związana z covid19. • Mało innowacyjna lokalna gospodarka, w tym

		<p>rozdrobione i mało opłacalne rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabszy w porównaniu w województwie i krajem dostęp do usług służby zdrowia i opieki przedszkolnej, jak również w odczuciu mieszkańców także innych drobnych usług dla ludności • Rozwój handlu wielkopowierzchniowego • Rosnące koszty energii i utrzymania
<p>Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dziedzictwo kulturowe ukształtowane przez znane osoby takie jak Stanisław Czerniecki, Andrzej Zieliński, Tadeusz Kantor, Jan Matejko, Jan Henryk Dąbrowski, Kazimierz Brodziński oraz kultywowane tradycje kultury ludowej • Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakralne, cmentarze wojskowe oraz liczne izby regionalne • Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczenie powietrza wskutek niskiej emisji i niski poziom sanitacji miejscowości oraz niska świadomość stanu i potrzeby ochrony środowiska wśród mieszkańców • Rosnące koszty energii i utrzymania
<p>Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno- sportowej i kulturalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo słabe wykształcenie mieszkańców i słabe możliwości podnoszenia kwalifikacji przez osoby dorosłe, słaba oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych.
<p>Poprawa infrastruktury komunikacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • Nie zadawalający stan dróg
<p>Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Wciąż nie zadawalający poziom koordynacji i spójności działań w zakresie rozwoju obszaru LGD oraz współpracy subregionalnej • Ciągłe zmieniające się, niespójne prawo, nieprzychylnie dla przedsiębiorców • Duża biurokracja, szczególnie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych • Upolitycznienie instytucji publicznych
<p>Rozwój szybkiego Internetu i społeczeństwa informacyjnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Środki zewnętrzne na działania rozwojowe, szczególnie z UE z naciskiem na rozwój innowacji i nowych technologii • Rozwój Internetu i zdalnych form pracy 	<ul style="list-style-type: none"> •

W oparciu o wyżej wymienione cele, określone w wyniku konsultacji społecznych i które mają swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w zapisach Analizy SWOT określono je jako cele szczegółowe dla obszaru LGD. Cele ogólne grupują cele szczegółowe – osiągnięcie celów szczegółowych pozwala na osiągnięcie celów ogólnych. Oczywiście w ten sposób cele ogólne także będą znajdować, poprzez cele szczególne, które w sobie grupują – swoje odzwierciedlenie w zapisach Analizy SWOT, a dalej w Diagnozie.

Dla określenia celów ogólnych wykorzystano trzy sfery **zrównoważonego rozwoju**, który jest paradygmatem dla LSR i zasadą, którą kieruje się Rzeczpospolita Polska (art. 5 Konstytucji RP):

- Środowisko,
- Gospodarka,
- Sprawy społeczne.

Cele ogólne sformułowano w następujący sposób:

- I. Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia.
- II. Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy.

Cel ogólny pierwszy obejmuje sferę sfery środowiskową i sferę spraw społecznych, natomiast cel ogólny drugi – gospodarczą sferę zrównoważonego rozwoju.

Układ celów ogólnych i szczegółowych wygląda następująco:

Cel ogólny 1: Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia.

Cele szczegółowe:

1. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych
2. Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno- sportowej i kulturalnej.
3. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej
4. Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej
5. Rozwój szybkiego Internetu i społeczeństwa informacyjnego

Cel ogólny 2: Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy

Cele szczegółowe:

1. Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych
2. Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej
3. Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej

2. Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

LGD wykorzystywać będzie bezpośrednio do osiągnięcia swoich celów **Europejski Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich**, który jest bazą **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**, a w ramach tego Programu Działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).

W województwie małopolskim nie jest dostępny mechanizm Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność w formule bezpośredniej, co wyklucza bezpośrednie wykorzystanie do realizacji LSR EFS i EFRR. Na obszarze LGD nie ma znaczącej ilości stawów hodowlanych, a w związku z tym osób zatrudnionych w rybactwie i sprzedaży ryb. Tym samym nie ma możliwości wykorzystania do realizacji LSR EFMR.

Po konsultacjach społecznych, głównie z samorządami terytorialnymi, postanowiono, że cel „Poprawa infrastruktury komunikacyjnej” nie będzie osiąganym w ramach LSR ze środków EFRROW. Ten cel realizowany będzie przez samorządy terytorialne, głównie z środków PROW w Działaniu M7 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

Także po konsultacjach społecznych (Forum Lokalne, Walne Zebranie Członków), zdecydowano, że nie będzie także realizowany cel „Rozwój szybkiego Internetu i społeczeństwa informacyjnego”. Cel ten realizowany jest przede wszystkim przez Województwo Małopolskie w ramach budowy sieci szybkiego Internetu na terenie województwa. Duże możliwości w tym zakresie wynikają z realizacji Programu Operacyjnego „Cyfrowa Polska”. Także w RPO województwa Małopolskiego przewidziano Oś priorytetową „Cyfrowa Małopolska”.

Cel „Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych” będzie realizowany, ale w ograniczonym zakresie. Poza działaniami określonymi w tym celu w LSR, cel ten osiąganym będzie w innych celach szczegółowych LSR poprzez

preferowanie, w kryteriach lokalnych wyboru projektów, rozwiązań proekologicznych. Poprawa infrastruktury w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałania klimatu, związana z rozwojem kanalizacji czy redukcją niskiej emisji realizowana będzie przez samorządy terytorialne, jak również podmioty prywatne. Samorządy będą mogły pozyskać środki na ten cel z PROW w Działaniu M7 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich i w RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020.

Podobnie cel „Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-sportowej i kulturalnej” osiągnięty będzie w LSR tylko w ograniczonym zakresie, przy czym LGD starać się będzie o pozyskanie dodatkowych środków na ten cel poprzez projekty, współfinansowane ze środków RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020. Zakres możliwości osiągnięcia celu uzależniony będzie od wyników konkursów organizowanych przez Zarząd Województwa Małopolskiego. W celu tym postanowiono zrezygnować z wyrażenia „-sportowej”, ze względu na wątpliwość czy rozwój infrastruktury sportowej może być wspierany z Działaniu M19 PROW. LGD przystąpiło też do Małopolskiego Partnerstwa na rzecz Kształcenia Ustawicznego.

W LSR wysokość dofinansowania projektów została ograniczona do 200 tys. i ta wysokość dofinansowania jest linią demarkacyjną pomiędzy projektami realizowanymi przez gminy lub ośrodki kultury w sferze kultury, a podobnymi projektami realizowanymi w ramach Działania M7 PROW – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.

Ostatecznie w ramach LSR, przy wsparciu środków z Działania M19 PROW osiągnięte będą następujące cele:

Cel ogólny 1: Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia.

Cele szczegółowe:

1. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych
2. Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej.
3. Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej

Cel ogólny 2: Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy

Cele szczegółowe:

1. Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych
2. Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej
3. Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej.

Określone cele LSR w pełni zgodne z wybranymi celami PROW. W szczególności cel szczegółowy 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” jest zgodny z wszystkimi celami LSR. W tabeli poniżej wykazano jak niektóre cele LSR są zgodne z innymi celami szczegółowymi PROW.

Cele szczegółowe LSR	Cele szczegółowe PROW
Wszystkie	<ul style="list-style-type: none"> • 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich”
a ponadto:	
Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	<ul style="list-style-type: none"> • 1A) Wspieranie innowacyjności, współpracy i rozwoju bazy wiedzy na obszarach wiejskich • 6A) Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy
Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej	
Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej	
Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	<ul style="list-style-type: none"> • 4A) Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000 i obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej, a także stanu europejskich krajobrazów • 4B) Poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia

	<ul style="list-style-type: none"> i stosowania pestycydów • 5C) Ułatwianie dostaw i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, produktów ubocznych, odpadów i pozostałości oraz innych surowców nieżywnościowych dla celów biogospodarki
Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	<ul style="list-style-type: none"> • 1B) Wzmacnianie powiązań między rolnictwem, produkcją żywności i leśnictwem a badaniami i innowacją, w tym do celów ulepszonego zarządzania środowiskiem i lepszych wyników • 2A) Poprawa wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej • 3A) Poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów oraz organizacje międzybranżowe
Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> • 1C) Wspieranie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnictwa i leśnictwa

LGD planuje realizować LSR także w oparciu o **Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego** stanowiące podstawę finansową **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020**. Niemniej w odróżnieniu od EFRROW, środki z EFS i EFRR nie zostały ujęte w budżecie LSR. Wielkość tych środków będzie bowiem uzależniona od zakresu konkursów organizowanych przez Zarząd Województwa Małopolskiego i ich wyników, w przypadku ubiegania się LGD lub innych partnerów z obszaru LGD. Poniżej przedstawiono zgodność celów szczegółowych LSR z osiami priorytetowymi RPO Województwa Małopolskiego.

Cele szczegółowe LSR	Osie priorytetowe RPO WM
Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka wiedzy • Przedsiębiorcza Małopolska • Rynek pracy • Region spójny społecznie
Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej	<ul style="list-style-type: none"> • Dziedzictwo regionalne • Rynek pracy • Region spójny społecznie
Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka wiedzy • Przedsiębiorcza Małopolska • Rynek pracy • Region spójny społecznie
Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalna polityka energetyczna • Ochrona środowiska • Dziedzictwo regionalne • Rewitalizacja przestrzeni regionalnej
Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza i kompetencje • Rynek pracy • Rewitalizacja przestrzeni regionalnej • Infrastruktura społeczna
Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej	<ul style="list-style-type: none"> • Rynek pracy • Region spójny społecznie • Przedsiębiorcza Małopolska

3. Przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania.

Cele	Środki z poddział. [€]			
	Razem	19.2	19.3	19.4
Ogólny 1: Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia	1 290 056,27	665 991,27	182 750,00	441 315,00
Szczeg. 1.1: Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	191 446,03	191 446,03	-	-
Szczeg. 1.2: Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej	474 545,24	474 545,24	-	-
Szczeg. 1.3: Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej	624 065,00	-	182 750,00	441 315,00
Ogólny 2: Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy	1 573 508,73	1 573 508,73	-	-
Szczeg. 2.1: Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	199 085,65	199 085,65	-	-
Szczeg. 2.2: Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej	526 444,20	526 444,20	-	-
Szczeg. 2.3: Rozwój pozostałej dział. gosp., szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej	847 978,88	847 978,88	-	-

4. Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach RLKS a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem.

Wybór przedsięwzięć i określenie wysokości środków dla poszczególnych przedsięwzięć dokonano w oparciu o wyniki konsultacji społecznych: ankiety-wstępne karty projektów, wyniki spotkań z grupami różnymi grupami wnioskodawców i spotkania Forum Lokalnego. Poniżej podano przedsięwzięcia i kwoty dla każdego z nich.

Cel ogólny 1: Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia.

Cel szczegółowy 1.1: Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	Środki [€]
1.1.1	Poprawa stanu obiektów związanych z kulturą obszaru	Konkurs (tylko dla organizacji pozarządowych)	55 253,53
Projekty m.in. z zakresu modernizacji obiektów kultury, w tym zabytków.			
1.1.2	Inne działania na rzecz zachowania lub szerzenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych kulturowo- historycznych, w tym tradycji regionalnych	Konkurs (tylko dla organizacji pozarządowych z wyłączeniem związków wyznaniowych)	136 192,50
Przedsięwzięcie nie przewiduje ograniczeń co do możliwych działań na rzecz zachowania lub szerzenia lokalnych walorów.			

Cel szczegółowy 1.2: Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej.

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	Środki [€]
1.2.1	Rozwój infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej	Konkurs (tylko dla JST i jednostek podległych oraz organizacji pozarządowych z wyłączeniem związków wyznaniowych)	406 483,61
Projekt konkursowy w zakresie budowy/rozbudowy/modernizacji i/lub wyposażenie infrastruktury rekreacyjno-			

kulturalnej (edukacyjnej).			
1.2.2	Inne działania na rzecz poprawy bazy rekreacyjno-kulturalnej lub oferty edukacyjnej w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego	Konkurs (tylko dla organizacji pozarządowych z wyłączeniem związków wyznaniowych)	68 061,63

Cel szczegółowy 1.3: Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	Środki [€]
1.3.1	Aktywizacja społeczności	Poddziałanie 19.4	441 315,00
Przewidziano tu wszystkie działania w ramach poddziałania 19.4.			
1.3.2	Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	Poddziałanie 19.3	182 750,00

Planowane do realizacji projekty współpracy:

„Turystyka wiejska szansą na dywersyfikację dochodów mieszkańców obszarów wiejskich”

Projekt krajowy.

Tematyka projektu: podniesienie wiedzy i wymiana doświadczeń podmiotów działających w branży turystycznej i około turystycznej oraz promocja produktów turystyki wiejskiej w kluczowych obszarach istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki wiejskiej na obszarach partnerów projektu.

Wskaźnik produktu: Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym projektów międzynarodowych) – 1

Wskaźnik rezultatu: Liczba przeszkolonych podmiotów z branży turystycznej lub okołoturystycznej – 5 sztuk

Projekt wpisuje się w następujące celce szczegółowe LSR Dolina Raby:

- Cel szczegółowy 1.3: Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej
- Cel szczegółowy 2.2: Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej
- Cel szczegółowy 2.1 Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych.

Przykładowe zadania planowane w ramach realizacji projektu: organizacja wizyt studyjnych krajowych lub zagranicznych, publikacja, wyjazd na targi promocyjne.

„Zachowanie i promocja dziedzictwa Beskidu Wyspowego”

Projekt krajowy. Celem projektu jest kultywowanie i zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego oraz wypromowanie zasobów turystycznych na obszarach LGD partnerów projektu.

Wskaźnik produktu: Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym projektów międzynarodowych) – 1

Wskaźnik rezultatu: Liczba osób które skorzystały z oferty w ramach projektu współpracy – 50 osób

Projekt wpisuje się w następujące cele szczegółowe LGD Dolina Raby:

- Cel szczegółowy. 1.1: Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych
- Cel szczegółowy 1.3: Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej
- Cel szczegółowy 2.1 Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych.
- Cel szczegółowy 2.2: Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej

Niektóre zadania: przeprowadzenie cyklu warsztatów kultywujących lokalne dziedzictwo kulturowe, historyczne, przyrodnicze i tradycje regionalne, organizacja imprez promujących lokalne dziedzictwo kulinarne, rozwój marki lokalnej, wydanie materiałów promocyjnych dotyczących zasobów kulturalno-przyrodniczych LGD partnerów projektu, konkurs z nagrodami rzeczowymi.

„Rozwój turystyki na obszarze LGD „Dolina Raby” w oparciu o sieć questów”

Projekt krajowy. Celem projektu jest rozwój turystyki obszaru LGD „Dolina Raby” w oparciu o stworzenie gier terenowych.

Wskaźnik produktu: Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym projektów międzynarodowych) – 1

Wskaźnik rezultatu: Liczba sieci questów powstałych na obszarze LGD Dolina Raby – 1 sztuka

Projekt wpisuje się w następujące cele szczegółowe LGD Dolina Raby:

- Cel szczegółowy 1.3 Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej.
- Cel szczegółowy 2.2 Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej.

Przykładowe zadania planowane w ramach projektu: stworzenie gier terenowych (questów) na obszarze LGD Dolina Raby, kampania informacyjno – promocyjna (m.in. zakup gadżetów promocyjnych, wydruk materiałów).

„Polsko-fińskie działania promocyjne lokalnych produktów żywnościowych szansą rozwoju lokalnych producentów”

Projekt międzynarodowy z udziałem 4 LGD z Polski: Dolina Raby (małopolskie), Przyjazna Ziemia Limanowska (małopolskie), Zielony Wierchołek Śląska (śląskie) i Bursztynowy Pasaż (pomorskie) oraz 1 z Finlandii – Suupohja.

Cel główny projektu to rozwój gospodarczy obszarów 5 LGD, szczególnie w zakresie produkcji produktów spożywczych i napojów.

Cel szczegółowy: Wypromowanie żywnościowych produktów lokalnych z obszaru 5 LGD, na obszarach tych LGD i poza nimi.

Wskaźniki produktu: Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym projektów międzynarodowych) – 1 (1)

Wskaźniki rezultatu: Liczba wypromowanych produktów z obszaru parterów, w tym zagranicą – 25 (5 ze strony LGD Dolina Raby)

Niektóre zadania:

- zidentyfikowanie oraz rozpowszechnienie informacji na temat żywnościowych produktów lokalnych na obszarach poszczególnych Partnerów np. poprzez wydanie wspólnej publikacji,
- wypromowanie produktów lokalnych na wspólnych stoiskach w targach „Food Fair” i Food Night” w Kauhajoki i imprezie/ach promocyjnej na obszarach partnerów krajowych.

Planowana realizacja – 2022 roku. W okresie finansowania 2007-2013, lider projektu – LGD Dolina Raby i partner fiński Aktywizacja społeczności LGD Suupohja, zrealizowały podobny projekt, promujący potrawy obu krajów.

Projekt wpisuje się w następujące cele szczegółowe LGD Dolina Raby:

do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej,

- Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych.

Cel ogólny 2: Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy

Cel szczegółowy 2.1: Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	Środki [€]
2.1.1	Podejmowanie działalności gospodarczej	Konkurs	37 664,26
2.1.2	Rozwój działalności gospodarczej	Konkurs	133 578,74
W obu w/w przedsięwzięciach dotyczy projektów w zakresie Sekcji C działy 10 i 11 systemu REGON			
2.1.3	Promocja markowej żywności	Projekt grantowy	16 518,11
2.1.4	Podniesienie wiedzy dla osób niepełnosprawnych umysłowo	Projekt własny	11 324,54

Projekt także o charakterze sekwencyjnym ma na celu przygotowanie do pracy na wolnym rynku osób niepełnosprawnych umysłowo. Projekt jest wynikiem wywiadu indywidualnego z organizacją z dużym doświadczeniu w zakresie zatrudnienia osób niepełnosprawnych umysłowo (hotelarstwo i gastronomia) i spotkania wielokrotnego ze służbami pomocy społecznej. Powiatowy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni zaoferował pomoc w przygotowaniu 13 osób do tego projektu. Konsekwencją tego projektu ma być zatrudnienie kilku osób w Spółdzielni Socjalnej „Dolina Raby”, której głównym kierunkiem działalności jest produkcja żywności i napojów. Osoby przygotowane do pracy na wolnym rynku mogą oczywiście być zatrudnieni także przez inne

podmioty gospodarcze branży spożywczej i turystycznej.
--

Cel szczegółowy 2.2: Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	Środki [€]
2.2.1	Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie turystyki, w tym agroturystyki	Konkurs	37 470,10
2.2.2	Rozwój działalności gospodarczej w zakresie turystyki, w tym agroturystyki	Konkurs	68 421,56
W obu w/w przedsięwzięciach dotyczy projektów w zakresie Sekcji I i sekcji N dział 79 systemu REGON			
2.2.3	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	Konkurs (tylko dla JST i jednostek podległych oraz organizacji pozarządowych z wyłączeniem związków wyznaniowych)	306 279,04
Projekt konkursowy w zakresie rozbudowy i wyposażenie infrastruktury rekreacyjno-turystycznej.			
2.2.4	Budowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej na obszarze LGD „Dolina Raby”	Projekt własny	94 254,59
Infrastruktura rekreacyjno-turystyczna na obszarze LGD „Dolina Raby” w postaci ogólnodostępnych altan/wiat wypoczynkowych zlokalizowanych na działkach publicznych ma służyć zarówno turystom jak i mieszkańcom obszaru. Altany/wiaty mają być wyposażone w elementy służące wypoczynkowi, jak również elementy służące informacji turystycznej - tablice z mapami i opracowanymi treściami merytorycznymi. Operacja ma zawierać również elementy służące promocji obszaru LGD „Dolina Raby” w formie materiałów informacyjnych.			
2.2.5	Promocja turystyczna obszaru	Projekt grantowy	20 018,91

Cel szczegółowy 2.3: Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej.

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	Środki [€]
2.3.1	Podejmowanie działalności gospodarczej	Konkurs	386 229,76
2.3.2	Rozwój działalności gospodarczej	Konkurs	461 749,12
W w/w przedsięwzięciach – projekty dowolnych branż, bez działalności handlowej			

Projekty konkursowe

Projekty konkursowe ogłaszane będą dla różnych grup docelowych, zgodnie z procedurami zawartymi w LSR. W przypadku niektórych konkursów powyżej zaznaczono grupy docelowe wnioskodawców. Wnioskodawcy i ich projekty muszą spełniać wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz zapisów w LSR. Szczegóły w zakresie ograniczeń (wysokość i intensywność pomocy) stawianych w LSR zawarto w rozdziale VI.

Grupy defaworyzowane

Zgodnie z informacją zawartą już w pkt. 1 Rozdziału III – Diagnostyka, do grup defaworyzowanych należą:

- Osoby bezrobotne w wieku 18-34 (6,95% bezrobotnych do tej grupy wiekowej w stosunku do 5,05% bezrobotnych do osób wieku produkcyjnym)
- Bezrobotne kobiety (5,67% bezrobotnych kobiet do ilości kobiet w wieku produkcyjnym w stosunku do 5,05% bezrobotnych do osób wieku produkcyjnym),
- Długotrwale bezrobotne (48,3% ogółu bezrobotnych),
- Bezrobotne bez doświadczenia zawodowego (26,9% ogółu bezrobotnych),
- Niepełnosprawne,
- Korzystające z pomocy społecznej.

Nie zaliczono bez tej grupy osób z grup szczególnych na rynku pracy:

- bez kwalifikacji zawodowych – osoby te powinny najpierw zdobyć kwalifikacje,
- bez wykształcenia średniego – osoby te stanowią 48,6% ogółu bezrobotnych, ale osób bez wykształcenia średniego jest w obu powiatach 54% wg NSP w 2011 r. dla osób powyżej 13 roku życia (osoby pomiędzy 13-17 rokiem życia stanowią np. 6% populacji),

- innych grup, które stanowią mniej niż 10% ogółu bezrobotnych i co do preferowania, których uzyskało niskie oceny w ramach własnego badania ankietowego).

Nie przewidziano wydzielenia środków dla osób defaworyzowanych, natomiast będą one preferowane w ramach kryteriów lokalnych, jako wnioskodawcy.

Osoby defaworyzowane będą miały pierwszeństwo w naborze do udziału w szkoleniu w ramach projektu własnego – Podniesienie wiedzy dla osób zainteresowanych podjęciem samodzielnej działalności gospodarczej (nie tylko w branży produkcji żywności i napojów).

Tylko osoby defaworyzowane, niepełnosprawne umysłowo, będą mogły uczestniczyć w projekcie własnym – Podniesienie wiedzy dla osób niepełnosprawnych umysłowo.

Kompleksowość, spójność i sekwencyjność interwencji

Przykładem celu, w którym zastosowano wiele, komplementarnych i sekwencyjnie ułożonych przedsięwzięć jest cel szczegółowy 2.1 – „Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych”. Cel ten odpowiada na problem rozwoju przedsiębiorczości oraz tym samym utrzymania i tworzenia nowych miejsc pracy w branży produkcji żywności i napojów. Branża ta jest w większym stopniu obecna na obszarze LGD niż średnio w Polsce. Taka sytuacja rodzi większe ryzyko dla lokalnej społeczności niż w innych branżach – ewentualne kłopoty rynkowe tej branży mogą spowodować utratę miejsc pracy w społeczności obszaru LGD w większym stopniu niż średnio w kraju. W LSR podmioty w branży spożywczej będą mogły pozyskać środki na rozwój swoich przedsięwzięć w przedsięwzięciu „**Rozwój działalności gospodarczej**”. Dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, jak i wielu osób i podmiotów prowadzących już działalność, wprowadzenie na rynek nowego produktu wymagać będzie przeprowadzenia odpowiednich testów w zakresie technologii lub doboru urządzeń. Promocji produktów spożywczych i tym samym wzmacnianiu przedsiębiorstw branży spożywczej służyć będą projekty realizowane w ramach projektu grantowego „**Promocja markowej żywności**”, w ramach którego organizacje pozarządowe podejmować będą działania promocyjne obszaru LGD za pomocą żywnościowych produktów lokalnych.

Osoby defaworyzowane będą preferowane w celu „Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych”, podobnie jak w innych celach, w ramach kryteriów lokalnych. Niemniej w tym celu przewidziano realizację projektu własnego „**Podniesienie wiedzy dla osób niepełnosprawnych umysłowo**”, którego efektem ma być przygotowanie osób niepełnosprawnych umysłowo do pracy na wolnym rynku pracy w przedsiębiorstwach branży spożywczej i turystycznej (hotelarstwie i gastronomii). Działanie to stanowi sekwencję – poprzedza zatrudnianie przez inne przedsiębiorstwa osób niepełnosprawnych umysłowo w ramach przedsięwzięć „**Podejmowanie działalności gospodarczej**” i „**Rozwój działalności gospodarczej**”.

Opisane wyżej sekwencje interwencji w celu „Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych” będą miały miejsce także w innych celach, jak np. rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej sprzyjać będzie podejmowaniu i rozwojowi działalności w zakresie turystyki, w tym agroturystyki w celu 2.2 – „Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej”.

5. Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych wraz z uzasadnieniem wyboru konkretnego wskaźnika w kontekście ich adekwatności do celów i przedsięwzięć

Wskaźniki oddziaływania

W wyniku konsultacji społecznych dokonano zarówno wyboru wskaźników oddziaływania dla celów ogólnych, jak i ustalono ich wartości. Z metod partycypacji wykorzystano ankietę, biały wywiad, wywiad indywidualny, spotkanie konsultacyjne wielokrotne grupy branżowej (samorządu terytorialnego), Forum Lokalne i Zespół Roboczy.

Pierwszego wyboru wskaźników dokonano podczas warsztatowej części Forum Lokalnego w dniu 10 grudnia 2015 r. Spośród zgłoszonych metodą „burzy mózgów” propozycji, uczestnicy wybierali po dwie najbardziej, ich zdaniem, adekwatne wskaźniki. Wykonano także własne badanie ankietowe, w którym ankietowani podobnie wybierali spośród propozycji zgłoszonych na Forum Lokalnym metodą „burzy mózgów”. Początkowo wybrany podczas Forum wskaźnik – „Ilość obiektów kulturalnych i rekreacyjno-sportowych”, Zespół Roboczy odrzucił jako metodycznie niepoprawny – wskaźnik ten ma bardziej cechy wskaźnika produktu niż oddziaływania. Podobnie wybrany podczas Forum Lokalnego wskaźnik „Liczba osób bezrobotnych do osób wieku produkcyjnym, w tym osób w wieku 18-34” został zastąpiony przez średnioważony (ilością mieszkańców) wskaźnik dochodów własnych gmin G. Wskaźnik „Liczba osób bezrobotnych do osób wieku produkcyjnym, w tym osób w wieku 18-34” w ostatnich latach wykazuje zmienny trend (Diagnoza pkt. 3.1). i nie sposób, na tej podstawie oszacować jego wartość w 2022 r.

Cel ogólny	Wskaźnik oddziaływania
Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia.	<ul style="list-style-type: none"> Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy.	<ul style="list-style-type: none"> Ilość podmiotów wg REGON na 1000 mieszkańców Średnioważony wskaźnik dochodów gmin – G

Wskazane wyżej wskaźniki są:

- specyficzne do celów, które mierzą (są to wskaźniki często używane do mierzenia podobnych celów),
- mierzalne (o wielu lat przez instytucje państwowe)
- o dostępnych powszechnie danych, co ważne, ze względu na oczekiwany udział społeczności lokalnej w procesie monitoringu (każdy mieszkaniec może sobie sprawdzić wskaźnik)
- określone w czasie (dane dostępne dla każdego roku, w ciągu kilka miesięcy w następnym roku)
- pokazują wartości racjonalne, zrozumiałe dla społeczności, oczywiście w zakresie posiadanej wiedzy – ilość przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych, stężenie zanieczyszczenia w powietrzu, wskaźnik dochodów własnych gmin.

Wskaźniki są adekwatne do celów, te zaś wynikają z Analiz SWOT, której zapisy znajdują z kolei odzwierciedlenie w Diagnozie. Podane wskaźniki podano też w Diagnozie obrazując sytuację obszaru LGD i jego problemy:

- niższa aktywność społeczna – wskaźnik ilości organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców jest niższy niż analogiczne wskaźniki dla województwa i kraju (Diagnoza pkt. 4.1);
- niższa przedsiębiorczość – wskaźnik ilości podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jest niższy niż dla województwa i kraju (Diagnoza pkt 2.1);
- zdecydowanie niższe dochody mieszkańców – średnioważony wskaźnik G dla obszaru LGD jest znacznie niższy od średniej dla gmin w kraju (diagnoza pkt. 5.5).

Wskaźniki produktu i rezultatu

Dla określenia wskaźników produktu i rezultatu przyjęto głównie wskaźniki przedstawione w Załączniku nr 1 – Lista obszarów tematycznych i wskaźników dla PROW 2014-2020 do Poradnika dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju. Wykorzystano większość wskaźników zawartych w tym dokumencie, w związku z zakresem tematycznym przyjętych w LSR przedsięwzięć. Nie wykorzystano wskaźników w obszarze tematycznym „infrastruktura drogowa w zakresie włączenia społecznego”, ze względu na brak planowanych projektów w tym obszarze tematycznym. Nie zastosowano także np. wskaźnika produktu „Liczba nowych miejsc noclegowych” i rezultatu „Liczba osób, które skorzystały z miejsc noclegowych w ciągu roku” dla przedsięwzięć w celu szczegółowym 2.2. „Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej”, ze względu na informacje uzyskane podczas konsultacji (rozmowy indywidualne, ankieta – wstępne karty projektów, spotkania z przedsiębiorcami) o zainteresowaniu rozwojem usług turystycznych. W przypadku turystyki weekendowej. Ważniejsze są atrakcje (usługi) turystyczne niż miejsca noclegowe (wiele osób to odwiedzający – spędzający na obszarze jeden dzień, nie nocujący). Dla tych przedsięwzięć związanych z podejmowaniem i rozwojem działalności gospodarczej zastosowano wskaźniki z obszaru tematycznego „przedsiębiorczość”.

W stosunku do listy wskaźników zawartych w Podręczniku, zastosowano następujące dodatkowe wskaźniki:

Obszar tematyczny	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
Projekty grantowe	Liczba projektów grantowych	Liczba udzielonych grantów
Projekty współpracy		Liczba wypromowanych produktów lokalnych, w tym zagranicą
		Liczba osób, które skorzystały z oferty w ramach projektu współpracy
		Liczba przeszkolonych podmiotów z branży turystycznej lub okołoturystycznej
		Liczba sieci questów powstałych na obszarze LGD „Dolina Raby”
Szkolenia inne niż zawodowe		Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do tematyki (nie tylko do oczekiwań zawodowych)
Kultura		Wzrost liczby osób korzystających z nowych lub odnowionych (lepiej wyposażonych) obiektów kultury

W/w wskaźniki te wynikają ze specyfiki przedsięwzięć, głównie projektów własnych, w których przewidziano już konkretne rozwiązania oraz efekty i rezultaty nie ujęte w Załączniku nr 1 w/w Poradnika.

Wskaźniki te, podobnie jak obowiązkowe wskaźniki są (w niektórych przypadkach są modyfikacją wskaźników obowiązkowych):

- specyficzne do celów, które mierzą (projekty grantowe, których specyfiką są granty),
- mierzalne,
- o dostępnych danych,
- określone w czasie – dane będą dostępne z ankiet monitorujących lub będzie to informacja własna LGD (granty)
- pokazują wartości racjonalne (liczba projektów, liczba grantów, liczba uczestników, liczba działań promocyjnych np.)

6. Źródła pozyskania danych do pomiaru

Wskaźniki oddziaływania	Źródło danych
Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Bank Danych Lokalnych GUS
Ilość podmiotów wg REGON na 1000 mieszkańców	Bank Danych Lokalnych GUS
Średnioważony wskaźnik dochodów gmin – G	Ministerstwo Finansów i Bank Danych Lokalnych GUS

Dla wskaźników produktu i wskaźników rezultatu – w przypadku projektów konkursowych oraz projektów własnych realizowanych przez inne podmioty – źródłem danych będą ankiety monitorujące wypełniane przez Beneficjentów. W przypadku projektów grantowych, projektów własnych, realizowanych przez LGD, projektów współpracy i działań wynikających funkcjonowania LGD i aktywizacji – dane będą informacją własną LGD.

7. Sposób i częstotliwość dokonywania pomiaru, uaktualniania danych (podanie dokładnego sposobu liczenia wskaźnika, algorytmów np.).

Wskaźniki oddziaływania	Sposób obliczania (określenia)
Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Iloraz sumy ilości fundacji i stowarzyszeń dla gmin obszaru LGD i ludności dla obszaru, pomnożony przez 1000
Ilość podmiotów wg REGON na 1000 mieszkańców	Iloraz sumy podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do sytemu REGON dla gmin obszaru LGD i ludności dla obszaru, pomnożony przez 1000
Średnioważony wskaźnik dochodów gmin – G	Wartość podawana przez Min. Finansów dla gmin jest średnioważona wg liczby mieszkańców w roku zbierania podatków (dla 2016 w roku 2014).

Dane do wskaźników produktu i wskaźniki rezultatu będą podane w ankietach monitorujących przez Beneficjentów albo będą określane przez LGD na podstawie prostych obliczeń ilości uczestników szkoleń, wydarzeń np. (w oparciu np. o listy obecności).

8. Stan początkowy wskaźnika oraz wyjaśnienie sposobu jego ustalenia.

Rok początkowy dla wskaźników określono jako 2014 r., ponieważ takie dane są dostępne. Z punktu widzenia interwencji bardziej adekwatny byłby rok 2015, dane dla którego odstępne powinny być w połowie 2016 r.

Wskaźniki oddziaływania	Wartość 2014 r.
Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,01
Ilość podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do sytemu REGON na 1000 mieszkańców	76,3
Średnioważony wskaźnik dochodów gmin – G	821,7

Wskaźniki początkowe produktu i rezultatu wynoszą 0, ponieważ związane są z realizacją określonych operacji, które będą przedmiotem wsparcia w ramach LSR.

9. Stan docelowy wskaźnika (ewentualnie poziomy przejściowe, jeśli takie są planowane) oraz wyjaśnienie dotyczące sposobu jego ustalenia (założenia do planowania).

Rok docelowy określono jako 2022 ponieważ, do końca tego roku powinny być zrealizowane wszystkie operacje.

Dla określenia wartości wskaźników oddziaływania w 2022 r. wykorzystano biały wywiad (BDL GUS; Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020), wywiad indywidualny z Michałem Paszkotem w dniu 19 grudnia 2015 r. i wyniki dyskusji spotkania konsultacyjnego wielokrotnego grupy samorządu terytorialnego w dniu 21 grudnia 2015 r.

Wskaźniki oddziaływania	Wartość 2022 r.
Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,86
Ilość podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do sytemu REGON na 1000 mieszkańców	91,3
Średnioważony wskaźnik dochodów gmin – G	1415,0

Uzasadnienie:

1) W latach 2009-2014 nastąpił wzrost wartości wskaźnika ilości organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców (Diagnoza pkt. 4.1) o 0,11 rocznie. Wartość w 2022 r. wyznaczono przyjmując zachowanie wielkości tego trendu w latach 2014-2022.

2) Przyjęcie zachowania wartości normatywnych dla całego obszaru LGD uznano za satysfakcjonujące.

3) W latach 2009-2014 nastąpił wzrost ilości podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców o 1,88 rocznie (Diagnoza pkt 2.1). Wartość w 2022 r. wyznaczono przyjmując zachowanie wielkości tego trendu w latach 2014-2022.

4) W latach 2011-2014 (określany dla lat 2013-2016) nastąpił wzrost wartości średnioważonego wskaźnika dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla gmin (wskaźnik G) o 66,6 rocznie (Diagnoza 5.5). Wartość w 2022 r. wyznaczono przyjmując zachowanie wielkości tego trendu w latach 2014-2022.

Dla określenia wartości wskaźników rezultatu wykorzystano przede wszystkim informacje ze spotkań konsultacyjnych oraz własnego badania ankietowego, związanego ze zbieraniem wstępnych kart projektów i rozmowy indywidualne przedsiębiorcami i osobami zainteresowanymi podjęciem samodzielnej działalności gospodarczej. Wykorzystano także dane dotyczące średnich wartości projektów zrealizowanych na obszarze LGD w okresie finansowania 2007-2013.

Rodzaje projektów w okresie 2007-2013 zrealizowanych w ramach Osi IV PROW na obszarze LGD „Dolina Raby”	Średnia dofinansowania	Ilość projektów
Inwestycje w przedsiębiorstwach	82 255,10	19
Inwestycje dotyczące produktów lokalnych	33 428,46	12
Firmy branży drzewnej	100 000,00	1
Nowe lub zmodernizowane przedsiębiorstwa branży turystycznej	39 004,00	1
Inwestycje w gospodarstwa agroturystyczne	24 812,66	2
Przedsiębiorstwa związane z odnawialnymi źródłami energii	32 262,97	2
Obiekty sportowo-rekreacyjne lub kulturalne	90 102,60	20
Inwestycje dla nowych lub zmodernizowanych obiektów miejsc obsługi ruchu turystycznego w tym odnowionych centrów wsi	71 306,69	13
Publiczne odnawialne źródła energii	87 500,00	2
Imprezy, szkolenia, lepiej wyposażone zespoły artystyczne	13 938,28	20
Ilość działań promocyjnych (Szlak rowerowy Doliny Raby)	17 143,96	17
Działania promocyjne dotyczące produktów lokalnych	15 868,53	11

Zgłoszone w badaniu ankietowym – wstępne karty projektów, kwoty projektów były większe niż powyższe wartości.

Obliczenia wskaźników przyjęto dzieląc kwoty określone przez oczekiwane średnie, wartości projektów. Przykładowo w przedsięwzięciach związanych z podejmowanie działalności gospodarczej, przeznaczoną dane przedsięwzięcie kwotę dzielono przez 55 tys. Zł czyli kwotę wysokości premii. Podobnie określono liczbę osób niepełnosprawnych umysłowo – na 10. Osoby te będą uczestniczyć w warsztatach przygotowujących je do otwartego rynku pracy. W działaniach szkoleniowych przyjęto, że liczba osób defaworyzowanych, w działaniach związanych miejscami pracy wyniesie tyle ile, jaki udział te osoby stanowią w społeczności. Same działania informacyjne do tych osób nie wystarczą – wymagana jest chęć udziału ze strony tych osób. W dużej mierze osoby zaliczane do grupy defaworyzowanej nie są aktywne i to jest przyczyną ich sytuacji społecznej.

Formularz: Cele i wskaźniki

1.0	CEL OGÓLNY 1:	Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia						
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych						
1.2		Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej						
1.3		Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej						
		<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2014 Rok	plan 2024 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>		
W1.0.1	Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Podmiot		3,01	3,86	BDL GUS		
		<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2015 Rok	plan 2024 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>		
w.1.1.1	Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty	Osoba		0	160	Ankieta monitorująca lub informacja własna LGD		
w.1.1.2								
w.1.2.1	Wzrost liczby osób korzystających z nowych lub odnowionych (lepiej wyposażonych) obiektów kultury	Osoba		0	780	Ankieta monitorująca		
w.1.2.2								
w.1.3.1	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	Osoba		0	110	Informacja własna LGD		
	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno – konsultacyjnych	Osoba		0	390	Informacja własna LGD		
	Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD	Osoba		0	360	Informacja własna LGD		
w.1.3.2	Liczba przeszkolonych podmiotów z branży turystycznej lub okołoturystycznej	Szt.		0	5	Informacja własna LGD		
	Liczba osób, które skorzystały z oferty w ramach projektu współpracy	Osoba		0	50	Informacja własna LGD		
	Liczba wypromowanych produktów lokalnych, w tym zagranicą (ze strony LGD Dolina Raby)	Szt.		0	5	Informacja własna LGD		
	Liczba sieci questów powstałych na obszarze LGD „Dolina Raby”	Szt.		0	1	Informacja własna LGD		
			Wskaźniki produktu					
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji – (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja np.)	nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/ sposób pomiaru
						początkowa 2015 rok	końcowa 2024 Rok	
1.1.1	Poprawa stanu obiektów	Organizacje	Konkurs	Liczba obiektów kultury lub	Szt.	0	3	Ankieta

LSR Dolina Raby 2014-2020

	związanych z kulturą obszaru	pozarządowe		zabytków poddanych pracom modernizacyjnym, konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii				monitorująca
1.1.2	Inne działania na rzecz zachowania lub szerzenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	Organizacje pozarządowe	Konkurs	Liczba zrealizowanych operacji mających na celu zachowanie lub szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego	Szt.	0	10	Ankieta monitorująca
1.2.1	Rozwój infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej	Gminy, powiat, ośrodki kultury, organizacje pozarządowe	Konkurs	Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	Szt.	0	11	Ankieta monitorująca
				Liczba operacji polegających na rozwoju infrastruktury rekreacyjnej lub kulturalnej	Szt.	0	4	Ankieta monitorująca
				Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	Szt.	0	5	Ankieta monitorująca
1.2.2	Inne działania na rzecz poprawy bazy rekreacyjno-kulturalnej lub oferty edukacyjnej w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego	Organizacje pozarządowe	Konkurs	Liczba operacji mających na celu poprawę bazy rekreacyjno-kulturalnej lub oferty edukacyjnej (w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego)	Szt.	0	6	Ankieta monitorująca
1.3.1	Aktywizacja społeczności	Wszystkie grupy	Koszty bieżące i aktywizacja	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	Osobodzień	0	90	Informacja własna LGD
				Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	Osobodzień	0	180	Informacja własna LGD
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	Podmiot	0	250	Informacja własna LGD
				Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	Szt.	0	30	Informacja własna LGD

LSR Dolina Raby 2014-2020

1.3.2	Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	Przedsiębiorcy, turyści,	Projekt współpracy LGD	Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym projektów międzynarodowych)	Szt.	0	4 (1)	Informacja własna LGD
SUMA								
2.0	CEL OGÓLNY 2:	Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy						
2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych						
2.2		Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej						
2.3		Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej						
		<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2014 Rok	plan 2024 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>		
W2.0.1	Ilość podmiotów wg REGON na 1000 mieszkańców		Podmiot	76,3	91,3	BDL GUS		
W2.0.2	Średnioważony wskaźnik dochodów gmin – G		zł	821,7	1415,0	Ministerstwo Finansów		
		<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	stan początkowy 2015 Rok	plan 2022 rok	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>		
w2.1.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (wraz z samozatrudnieniem) w produkcji żywności i napojów		Szt.	0	9	Ankieta monitorująca		
w2.1.2								
w2.1.3	Liczba udzielonych grantów		Szt.	0	4	Informacja własna LGD		
w2.1.4	Liczba osób przeszkolonych w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych ww. wsparciem		Osoba	0	13 (13)	Ankieta monitorująca lub informacja własna LGD		
	Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań zawodowych		Osoba	0	10 (10)	Ankieta monitorująca lub informacja własna LGD		
w.2.2.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (wraz z samozatrudnieniem) w turystyce		Szt.	0	6	Ankieta monitorująca		
w.2.2.2								
w.2.2.3	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej		Osoba	0	290	Ankieta monitorująca lub informacja własna LGD		
w. 2.2.4								
w.2.2.4	Liczba grantów		Szt.	0	5	Informacja własna LGD		
w.2.3.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (wraz z samozatrudnieniem)		Szt.	0		Ankieta monitorująca		
w.2.3.2					52			
			Sposób realizacji*)	Wskaźniki produktu				
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe		nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych /sposób pomiaru
						początkowa 2015	końcowa 2024 Rok	

LSR Dolina Raby 2014-2020

					rok			
2.1.1	Podejmowanie działalności gospodarczej	Osoby zainteresowane podjęciem działalności gospodarczej	Konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Szt.	0	3	Ankieta monitorująca
				W tym liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	Szt.	0	1	Ankieta monitorująca
2.1.2	Rozwój działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy	Konkurs	Liczb operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Szt.	0	5	Ankieta monitorująca
				W tym liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	Szt.	0	1	Ankieta monitorująca
2.1.3	Promocja markowej żywności	Organizacje pozarządowe	Projekt grantowy	Liczba projektów grantowych	Szt.	0	1	Informacja własna LGD
2.1.4	Podniesienie wiedzy dla osób niepełnosprawnych umysłowo	Osoby niepełnosprawne umysłowo	Projekt własny	Liczba szkoleń	Szt.	0	1	Ankieta monitorująca lub informacja własna LGD
2.2.1	Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie turystyki, w tym agroturystyki	Osoby zainteresowane podjęciem działalności gospodarczej	Konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Szt.	0	3	Ankieta monitorująca
2.2.2	Rozwój działalności gospodarczej w zakresie turystyki	Przedsiębiorcy	Konkurs	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Szt.	0	2	Ankieta monitorująca
2.2.3	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	Gminy, powiat, ośrodki kultury, organizacje pozarządowe	Konkurs	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Szt.	0	14	Ankieta monitorująca lub informacja własna LGD
2.2.4	Budowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej na obszarze LGD „Dolina Raby”	Mieszkańcy, turyści	Projekt własny	Liczba zrealizowanych operacji mających na celu budowę infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	Szt.	0	1	Ankieta monitorująca lub informacja własna LGD
2.2.5	Promocja turystyczna obszaru	Organizacje pozarządowe	Projekt grantowy	Liczba projektów grantowych	Szt.	0	1	Informacja własna LGD
2.3.1	Podejmowanie działalności gospodarczej	Osoby zainteresowane podjęciem działalności	Konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego	Szt.	0	33	Ankieta monitorująca

LSR Dolina Raby 2014-2020

		gospodarczej		przedsiębiorstwa					
				W tym liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	Szt.	0	2	Ankieta monitorująca	
2.3.2	Rozwój działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy	Konkurs	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Szt.	0	19	Ankieta monitorująca	
				W tym liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	Szt.	0	3	Ankieta monitorująca	
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW							% budżetu poddziałania LSR PROW		
Kwota					1 134 756,53 €		50,67		

Tabelaryczna matryca logiczna powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników

Zidentyfikowane problemy / wyzwania społ.-ekon.	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewn. Mające wpływ na realizację działań i osiągnięcia wskaźników
Zanieczyszczanie powietrza wskutek niskiej emisji i niski poziom sanitacji miejsc. Oraz niska świad. Stanu i potrz. Ochrony środowiska wśród mieszkańców	Zachowanie lokalnych zasobów w przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia	Cel szczegółowy 1.1 Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	1.1.1 Poprawa stanu obiektów związanych z kulturą	3 obiekty kultury lub zabytki poddane pracom modernizacyjnym, konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	wzrost o 160 os. odwiedzających zabytki i obiekty	Wzrost ilości organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców z 3,01 w 2014 roku do 3,86 w 2022 roku	
			1.1.2 Inne działania na rzecz zachowania lub szerzenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych, kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	10 operacji mających na celu zachowanie lub szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego			
		Cel szczegółowy 1.2 Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się	1.2.1 Rozwój infrastruktury rekreacyjno-kulturalnej	11 operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	Wzrost o 780 osób korzystających z nowych lub odnowionych (lepiej wyposażonych) obiektów kultury		
Stosunkowo słabe wykształcenie mieszkańców i słabe możliwości							

LSR Dolina Raby 2014-2020

<p>podnoszenia kwalifikacji przez osoby dorosłe, słaba oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych</p>		<p>przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej</p>	<p>1.2.2 Inne działania na rzecz poprawy bazy rekreacyjno-kulturalnej lub oferty edukacyjnej w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego</p>	<p>4 operacje polegające na rozwoju infrastruktury rekreacyjnej lub kulturalnej 5 podmiotów działających w sferze kultury, które otrzym. Wsparcie w ramach realizacji LSR 6 operacji mających na celu poprawę bazy rekreacyjno-kulturalnej lub oferty edukacyjnej (w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego)</p>			<p>szkoleniowej dla osób dorosłych; Stan etosu pracy;</p>
<p>Wciąż nie zadawalający poziom koordynacji i spójności działań w zakresie rozwoju obszaru LGD oraz współpracy subregion.; niższy wskaźnik organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców niż w np. I w kraju</p>		<p>Cel szczegółowy 1.3 Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej</p>	<p>1.3.1 Aktywizacja społeczności 1.3.2 Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej</p>	<p>90 osobodni szkoleń dla pracowników LGD 180 osobodni szkoleń dla organów LGD 250 podmiotów, którym udzielono doradztwa 30 spotkań inform.- konsult. LGD z mieszk. 4 zrealizowane projekty współpracy (w tym 1 projekt współpracy międzynarodowej)</p>	<p>60 osób/podmiotów które otrzym. wsparcie po uprzednim udzieleniu doradztwa 390 os. uczestniczących. w spotkaniach inform. – konsult. 360 os. zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD 5 przeszkolonych podmiotów z branży turystycznej lub okołoturystycznej 50 osób które skorzystały z oferty projektu współpracy 5 wypromowanych produktów lokalnych, w tym zagranicą 1 sieć questów na obszarze LGD</p>		<p>Koniunktura gospodarcza; Poziom życia mieszkańców; Stan społeczeństwa obywatelskiego</p>

LSR Dolina Raby 2014-2020

Mało innowacyjna lokalna gospodarka, w tym rozdrobnione i mało opłacalne rolnictwo; wyższy niż w kraju odsetek przedsiębiorstw branży spożywczej	Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy	Cel szczegółowy 2.1 Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	Przedsięwzięcie 2.1.1 Podejmowanie działalności gospodarczej	3 operacje polegające na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa w tym 1 operacja ukierunkowana na innowację	3 miejsca (samozatrudnienie)	Wzrost ilości podmiotów wg REGON na 1000 mieszk. Z 76,3 w 2014 roku do 91,3 do 2022 r. Wzrost średnioważ. wskaźnika doch. Gmin – G z 821,7 w 2014 r. do 1415 w 2022 roku	Koniunktura gospodarcza; Poziom zamożności społeczeństwa; Utrzymanie się trendu wzrostu spożycia produktów tradycyjnych i ekologicznych. Opłacalność produkcji rolniczej Biurokracja w obsłudze wniosków
			Przedsięwzięcie 2.1.2 Rozwój działalności gospodarczej	4 operacje polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	6 miejsc pracy		
				w tym 1 operacja ukierunkowana na innowację			
			2.1.3 Promocja markowej żywności	1 projekty grantowe	4 udzielonych grantów		
			2.1.4 Podniesienie wiedzy dla osób niepełnosprawnych umysłowo	1 szkolenie	13 (13) uczestników (w tym osoby defaworyzowane)		
					10 (10) oceniane jako adekwatne do oczekiwań zawodowych (w tym de faworyzowane)		
Mało miejsc biwakowo-parking. I wciąż za mała baza noclegowa; mała ilość podm. W sekcji I; mała ilość turyst., pomimo dużych	Cel szczegółowy 2.2 Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej	2.2.1 Podejmowanie działalności gospodarczej w zakresie turystyki, w tym agroturystyki	3 operacje polegające na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	6 utworzonych miejsc pracy (wraz z samozatrudnieniem)	Koniunktura gospodarcza; Poziom zamożności społeczeństwa; Biurokracja w obsłudze wniosków; Oferta		
		2.2.2 Rozwój działalności gospodarczej w zakresie turystyki, w	2 operacje polegające na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa				

LSR Dolina Raby 2014-2020

zasobów przyr. I kult.			tym agroturystyki			turystyczna ze strony innych miejsc (destynacji turystycznych)
			2.2.3 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	14 nowe lub zmodernizowane obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Wzrost o 290 os. osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	
			2.2.4 Budowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej na obszarze LGD „Dolina Raby”	1 operacja mająca na celu budowę infrastruktury rekreacyjno-turystycznej		
			2.2.5 Promocja turystyczna obszaru	1 projekty grantowe	5 grantów	
Niska ocena przez mieszkańców możliwości znalezienia pracy ...; duża ilość młodych osób pracujących zagranicą, sytuacja związana z covid19	Cel szczegółowy 2.3 Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej	Przedsięwzięcie 2.3.1 Podejmowanie działalności gospodarczej	33 operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa w tym 2 operacje ukierunkowane na innowację	52 utworzonych miejsca pracy (wraz z samo zatrudnieniem)	Koniunktura gospodarcza, szczególnie w budownictwie; Biurokracja w obsłudze wniosków; atrakcyjność inwestycyjna obszaru w stos. do innych miejsc	
		Przedsięwzięcie 2.3.2. Rozwój działalności gospodarczej	19 operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa w tym 3 operacje ukierunkowane na innowację			

Rozdział VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

1. *Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno- instytucjonalnych. (Stan na 22 grudnia 2015).* Opracowanie procedur i zasad regulujących kwestie wyboru i oceny operacji, w tym w szczególności określenie kryteriów ich wyboru było kolejnym etapem prac nad przygotowaniem LSR. Wnioski z konsultacji społecznych, diagnozy obszaru i analizy SWOT pozwoliły na skonstruowaniu celów i wskaźników LSR. W ten sposób zostały określone kierunki i obszary wsparcia LSR, a co za tym idzie wydatkowania środków dla obszaru LGD „Dolina Raby”. W tym celu opracowane zostały sposoby i zasady dystrybuowania środków czyli niedyskryminujące i przejrzyste procedury wyboru oraz obiektywne kryteria wyboru operacji. Proces ich tworzenia i konsultacji odbył się szeroko, tak aby opinie i propozycje wypracowane zostały przez różne grupy interesariuszy, w tym przedstawiciele wszystkich sektorów. Przygotowane procedury wyboru pozwalają uniknąć konfliktów interesów, gwarantując, że co najmniej 50% głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od partnerów społeczno- gospodarczych, nie pozwala na dominację instytucji publicznych i innych nie tylko na poziomie sektorów, ale również na poziomie tzw. grup interesu. Procedury określają sposób oceny i wyboru operacji własnych, grantowych oraz operacji składanych przez podmioty inne niż LGD. Procedury oceny i wyboru operacji zostały przyjęte przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia i umieszczone w następujących dokumentach:

- a) **Procedura wyboru i oceny** operacji w ramach LSR realizowanych przez podmioty inne niż LGD oraz operacji własnych LGD (załącznik nr 1 do uchwały Walnego Zebrania Członków nr XXII/2 dnia 22.12.2015 roku).
- b) **Procedura wyboru i oceny** Grantobiorców w ramach projektów grantowych wraz z opisem sposobu rozliczania grantów, monitorowania i kontroli (załącznik nr 2 do uchwały Walnego Zebrania Członków nr XXII/2 z dnia 22.12.2015 roku).

Głównym założeniem jest przestrzeganie zachowania parytetów niezbędnych do niedyskryminującej oraz obiektywnej oceny oraz sposób udostępniania procedur i protokołów z posiedzeń do wiadomości publicznej. Wyłączenia z oceny wniosków osób powiązanych z wnioskodawcami poprzez więzi rodzinne, sektorowe czy też biznesowe, przeprowadzane będzie każdorazowo poprzez wypełnienie deklaracji bezstronności przez członków organu decyzyjnego. Wykluczenie z oceny i wyboru operacji osób stronnicych, zagwarantuje obiektywność oceny poprzez prowadzony przez Zarząd rejestr interesów. Zarówno deklaracja jak i rejestr stanowią załączniki do Procedur wyboru operacji. Zachowanie parytetów, o których mowa w Procedurach przyczyni się do zapewnienia bezstronności w trakcie oceny operacji. Ocena operacji dokonywana będzie w dwóch etapach. Pierwszym etapem jest analiza złożonych w ramach konkursu wniosków pod względem formalnym, jak i zawartości merytorycznej przez uprzednio wybrany Zespół Konkursowy. Drugim etapem jest ocena przez Radę na zgodność z LSR i zgodność z lokalnymi kryteriami wyboru operacji/zadań, które przeszły pozytywnie ocenę wstępną i ocenę na zgodność z Programem dokonaną przez Zespół Konkursowy. Zespół Konkursowy w pierwszej kolejności określi, czy operacja wpisuje się w cele LSR oraz czy spełnia kryteria dostępu, a więc główne założenia konkursu poprzez wpisanie się w zakres tematyczny operacji (przedstawiony w tabeli 12, w rozdziale V *Cele i wskaźniki*), oraz czy przyczyni się do realizacji założonych wskaźników produktu, rezultatu oraz oddziaływania. Ocena dokonywana będzie na Karcie 1 – *Ocena możliwości dokonania wyboru operacji przez Radę w ramach prowadzonego Konkursu*, stanowiąca załącznik nr 1 do Procedur. Następnie Zespół dokona oceny operacji na zgodność z Programem (PROW 2014 -2020) pisemnie zgodnie z załącznikiem nr 2 do Wytycznych MRiRW 1/1/2015 w sprawie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych z realizacją lokalnych strategii rozwoju. Na końcu Zespół przygotowuje propozycję oceny operacji z LSR oraz z lokalnymi kryteriami wyboru operacji, które pozytywnie przeszły ocenę wstępną i ocenę na zgodność z Programem – pisemnie na podstawie *Karty oceny operacji z LSR oraz według lokalnych kryteriów wyboru*. Wnioskom złożonym na realizację operacji przyznane zostaną punkty. W celu przejrzystości oceny opracowana została Karta 2 *Karty oceny operacji z LSR oraz według lokalnych kryteriów wyboru* – stanowiąca załącznik nr 2 do Procedur. Wszystkie Operacje/Zadania, które przeszły analizę Zespołu Konkursowego zostają skierowane na posiedzenie Rady. Rada po zapoznaniu się z propozycjami Zespołu dokonuje właściwej oceny operacji/zadań tj. ocenę wstępną, na zgodność z Programem, na zgodność z LSR oraz na zgodność z lokalnymi kryteriami wyboru. Dla każdej operacji/zadania Rada wypełniana jedną Kartę oceny operacji z LSR oraz według lokalnych kryteriów wyboru, ustaloną uprzednio w głosowaniu przez członków Rady oceniających projekt, co zagwarantuje stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru.

2. Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru

Procedura ustalania kryteriów lokalnych

- 1) Zespół roboczy np. opracowania LSR przygotowuje propozycję kryteriów lokalnych i przedkłada ją Forum Lokalnemu (członkowie Rady, Zarządu i osoby, w ilości nie większej niż 5 osób,

zaproszone przez Zarząd LGD do udziału w Forum, które wyraziły pisemnie – drogą elektroniczną lub tradycyjną pocztą – zainteresowanie jego pracami, np. bezpośrednio po uprzednim zaproszeniu zamieszczonym na stronie internetowej LGD lub w terminie późniejszym; przy decyzji o zaproszeniu do prac w Forum Lokalnym, Zarząd LGD bierze pod uwagę dotychczasowe zaangażowanie w prace LGD, doświadczenie w pracy społecznej i zawodowej, równomierność reprezentacji sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego).

- 2) Przedłożona Forum Lokalnemu propozycja zostaje na jego posiedzeniu przedyskutowana i w drodze konsensusu lub głosowania z zachowaniem zasady zwykłej większości wprowadzane zostają ewentualne zmiany do propozycji przygotowanej przez Zespół Roboczy np. opracowana LSR.
- 3) Propozycja opracowana po posiedzeniu Forum Lokalnego jest prezentowana na stronie internetowej LGD w celu dalszych konsultacji społecznych.
- 4) Zespół Lokalny prezentuje propozycję kryteriów lokalnych wraz z całym dokumentem Lokalnej Strategii Rozwoju oraz informacją o wynikach konsultacji z ewentualnymi propozycjami zmian w tych kryteriach wynikających z kolejnych konsultacji społecznych.
- 5) Walne Zebranie Członków przyjmuje lokalne kryteria w drodze uchwały.

Procedura zmiany kryteriów lokalnych

- 1) Biuro LGD przyjmuje wszelkie propozycje zmiany lokalnych kryteriów zgłoszone pisemnie – drogą elektroniczną lub tradycyjną pocztą i podpisane przez osobę/osoby zgłaszające propozycje zmiany.
- 2) Propozycje zmian kryteriów lokalnych mogą zostać także zgłoszone w wyniku procesu ewaluacji LSR opisanym w stosownym rozdziale LSR.
- 3) Zgłoszone w wyniku pkt. 1 lub 2 propozycje przekazywane są do Zarządu LGD na jego najbliższym posiedzeniu.
- 4) Zarząd LGD po zapoznaniu się z przedłożoną mu propozycją, wychodzi z własną propozycją zmiany kryteriów lub opiniuje przedstawioną mu propozycję lub bez takiej opinii, kieruje otrzymaną propozycję do Forum Lokalnego.
- 5) Forum Lokalne, którego posiedzenie Zarząd LGD zwołuje w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy od zgłoszenia pierwotnej propozycji zmiany kryteriów lokalnych, analizuje przedłożoną mu propozycję (przez pierwotnego wnioskodawcę lub Zarząd LGD mając do dyspozycji wszystkie dokumenty) i albo wychodzi z własną propozycją zmiany kryteriów albo proponuje nie dokonywanie zmian tych kryteriów. Przy podejmowaniu tej decyzji, Forum Lokalne kieruje się zasadą konsensusu lub głosowania z zachowaniem zasady zwykłej większości.
- 6) Wyniki pracy Forum Lokalnego zamieszczane są na stronie internetowej LGD i w ten sposób poddane dalszym konsultacjom społecznym poprzez przesyłanie na adres e-mail biura LGD uwag i propozycji.
- 7) Ewentualna propozycja zmiany kryteriów lokalnych przedkładana jest przez Zarząd LGD na najbliższym Walnym Zebraniu Członków. Zmian może dokonać również Zarząd na podstawie upoważnienia udzielonego przez Walne Zebrania Członków zgodnie z § 19 pkt 15 Statutu Stowarzyszenia.

Powiązanie kryteriów wyboru z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami:

Lokalne kryteria wyboru są powiązane z diagnozą obszaru LSR, celami oraz wskaźnikami.

Kryterium innowacyjności odpowiada na (pkt 2.4) diagnozy gdzie wykazano na brak współpracy przedsiębiorstw z instytucjami naukowymi, brak działań związanych z wdrażaniem nowych technologii i innowacji oraz wiedzy nt. możliwości wsparcia w tym zakresie i przyczynia się do realizacji celu „Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska...”

Liczba nowych miejsc pracy – W diagnozie stwierdzono W badaniu własnym ankietowym, oceny „rynku pracy (możliwości znalezienia odpowiedniej pracy)” i „wsparcia dla osób oczekujących pomocy z powodu braku pracy” były ocenami najniższymi (Diagnoza pkt. 3.5) odpowiedzią na ten problem jest kryterium, które promuje projekty w zależności od utworzonych miejsc pracy powyżej wymaganego minimum i sprzyja realizacji celu „Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy” i realizacji wskaźnika rezultatu „ilość utworzonych nowych miejsc pracy”.

Grupy defaworyzowane – W diagnozie (pkt 5) stwierdzono istnienie grup defaworyzowanych na rynku pracy takich jak: osoby bezrobotne w wieku 18-34, bezrobotne kobiety, bezrobotne osoby bez doświadczenia zawodowego, długotrwale bezrobotni, osoby niepełnosprawne, osoby korzystające z pomocy społecznej. W związku z powyższym w lokalnych kryteriach wyboru przewidziano preferencje dla wnioskodawców należących do grup defaworyzowanych. Kryterium sprzyja realizacji celu „Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy” i realizacji rezultatu „ilość utworzonych nowych miejsc pracy”.

Ochrona środowiska – W diagnozie stwierdzono zły stan jednolitych części wód powierzchniowych oraz przekroczenia norm pyłu zawieszonego PM10 – 40 µg/m³ – na części obszaru (szacunkowe wartości to 35-50 µg /m³); roczna norma pyłu zawieszonego PM2,5 – 25 µg /m³ – na całym obszarze (szacunkowe wartości to 29-36 µg /m³); beznzo(a) pirenu w pyłe zawieszonym (Diagnoza pkt 7.4, 7.5). W związku z czym w kryteriach wyboru przewidziano preferencje dla projektów stosujących rozwiązania przyczyniające się do ochrony środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu, co

sprzyja realizacji celu „Ochrona środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu...”

Stopień wykorzystania lokalnych zasobów – W diagnozie (pkt 7, 8) wykazano liczne walory kulturowe, historyczne i przyrodnicze obszaru dlatego też w kryteriach wyboru preferuje się projekty wykorzystujące lokalną historię, tradycje, kulturę oraz walory przyrodnicze, co sprzyja realizacji celu „Ochrona środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych”.

Aktywność wnioskodawcy – odpowiada (pkt 4.1 Diagnozy) gdzie stwierdzono mniej organizacji pozarządowych niż analogiczny wskaźnik dla województwa – 3,25 i kraju – 3,31 i przyczynia się do realizacji celu „Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD ...”

Lokalne kryteria wyboru preferują projekty zgodne z celami i przedsięwzięciami LSR.

W sytuacji konieczności zmiany kryteriów wyboru, nowe kryteria wyboru będą musiały być powiązane z diagnozą obszaru, celami i wskaźnikami.

3. Kryterium innowacyjności

Zaproponowane przez LGD „Dolina Raby” kryteria spełniają nie tylko określone wymogi (obiektywne, niedyskryminujące, przejrzyste, powiązane z diagnozą obszaru, bezpośrednio przyczyniające się do wyboru operacji, które przyczyniają się do osiągnięcia określonych w LSR wskaźników produktu i rezultatu, mierzalne) ale również zostały dostosowane do typu wybieranej operacji i premiuje w szczególności operacje, które: generują nowe miejsca pracy, są innowacyjne, są ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb grup defaworyzowanych na rynku pracy (określonych w LSR) oraz w przypadku projektów z zakresu infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej realizowane w miejscowościach poniżej 5 tysięcy mieszkańców. W kryteriach zaproponowano następującą definicję innowacji: „**Innowacja** (innovation) to wdrożenie nowego lub znacząco udoskonalonego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem.” („Podręcznik Oslo. Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji. Wydanie trzecie”. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Warszawa, 2008 opracowany przez OECD i Eurostat). Dodatkowo preferowane są projekty innowacyjne, nie tylko w skali lokalnej, ale również w zakresie Krajowych Inteligentnych Specjalizacji oraz jeżeli projekt wdraża patent lub nowe rozwiązanie naukowo-badawcze.

4. Informacja o realizacji projektów grantowych i/lub operacji własnych.

Projekty grantowe

W LSR zaplanowano trzy przedsięwzięcia do realizacji poprzez projektów grantowych na łączną kwotę 800 tys. zł: w trzech przedsięwzięciach: „Inne działania na rzecz zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych”, „Promocja markowej żywności” i „Promocja turystyczna obszaru”.

Działania mogą dotyczyć np.:

- organizacji wydarzeń tj. wykłady, warsztaty, inscenizacje np., związanych z zachowaniem (waloryzacją, kultywowaniem) walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych,
- zakupu regionalnych strojów, instrumentów np. służących promocji lokalnego dziedzictwa,
- promocji lokalnych produktów żywnościowych i oferty rekreacyjno-turystycznej podczas imprez o charakterze targowym, giełd, festiwali np.
- wydawnictw na różnych nośnikach informacji.

Ilość projektów grantowych – 8 po 100 tys. każdy (po 5 grantów) ogłaszanych w latach 2017-2021 średnio co pół roku.

Projekty własne

Projekty własne muszą spełniać wymogi w/w Rozporządzenia, przy czym intensywność pomocy nie może być większa niż 99%. Łącznie do realizacji zaplanowano 2 projekt własny na kwotę 126 811,37 €. Charakterystykę projektów opisano w rozdziale V LSR.

5. Wysokość wsparcia przyznawanego na rozpoczęcie działalności gospodarczej

W LSR zaplanowano środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wnioskodawcy i ich projekty muszą spełniać wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz zapisów w LSR. Do najważniejszych różnic w LSR w stosunku do w/w Rozporządzenia należą:

- wysokość wsparcia w zakresie podejmowania działalności gospodarczej – 55 tys. zł,

Kryteria lokalne – preferencja dla mniejszych kwot wsparcia.

Obniżenie kwoty wsparcia dla osób i podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą wynika z przeprowadzonych wywiadów: indywidualnego i białego. To ograniczenie w stosunku do w/w Rozporządzenia, a także pozostałe ograniczenia zostały uzgodnione w trakcie konsultacji społecznych. Wysokość wsparcia dla osób bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej wynosi np. 20 tys. zł, a w Urzędzie Powiatowym w Wieliczce wynosi tylko 15

tys., ze względu na dużą, od wielu lat, ilość chętnych. W Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki wysokość podobnego wsparcia wynosiła np. 40 tys. zł i dotacje te cieszyły się dużym zainteresowaniem. Mniejsza kwota pozwoli na przyznanie środków większej grupie osób, a wstępne zainteresowanie wydaje się b. duże – przy kwocie zaplanowanej na ten rodzaj operacji – 0,99 mln zł, kwota 55 tys. zł pozwoli na wsparcie 18 projektów w latach 2016-2021 czyli np. 3 projektów na rok.

6. Podstawowe zasady ustalania wysokości wsparcia na realizację operacji w ramach LSR

Projekty konkursowe ogłaszane będą dla różnych grup docelowych, zgodnie z procedurami zawartymi w LSR. W przypadku niektórych konkursów powyżej zaznaczono grupy docelowe wnioskodawców. Wnioskodawcy i ich projekty muszą spełniać wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz zapisów w LSR:

- a) zadania w ramach projektów grantowych do 100% kosztów stanowiących podstawę wyliczenia kwoty wsparcia*, wysokość wsparcia zadania może wynosić od 5 000,00 zł – 20 000,00 zł**
- b) projekty własne do 99%,
- c) duże projekty podmiotów innych niż podmiotów gospodarczych i innych niż grantowe do 100%,
- d) podmioty publiczne do 63,63% (nie dotyczy zadań realizowanych w ramach projektów grantowych),
- e) maksymalna wysokość dofinansowania w przypadku JST i jednostek podległych 200 tys. zł,
- f) wykluczenie projektów, mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać szkodliwie na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- g) przez organizacje pozarządowe należy rozumieć również podmioty wymienione w np.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, chyba że w danym przedsięwzięciu LSR wykluczono ze wsparcia dany podmiot,
- h) LGD w ogłoszeniu o naborze wniosków może ustanowić dodatkowe zasady udzielenia wsparcia o których mowa w ustawie o RLKS np. w zakresie wysokości maksymalnej kwoty wnioskowanej.

* koszty stanowiące podstawę wyliczenia kwoty wsparcia określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 w § 17 ust. 1

** maksymalna wysokość wsparcia dla danego zadania w ramach projektu grantowego będzie określana w ogłoszeniu o naborze.

Kryteria lokalne – preferencja dla mniejszych kwot wsparcia.

Propozycje poziomu dofinansowania są wynikiem konsultacji społecznych w ramach przygotowania LSR w tym wniosków ze spotkań branżowych, spotkań z NGO, pracy Zespołu Roboczego, Forum Lokalnego.

W celu zapewnienia prawidłowości oceny i wyboru operacji LGD wszystkie procedury oraz Regulamin Rady jest dostępny na stronie internetowej www.dolinaraby.pl i siedzibie LGD.

Rozdział VII. Plan działania

Realizacja działań w ramach LSR, została zaplanowana w kontekście 3 kluczowych etapów:

- 1 etap: lata 2016-2018
- 2 etap: lata 2019-2021
- 3 etap: lata 2022-2024

Wdrażanie LSR zostało podzielone i zaplanowane na w/w etapy w taki sposób, aby jak najefektywniej zrealizować cele LSR Dolina Raby. Pomocne w tym procesie będą przypisane celom przedsięwzięcia oraz wskaźniki, które w sposób mierzalny pozwolą na bieżące monitorowanie realizacji LSR. **W I etapie** wdrażania strategii (2016-2018) przewidziano realizację operacji, których celem jest przede wszystkim osiągnięcie wskaźników rezultatu i produktów związanych z celem szczegółowym 2.1 *Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów*- w ramach tego celu zaplanowanych jest do ogłoszenia aż 5 przedsięwzięć, których kwota naborów będzie wynosiła 100%. Wdrażanie LSR w zakresie tego celu zaplanowano zarówno w formule konkursów dla przedsiębiorców, projektów grantowych oraz własnych. Wśród tych projektów istotnymi będą projekty własne dotyczące szkoleń zgodnych z wyżej wymienionym zakresem celu 2.1 oraz projekt własny polegający na tworzeniu sieci współpracy przedsiębiorców oraz tworzenie inkubatora przetwórstwa lokalnego. Takie podejście daje szansę na współpracę

przedsiębiorców i różnych podmiotów co powinno się przedłożyć na intensywniejsze składanie wniosków, a co za tym idzie zrealizowanie założonych celów LSR. W tym etapie planowane są pierwsze projekty grantowe. Podobny mechanizm został zastosowany w celu szczegółowym nr 2.3 *Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności gospodarczej*, związany z realizacją przedsięwzięcia 2.3.3, w ramach którego utworzona powinna być sieć współpracy przedsiębiorców innych niż z branży spożywczej. Ponadto uruchomione zostaną nabory z zakresu celu szczegółowego 1.1 *Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu (...)*, w ramach przedsięwzięcia 1.1.1 oraz 1.1.3 planuje się osiągnięcie wskaźnika na poziomie 100%. Ponadto przewidziano nabory w ramach celu szczegółowego 1.2 *Poprawa oferty oświatowej (...)* gdzie w przedsięwzięciu 1.2.2 wykorzystana zostanie kwota na poziomie 100%. W I etapie zaplanowano także większość działań z zakresu celu szczegółowego 2.2 *Rozwój turystyki i produktów turystycznych (...)*. W I etapie zaplanowano nabory w ramach **19 przedsięwzięć** na łączną kwotę **5 080 000,00 zł** co stanowi około **76,39%** całego budżetu. W pierwszym etapie zaplanowano także realizację 2 projektów współpracy międzynarodowej, co daje osiągnięcie wskaźnika na poziomie 50%. **W II etapie** wdrażania strategii (2019-2021) przewidziano między innymi 4 projekty grantowe co przyczyni się do 100% realizacji wskaźnika w przedsięwzięciach 1.1.2, 2.1.5 i 2.2.5. Dodatkowo uruchamiane będą konkursy dla przedsiębiorców związanych zarówno z tworzeniem nowych jak i rozwojem istniejących przedsiębiorstw. Ponadto przewidziano także projekt własny z zakresu uczenia się przez całe życie. W ramach etapu II przewidziano nabory w ramach **8 przedsięwzięć** na łączną kwotę **1 186 000,00 zł** co daje **17,83 %** całego budżetu. W II etapie przewidziano także realizację 2 międzynarodowych projektów współpracy, co pozwoli do 2021 roku zrealizować wskaźnik w 100%. **W etapie III** (2022-2023) przewidziano realizację 4 operacji z zakresu celu szczegółowego 2.3 *Rozwój pozostałej działalności gospodarczej (...)*. W tym okresie zaplanowano nabory w ramach 2 przedsięwzięć na łączną kwotę **384 000,00 zł** co daje **5,77 %** całego budżetu.

Wszelkie działania zostały ujęte w sposób umożliwiający zminimalizowanie ryzyka związanego z osiągnięciem wskaźników. W kontekście wyznaczonych wskaźników realizacji, jako miara sukcesu realizacji LSR, wartość wskaźników została określona, w oparciu o dotychczasowe doświadczenia LGD w realizacji przedsięwzięć na terenach wiejskich PROW w okresie programowania 2007-2013, w tym wnioski i doświadczenia z ewaluacji programu. Biorąc pod uwagę doświadczenie LGD z poprzedniego okresu oraz poziom osiągniętych wskaźników można stwierdzić, iż LGD posiada duże doświadczenie i wiedzę, które przyczyniły się do zaplanowania wskaźników, w taki sposób, aby nakłady finansowe były adekwatne dla zakładanych korzyści społecznych. W/w opis odzwierciedla stan na dzień 22 grudnia 2015. W trakcie realizacji LSR Plan działania może być modyfikowany w dopuszczalnym zakresie.

Rozdział VIII. Budżet

Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia tj. realizację operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizację, a w przypadku LSR współfinansowanych z EFRROW dodatkowo „Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020” przedstawiono w załączniku nr 4.

Z przedstawionego w załączniku budżetu środki w podziale na poszczególne cele ogólne i szczegółowe przedstawiają się następująco:

Cele	Środki z poddział. [€]			
	Razem	19.2	19.3	19.4
Ogólny 1: Zachowanie lokalnych walorów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia	1 290 056,27	665 991,27	182 750,00	441 315,00
Szczeg. 1.1: Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturalno-historycznych w tym tradycji regionalnych	191 446,03	191 446,03	-	-
Szczeg. 1.2: Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej	474 545,24	474 545,24	-	-
Szczeg. 1.3: Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej	624 065,00	-	182 750,00	441 315,00
Ogólny 2: Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy	1 573 508,73	1 573 508,73	-	-
Szczeg. 2.1: Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych	199 085,65	199 085,65	-	-
Szczeg. 2.2: Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej	526 444,20	526 444,20	-	-
Szczeg. 2.3: Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności	847 978,88	847 978,88	-	-

handlowej				
-----------	--	--	--	--

Dla różnych grup beneficjentów i rodzajów projektów przeznaczono środki z poddział. 19.2 w następujący sposób:

- przedsiębiorcy – 1 125 113,54 € (środki na tworzenie miejsc pracy; 50,24 % środków z poddział. 19.2),
- JST – 712 762,65 € tj. 31,83 % poddział. 19.2;
- projekty grantowe – 36 537,02 € tj. 1,63 % poddział. 19.2;
- projekty własne – 105 579,13 € tj. 4,71% poddział. 19.2;
- środki dla organizacji pozarządowych (projekty powyżej 50 tys. zł;) – 259 507,66 € tj. 11,59% poddział. 19.2.

Ponadto:

- środki w celu szczególnym 1.3 z poddział. 19.4 przyczyniać się będą do osiągnięcia wszystkich pozostałych celów;
- środki w tym celu z poddział. 19.3 przyczyniać się będą do osiągnięcia także innych celów i ich beneficjentami będą głównie przedsiębiorcy kilku branż (ta kwestia została szerzej wyjaśniona w Rozdziale Zintegrowanie);
- podobnie w projektach grantowych – ich bezpośrednimi beneficjentami (wnioskodawcami) będą organizacje pozarządowe i inne prowadzące działalność pożytku publicznego, ale w działaniach promocyjnych zapewne uczestniczyć będą, zgodnie z dotychczasowymi doświadczeniami, także przedsiębiorcy kilku branż (ta kwestia została szerzej wyjaśniona w Rozdziale Zintegrowanie);
- w związku z preferencją w kryteriach lokalnych dla operacji przyczyniających się do ochrony środowiska i przeciwdziałania klimatu, środki przeznaczone w innych celach, będą także przyczyniać do osiągnięcia celu 1.1.;
- środki przeznaczone w projektach własnych skierowane są także do przedsiębiorców i pośrednio przyczynią się do tworzenia miejsc pracy i zwiększenia innowacyjności.

Rozdział IX. Plan komunikacji

1) Plan komunikacji wykonano z przekonaniem, że dobra komunikacja jest konieczna, aby sprawnie i dobrze zrealizować LSR. Plan komunikacji (Załącznik nr 5 do LSR) opracowany został na podstawie uwag i propozycji zgłaszanych podczas konsultacji społecznych, badań ankietowych, a także wyników ewaluacji dokonanej po okresie realizacji poprzedniej LSR.

2) Głównym celem planu komunikacji jest zarówno bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR (w tym o stopniu osiągania celów i wskaźników), jak i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. Planowane działania powinny wzbudzać zainteresowanie oraz zachęcać potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych inwestycji. Zaproponowany plan komunikacji ma za zadanie zlikwidować dotychczasowe niedostatki komunikacyjne, a także zagwarantować dwustronność przekazu oraz umożliwiać pozyskiwanie informacji zwrotnej od mieszkańców.

3) Z badań ankietowych wynika, iż najskuteczniejszą formą przekazu informacji o działalności LGD według mieszkańców jest dobrze funkcjonująca strona internetowa, regularne przesyłanie informacji za pomocą skrzynki mailowej oraz udział przedstawicieli LGD podczas wydarzeń promocyjno- kulturalnych na obszarze członkowskich gmin. W ankietach padła kilkakrotnie propozycja o wprowadzenie aplikacji powiadamiającej SMS-em o nowo zamieszczonych informacjach na stronie LGD. Wprowadzenie takiej formy będzie rozważone. Z prowadzonych badań wynika także, że mieszkańcy chcą otrzymywać głównie informacje o prowadzonych naborach i możliwościach dofinansowania w ramach LSR, planowanych szkoleniach w ramach organizowanych naborów wniosków, a także o organizowanych warsztatach, imprezach oraz innych wydarzeniach kulturalnych na terenie LGD.

4) Grupy docelowe, do których skierowany jest plan komunikacji to przede wszystkim grupy kluczowe z punktu widzenia realizacji LSR, czyli: przedsiębiorcy, w tym osoby zainteresowane podjęciem działalności gospodarczej, samorządy gminne, organizacje pozarządowe, przedstawiciele grup nieformalnych („młodzi bezrobotni”, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, osoby niepełnosprawne). Wszystkie działania skierowane są do mieszkańców obszaru – ukierunkowane zostały bowiem tak, aby zapewniały podnoszenie poziomu wiedzy na temat możliwości realizacji operacji w ramach LSR na lata 2016-2024.

5) W Planie komunikacji zostały ujęte również działania mające na celu pozyskanie informacji od przedstawicieli poszczególnych grup docelowych o funkcjonowaniu LGD oraz realizacji LSR. Będą one zbierane w postaci informacji zwrotnej dotyczącej oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD, pod kątem wprowadzania ewentualnych środków naprawczych itp. szkolenia osób udzielających doradztwa w ramach działań LGD w zakresie komunikacji interpersonalnej czy pomocy w pisaniu wniosków aplikacyjnych. Wszystkie zebrane wnioski dotyczące zarówno działań LGD, jak i wdrażania LSR, a także przygotowywane w tym zakresie raporty, będą archiwizowane i analizowane, a na ich podstawie podejmowane będą decyzje w zakresie zmiany sposobu wdrażania LSR.

Przeprowadzona dogłębna analiza pozwoli na usprawnienie działań nad procesem wdrażania LSR. Zapewni stały nadzór nad realizacją działań i porównanie zgodności z planem pracy określonym w Strategii oraz ewentualne wykorzystanie uzyskanych informacji do celów udoskonalenia projektu.

6) Stowarzyszenie LGD „Dolina Raby” zaplanowało także odpowiednie wskaźniki dla zaprojektowanych działań komunikacyjnych. Wskaźniki przedstawiono poniżej, natomiast szczegółowo opisane są w Załączniku nr 5 do LSR:

- wysłanie e-maili,
- zamieszczenie artykułów na stronach internetowych (LGD, 6 gmin oraz powiatu bocheńskiego),
- opublikowanie artykułu w prasie lokalnej,
- organizacja spotkań informacyjnych (itp. 15 osób na każde spotkanie, badanie ankietowe po spotkaniu),
- przygotowanie i rozdystrybuowanie gadżetów promocyjnych,
- przyjęcie osób w punkcie konsultacyjnym w Biurze LGD,
- organizacja spotkań szkoleniowych i doradczych,
- dotarcie z informacjami do osób objętych wsparciem PUP, MOPS, GOPS, PCPR, ŚDS,
- zebranie łącznie ankiet (online oraz po doradztwie, szkoleniu),
- udział w wydarzeniach promocyjno – kulturalnych na obszarze LGD.

Rozdział X. Zintegrowanie

Opis zgodności i komplementarności z innymi dokumentami planistycznymi/strategiami

Na kolejnych stronach zestawiono cele LSR z celami dokumentów strategicznych województwa małopolskiego, powiatów bocheńskiego i wielickiego oraz czterech gmin: Biskupice, Łapanów, Nowy Wiśnicz i Żegocina. Gminy Gdów i Trzciana nie posiadają aktualnych strategii rozwoju.

Analiza porównania celów wskazuje na wiele zgodnych zapisów w LSR i w analizowanych dokumentach strategicznych. W Rozdziale V wskazano na realizację niektórych celów strategicznych obszaru LGD w ramach innych komplementarnych z LSR działań, głównie jednostek samorządu terytorialnego. Szczególnie w zakresie rozbudowy infrastruktury ochrony środowiska, dróg lokalnych czy szerokopasmowego Internetu. W Rozdziale V wykazano zgodność celów szczegółowych LSR z PROW 2014-2020 i RPO Województwa Małopolskiego.

LSR jest zgodna nie tylko z lokalnymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi, ale i programami krajowymi. W związku z inicjatywami klastrowymi i promocją w LSR, związanej z tymi inicjatywami innowacyjności, ważne są możliwości skorzystania przez przedsiębiorców obszaru LGD ze środków na działania związane z transferem nowych technologii. Takie możliwości oferuje Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR), szczególnie Oś priorytetowa III w tym Programie: Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach.

Cel strategiczny LSR – Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo- historycznych, w tym tradycji regionalnych jest zgodny z celami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Cele związane z edukacją przez całe życie i tworzeniem miejsc pracy zbieżne są z celami Programu Operacyjnego „Wiedza, Edukacja, Rozwój” 2014-2020.

Zintegrowanie co najmniej 3 branż gospodarczych

W przedsięwzięciach „Promocja markowej żywności” i „Promocja turystyczna obszaru” oraz projektach współpracy, przewiduje się działania promocyjne obszaru LGD z wykorzystaniem lokalnych produktów, głównie żywnościowych, ale także pod kątem przyciągnięcia turystów na obszar LGD. Przewiduje się, że działania te spowodują współdziałanie i integrację przedsiębiorstw z różnych branż. Przewiduje się zaangażowanie w realizację tych projektów przedsiębiorców co najmniej następujących branż (sekcji w systemie REGON):

- a) sekcja C – przetwórstwo przemysłowe, a zwłaszcza z działu 10 – produkcja artykułów spożywczych i działu 11 – produkcja napojów
- b) sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- c) sekcja N- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, a przede wszystkim z działu 79 – działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
- d) sekcja P – edukacja, głównie przedsiębiorstwa zajmujące się edukacją powiązaną z ofertą turystyczną jak Zielone Szkoły, zagrody edukacyjne, wyjazdowa nauka języków obcych itp.

W kryteriach lokalnych projektów grantowych przedziwno preferencję dla projektów integrujących co najmniej trzy branże gospodarcze.

Porównanie celów szczegółowych LSR Dolina Raby 2016-2022 do celów zawartych w innych dokumentach o charakterze strategicznym i planistycznym.

<p>Lokalna Strategia Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania Dolina Raby na lata 2014-2020</p> <p>1.1 Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych.</p> <p>1.2 Poprawa oferty oświatowej...</p> <p>1.3 Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej.</p> <p>2.1 Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów ...</p> <p>2.2. Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej.</p> <p>2.3 Rozwój pozostałej działalności gospodarczej ..</p>	<p>Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 (cele strategiczne)</p> <p>2.1.Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej;</p> <p>2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego;</p> <p>6.1 Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski</p> <p>1.1 Rozwój kapitału intelektualnego</p> <p>7.2 Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmocnianie kapitału społecznego</p> <p>7.3 Rozwój współpracy terytorialnej</p> <p>5.2 Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich</p> <p>2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja czasu wolnego</p> <p>1.5 Wzmocnianie i promocja przedsiębiorczości</p>	<p>Strategia Powiatu Wielickiego 2014-2020 (cele strategiczne)</p> <p>2.2 zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego;</p> <p>4.1 wysoka jakość środowiska naturalnego</p> <p>2.1. Sprawny system edukacyjno-wychowawczy.</p> <p>6.2. współpraca z partnerami zagranicznymi</p> <p>1.3. Efektywne rolnictwo ekologiczne</p> <p>3.4 Rozwój usług turystycznych</p> <p>3.4 Zrównoważony rynek pracy</p>
<p>Lokalna Strategia Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania Dolina Raby na lata 2014-2020</p> <p>1.1 Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych ...</p> <p>1.2 Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjnej i kulturalnej.</p> <p>1.3 Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych ...</p> <p>Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej ...</p>	<p>Strategia Rozwoju Powiatu Bocheńskiego na lata 2014-2020 (cele strategiczne)</p> <p>1.1 Gospodarka niskoemisyjna oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej</p> <p>2.3 Budowanie nowoczesnej edukacji dostosowanej do zmieniającej się rzeczywistości</p> <p>2.4 Rozwój kultury oraz zagospodarowanie czasu wolnego</p> <p>3.1. Kreatywna przedsiębiorczość i współpraca międzysektorowa</p> <p>1.5 Atrakcyjna infrastruktura turystyczno-rekreacyjna</p>	<p>Strategia rozwoju gminy Biskupice do roku 2024 (cele strategiczne)</p> <p>4 Zachowane i wyeksponowane dziedzictwo kulturowe</p> <p>3 Gmina przyjazna środowisku naturalnemu</p> <p>1 Poprawa standardu i jakości życia mieszkańców</p> <p>1 Poprawa standardu i jakości życia mieszkańców</p>
<p>Lokalna Strategia Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania Dolina Raby na lata 2014-2020</p> <p>1.1 Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych ...</p> <p>1. Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjnej i kulturalnej.</p>	<p>Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Łapanów na lata 2010-2020</p> <p>7.1 Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy zapewniający dbałość o środowisko naturalne</p> <p>8.1 Rozwój kapitału ludzkiego</p>	<p>Strategia Rozwoju Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2014-2020 (cele strategiczne)</p> <p>3.1 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami.</p> <p>5.1 Wykorzystanie dziedzictwa regionalnego: kulturowego jak i przyrodniczego do poprawy atrakcyjności gminy Nowy Wiśnicz jako miejsca</p>

2.1 Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów ...
 2.2 Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej ...
 2.3 Rozwój pozostałej działalności gospodarczej

Lokalna Strategia Rozwoju dla Lokalnej Grupy Działania Dolina Raby na lata 2014-2020

1.2 Poprawa oferty oświatowej ...
 1.3 Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz rozwój współpracy ...

2.1 Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych.

2.2 Rozwój turystyki i produktów turystycznych
 Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości ...

2.3 Dostosowanie rolnictwa do gospodarki rynkowej
 4.4 Zwiększenie atrakcyjności posiadanych zasobów gminy
 6 Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy

Strategia Rozwoju Gminy Żegocina na lata 2007-2015

2 Podnoszenie poziomu edukacji mieszkańców
 Aktywizacja mieszkańców w życiu społecznym gminy

1 Wspomaganie procesu dostosowania lokalnego rolnictwa oraz przetwórstwa spożywczego do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej regionu i kraju

1 Rozwój usług agroturystycznych
 1 Rozwój infrastruktury technicznej zwiększającej standardy zamieszkiwania społeczności lokalnej i atrakcyjność inwestycyjną gminy Żegocina

XI. Monitoring i ewaluacja

Działania w zakresie monitoringu i ewaluacji przygotowano w oparciu o wyniki konsultacji społecznych. | W mniejszym stopniu, niż na innych etapach przygotowywania LSR wykorzystano wyniki przeprowadzonego dla tego etapu badania ankietowego, ze względu na małą ilość odpowiedzi. W związku z tym na tym etapie zasadnicze znaczenie miały dyskusja podczas drugiego Forum Lokalnego, wywiad indywidualny z Michałem Paszkotem – Wiceprzewodniczącym Rady Powiatu Bocheńskiego i wyniki białego wywiadu. Szczególnie Zespół Roboczy zwrócił uwagę na dokumenty strategiczne województwa małopolskiego i zapisy w zakresie monitoringu i ewaluacji, w tym dokument „Plan Zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011 – 2020”.

Monitoring rozumiany jest w tym dokumencie jako proces, który polega na zbieraniu informacji, głównie ilościowych pozwalających na ocenę stanu realizacji LSR i związanych z jej realizacją zadań itp. w sferze planu komunikacyjnego, pracy Biura, Zarządu i Rady. **Ewaluacja** to przede wszystkim jakościowo ocena przyjętych w LSR rozwiązań pod względem określonych kryteriów. W procedurze „Monitoring i ewaluacja” będącej załącznikiem do LSR przyjęto następujące kryteria ewaluacji:

Trafności – w jakim stopniu przyjęte do realizacji zadania odpowiadają na określone przez beneficjentów problemy na obszarze LGD;

Efektywności i wydajności – jak nakłady finansowe, czasu, kapitału ludzkiego przyczyniają się do uzyskanych wyników i osiągniętych rezultatów wdrożenia LSR;

Skuteczności – jak osiągnęte są cele w odniesieniu do założeń;

Trwałości – jak trwałe są efekty realizacji LSR w dłuższym okresie;

Użyteczności – czy LSR odpowiada na faktyczne potrzeby mieszkańców.

Przyjęto, że za monitoring odpowiedzialny będzie Zarząd LGD, mający do dyspozycji Biuro LGD, natomiast ~~monitoring~~ ewaluacja mid-term realizowany będzie przez Zespół Ewaluacyjny z udziałem eksperta/ekspertów zewnętrznych, a ewaluacja zewnętrzna przez zewnętrznego ewaluatora.

Monitoring realizowany będzie na bieżąco, szczególnie w oparciu o otrzymywane co kwartał informacje z Urzędu Marszałkowskiego, a średnio co pół roku przygotowywane będzie sprawozdanie przedstawiane przez Zarząd na Walnym Zebraniu Członków.

Ewaluacja realizowana będzie:

- mid-term – w 2019 r.
- ewaluacja zewnętrzna – w 2021 r.

Rozdział XII. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zarząd LGD na posiedzeniu w dniu 24 listopada 2015 r. przeanalizował konieczność przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu LSR (strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność) na lata 2016-2022 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Dolina Raby” i podjął decyzję o braku konieczności przeprowadzenia tej oceny (uchwała Zarządu 17/2015).

W dniu 30.11.2015 LGD „Dolina Raby” wystąpiła z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnej Strategii Rozwoju (strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność) na lata 2014-2020 dla obszaru Lokalnej Grupy Działania „Dolina Raby”. W piśmie przedstawiono stosowną analizę braku konieczności przeprowadzenia tej oceny.

W odpowiedzi otrzymaliśmy pismo z dnia 09.12.2015r. które zawiera następującą odpowiedź:

„Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że przedstawiony projekt Strategii Rozwoju Lokalnego przygotowanego przez Stowarzyszenie Lokalną Grupę Działania „Dolina Raby” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w myśl przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. Z 2013 r. poz. 1235 ze zm.)”

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY:

1. „Nowy Wiśnicz. Do wydania mają 600 tys. złotych”; Gazeta Krakowska 28.07.2015 r.
2. „Wyniki głosowania na Budżet Obywatelski Krakowa”; Wirtualna Polska 12.07.2015 r.
3. „Dom Tadeusza Kantora w Hucisku stał się rezydencją artystyczną”; Polska Agencja Prasowa 1.11.2015 r.
4. „Niszczeje dom Tadeusza Kantora w Hucisku. Brak funduszy na remont.”; Polska Agencja Prasowa 18.04.2015 r.
5. „Emigracja wciąż się opłaca”; Rzeczpospolita 7.10.2015 r.
6. „Emigracja zarobkowa Polaków. Zobacz, gdzie wyjeżdżamy najczęściej.”; Money.pl 8.02.2015 r.
7. Raport GOPS-u Gminy Gdów
8. Raport GOPS-u Gminy Łapanów

9. Raport GOPS-u Gminy Biskupice
10. Raport GOPS-u Gminy Nowy Wiśnicz
11. Raport GOPS-u Gminy Trzciana
12. PCPR Bochnia –Strategia Pomocy Społecznej
13. Praca zbiorowa pod red. Czapiński J., Panek T.; Diagnostyka społeczna 2015 r. Warunki jakości życia Polaków; Warszawa: Rada Monitoringu Społecznego, 2015; Pkt. 4.3.1.3 i 4.3.2.3.
14. Strona internetowa Gminy Gdów; (<http://www.gdow.pl/o-gminie/ilosc-mieszkanow>)
15. Regulamin konkursu grantowego „Działaj lokalnie” IX w 2015 roku; (http://www.dzialajlokalnie.pl/category/11-Niezbednik/#.VoK0Pv_4PIU)
16. „Strategia Rozwoju Powiatu Wielickiego na lata 2014-2020”; Starostwo Powiatowe w Wieliczce, październik 2014
17. „Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020”; Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
18. „Strategia Rozwoju Powiatu Bocheńskiego na lata 2014-2020”; Starostwo Powiatowe w Bochni
19. „Strategia Rozwoju Gminy Biskupice do roku 2024”; Urząd Gminy Biskupice, sierpień 2014
20. „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Łapanów na lata 2010-2020; Urząd Gminy Łapanów, listopad 2010
21. „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2014-2020”; Gmina Nowy Wiśnicz
22. „Strategia Rozwoju Gminy Żegocina na lata 2007-2015”; Gmina Żegocina, maj-lipiec 2007
23. http://krakow.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_malopolskie/portrety_gmin/powiat_bochenski/nowy_wisnicz.pdf
24. <http://www.gdow.pl/inne/gminny-katalog-firm/sklepy-oraz-hurtownie>
25. <http://www.firma.egospodarka.pl/firmy/malopolskie/lapanow>
26. <http://www.firmy.net/nowy-wisnicz.html>
27. „Baza dobrych praktyk w partycypacji”, (<http://partycypacja.fise.org.pl/x/777930>)
28. Strona internetowa Ministerstwa Finansów (<http://www.mf.gov.pl>)
29. Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego (<http://stat.gov.pl>)
30. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS)
31. Dane pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Bochni
32. Dane pozyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Wieliczce
33. Dane pozyskane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie
34. Diagnostyka społeczna 2015
35. Plan Zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020

Załącznik nr 1. Procedura aktualizacji LSR

I. Organy odpowiedzialne za proces aktualizacji LSR

1. Aktualizacja LSR należy do kompetencji WZC.
2. Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie procesu aktualizacji LSR jest Zarząd.
3. Jednostką wspomagającą, wykonującą na bieżąco czynności techniczne związane z procesem aktualizacji LSR, jest Biuro LGD.
4. Zarząd jest odpowiedzialny za analizę i ocenę danych gromadzonych lub przygotowywanych przez Biuro LGD.

II. Proces aktualizacji LSR

1. Aktualizacja LSR to proces, który ma na celu wprowadzenie koniecznych zmian, w tym działań naprawczych.
2. LSR wymaga aktualizacji w szczególności:
 - 1) w kontekście dokonania zmian:
 - a) statutu lub innych dokumentów Stowarzyszenia, jeśli skutkują one dezaktualizacją zapisów zawartych w LSR;
 - b) kryteriów oceny lub procedur, wpływających na treści zawarte w LSR;
 - c) aktualizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 lub innych przepisów prawa regulujących kwestie opisane w LSR;
 - 2) w efekcie prowadzonego monitoringu i ewaluacji w zakresie:
 - a) celów i przedsięwzięć,
 - b) wskaźników,
 - c) planu działania,
 - d) planu komunikacji,
 - e) budżetu LSR – również w wypadku zmian wartości budżetu, wynikających z decyzji Samorządu Województwa Małopolskiego.
3. W razie konieczności dokonania zmian proces aktualizacji LSR inicjuje Zarząd.

4. Zarząd, we współpracy z Biurem LGD, organizuje proces aktualizacji LSR i dla jak najpełniejszego jej wdrożenia dokonuje czynności w zakresie:

1) dookreślenia zakresu i brzmienia proponowanych zmian;

2) określenia metod angażowania społeczności lokalnej w proces aktualizacji strategii.

5. Na podstawie wyników prac Forum Lokalnego, jako stałej formy partycypacyjnej, Biuro LGD sporządza zestawienie uwag i rekomendacji, które poddawane będą konsultacjom społecznym.

6. Po zakończeniu konsultacji społecznych Zarząd opracowuje końcową wersję propozycji zmian w LSR, którą przekazuje pod obrady Walnego Zebrania.

7. Walne Zebranie Członków, podejmując stosowną uchwałę, ostatecznie określa i zatwierdza zmiany w LSR.

8. Zgodnie z § 19 pkt. 15 Statutu Stowarzyszenia „*Walne Zebranie Członków może na podstawie podjętej przez siebie uchwały upoważnić Zarząd do aktualizacji oraz dokonywania zmian w Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność oraz do dokonywania zmian w lokalnych kryteriach wyboru operacji/grantobiorców i procedurze ustalania lub zmiany tych kryteriów, jak również do dokonywania zmian w Regulaminie Rady*”.

9. W/w procedura ma zastosowanie wyłącznie do merytorycznych zmian kierunkowych LSR natomiast zmiany techniczne w LSR wynikające z wezwań Samorządu Województwa, poprawy oczywistych omyłek stwierdzonych w ramach autokontroli LGD lub też dostosowania LSR do wymogów aktualnych przepisów prawa nie wymagają przeprowadzenia w/w procesu aktualizacji prócz zatwierdzenia ich przez Walne Zebranie Członków lub Zarząd.

III. Upowszechnianie wyników

Informacje dotyczące działań podejmowanych w ramach aktualizacji LSR, zamieszczane są na stronie internetowej LGD a także udostępnione do wglądu w Biurze LGD.

Załącznik nr 2 – Procedura dokonywania ewaluacji i monitoring

1. Za monitoring odpowiedzialny będzie Zarząd LGD. Zgodnie z zasadami funkcjonowania stowarzyszenia pracę Zarządu wspiera Biuro LGD, kierowane przez Kierownika Biura.
2. Monitoring realizowany będzie na bieżąco, szczególnie w oparciu o otrzymywane co kwartał informacje z Urzędu Marszałkowskiego. Wszelkie istotne z punktu widzenia realizacji LGD sprawy mogą być przedmiotem posiedzeń Zarządu LGD, zwoływanych zgodnie z Regulaminem Pracy Zarządu, włącznie z nadzwyczajnym trybem zwoływania tych posiedzeń.
3. Średnio raz na rok przygotowywane będzie przez Zarząd sprawozdanie przedstawiane jest na Walnym Zebraniu Członków (WZC). Po jego przyjęciu przez WZC, sprawozdanie zamieszczane jest do publicznej wiadomości na stronie internetowej LGD.
4. Elementy podlegające monitoringowi podano w tabeli poniżej.
5. Ewaluacji LSR dokonuje się w 2019 r. WZC może zdecydować o wcześniejszej ewaluacji LSR, jeśli uzna za to za konieczne.
6. WZC powołuje Zespół Ewaluacyjny LSR dla oceny mid-term, najpóźniej w I połowie 2019 r., określa jego skład spośród członków LGD i liczbę ekspertów zewnętrznych.
7. Wyboru ekspertów dokonuje Zarząd LGD.
8. Zespół Ewaluacyjny kieruje się następującymi kryteriami ewaluacji:
 1. Trafności – w jakim stopniu przyjęte do realizacji zadania odpowiadają na określone przez beneficjentów problemy na obszarze LGD;
 2. Efektywności i wydajności – jak nakłady finansowe, czasu, kapitału ludzkiego przyczyniają się do uzyskanych wyników i osiągniętych rezultatów wdrożenia LSR;
 3. Skuteczności – jak osiągnęte są cele w odniesieniu do założeń;
 4. Trwałości – jak trwałe są efekty realizacji LSR w dłuższym okresie;
 5. Użyteczności – czy LSR odpowiada na faktyczne potrzeby mieszkańców.
9. W procesie ewaluacji zastosowane będą metody partycypacji społecznej w stopniu niemniejszym jak w procesie przygotowania niniejszej procedury.
10. Elementy podlegające ewaluacji podano w tabeli poniżej.
11. Zespół Ewaluacyjny opracowuje raport, który przyjmuje Walne Zebranie Członków.
12. Ewaluację zewnętrzną powinien przeprowadzić zewnętrzny ewaluator. Realizacja badania odbywa się jednokrotnie – w 2021 r. Ewaluacja zewnętrzna może zostać zlecona wspólnie, tj. badanie obejmuje kilka lub wszystkie LGD z terenu województwa. Ewaluacja zewnętrzna dotyczyć będzie co najmniej następujących obszarów badawczych:
 - ocena wpływu na kapitał społeczny; przedsiębiorczość; turystyka i dziedzictwo kulturowe, grupy defaworyzowane; innowacyjność; projekt współpracy; ocena funkcjonowania LGD; ocena procesu wdrażania; wartość dodana podejścia LEADER.

Podczas procesu badawczego zapewniona zostanie triangulacja metod i technik badawczych poprzez zastosowanie analizy danych zastanych, badań jakościowych oraz badań ilościowych. W wyniku ewaluacji zewnętrznej sporządzony zostanie raport.

Elementy podlegające monitoringowi

Elementy poddane badaniu	Odpowiedzialny	Źródło danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Funkcjonowanie Biura LGD	Zarząd LGD	Anonimowe ankiety oraz karty doradztwa wskazujące na poziom świadczonego doradztwa .	Na bieżąco; Sprawozdanie raz na rok	Ocena efektów pracy pracowników, sposób przekazywania istotnych informacji potencjalnym beneficjentom. Pomoc potencjalnym beneficjentom.
Poziom realizacji LSR	Zarząd LGD	- sprawozdania beneficjentów, - informacje z SW - wizytacje na miejscu realizacji, wywiad w środowisku lokalnym na temat zrealizowanej inwestycji	Na bieżąco; Sprawozdanie raz na rok	Stopień realizacji wskaźników określonych w LSR
Stopień realizacji harmonogramu ogłaszanych konkursów	Zarząd LGD	tabela porównawcza planowanych i ogłaszanych konkursów	Na bieżąco; Sprawozdanie raz na rok	Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem konkursów LSR, ocena stopnia realizacji zadań wdrażania w ramach LSR
Budżet LSR – wydatkowanie środków na poszczególne cele i przedsięwzięcia	Zarząd LGD	Rejestr danych prowadzony w oparciu o informacje przekazane przez SW oraz własne zestawienie środków wydatkowanych (granty)	Na bieżąco; Sprawozdanie raz na rok	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do środków LSR oraz środków z umów
Zainteresowanie stroną internetową	Zarząd LGD	Licznik odwiedzin strony internetowej, statystyki administratora strony.	Na bieżąco; Sprawozdanie raz na rok	Skuteczność przekazywania/ uzyskiwania informacji na temat dział. LGD mierzona liczbą odwiedzających stronę internetową
Zainteresowanie naborami	Zarząd LGD	Liczba złożonych fiszek projektowych oraz liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Na bieżąco; Sprawozdanie raz na rok	Poziom efektywności pracy biura w obszarze aktywizacji mieszkańców celem uzyskiwania dotacji
Poziom doradztwa	Zarząd LGD	Anonimowe ankiety osób korzystających z doradztwa oraz poziom złożonych wniosków/ otrzymanej pomocy do liczby godzin doradztwa	Na bieżąco; Sprawozdanie raz na rok	Poziom efektywności pracy biura w obszarze wsparcia realizacji LSR , osiągnięcia wskaźników i wydatkowania środków

Elementy podlegające ewaluacji

Elementy poddane badaniu	Odpowiedzialny	Źródło danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Działalność LGD, pracownicy i funkcjonowanie Biura	Zespół Ewaluacyjny powołany przez WZC	Badania ankietowe, opinie beneficjentów, rozmowy z mieszkańcami, wywiady z wnioskodawcami, opinie członków Rady, Stowarzyszenia.	Mid-term – 2019 r.	Ocena poprawności działalności prowadzonej przez Stowarzyszenie, określająca skuteczność realizowanych zadań w odniesieniu do założeń LSR.
Skuteczność promocji i aktywizacji społeczności lokalnej	Zespół Ewaluacyjny powołany przez WZC	Badania ankietowe wśród mieszkańców, prowadzone bezpośrednio oraz za pośrednictwem strony internetowej Stowarzyszenia.	Mid-term – 2019 r.	Ocena skuteczności promocji LGD oraz działań wdrażanych w ramach LSR, mierzona jako liczba osób, które uzyskały informację na temat LGD oraz skuteczność animacji społeczności.
Stopień realizacji celów LSR – stopień realizacji wskaźników	Zespół Ewaluacyjny powołany przez WZC	Ankiety beneficjentów, sprawozdania beneficjentów, informacje z SW, Wizyty w miejscach inwestycji	Mid-term – 2019 r.	Ocena celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR; określenie stopnia realizacji poszczególnych celów.
Harmonogram rzeczowo-finansowy LSR	Zespół Ewaluacyjny powołany przez WZC	Konta księgowe, rejestr własny	Mid-term – 2019 r.	Ocena zgodności ogłaszanych i realizowanych projektów z harmonogramem określonym w LSR.
Budżet LSR	Zespół Ewaluacyjny powołany przez WZC	Konta księgowe, rejestr własny	Mid-term – 2019 r.	Ocena zgodności i wysokości wydatkowania środków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne zadania.

Załącznik nr 3. Plan działania

CEL OGÓLNY 1. Zachowanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz poprawa jakości życia	LATA	2016-2018			2019-2021			2022-2024			RAZEM 2016-2024		Program	Poddziałanie/zakres programu
	nazwa wskaźnika	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w €		
CEL SZCZEGÓŁOWY 1.1. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu; zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych														
Przedsięwzięcie:														
Przedsięwzięcie 1.1.1	Liczba obiektów kultury lub zabytków poddanych pracom modernizacyjnym, konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach realizacji strategii	3 obiekty	100	55 253,53	0	100	0,00	0	100	0,00	3 obiekty	55 253,53	PROW	Konkurs (tylko dla organizacji pozarządowych)
Przedsięwzięcie 1.1.2	Liczba zrealizowanych operacji mających na celu zachowanie lub szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego	0	0	0	0	0	0	10 sztuk	100	136 192,50	10 sztuk	136 192,50	PROW	Konkurs (tylko dla organizacji pozarządowych z wyłączeniem zw. wyznaniowych)
Razem cel szczegółowy 1.1				55 253,53			0,00			136 192,50		191 446,03		

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.2. Poprawa oferty oświatowej, szczególnie w zakresie uczenia się przez całe życie oraz rekreacyjno-kulturalnej														
Przedsięwzięcie:														
Przedsięwzięcie 1.2.1	Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	9 sztuk	81,82	259 213,12	2	100	41 609,22	0	100	0,00	11 szt.	300 822,34	PROW	Konkurs (tylko dla JST i jednostek podległych oraz organizacji pozarządowych z wyłączeniem związków wyznaniowych)
	Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	5 sztuk	100		0	100		0	100		5 szt.			
	Liczba operacji polegających na rozwoju infrastruktury rekreacyjnej lub kulturalnej	0 sztuk	0,00	0,00	0 sztuk	0,00	0,00	4 sztuki	100	105 661,27	4 szt.			
Przedsięwzięcie 1.2.2	Liczba operacji mających na celu poprawę bazy rekreacyjno-kulturalnej lub oferty edukacyjnej (w tym zachowanie lub szerzenie dziedzictwa lokalnego)	0	0	0	0	0	0	6 sztuk	100	68 061,63	6 sztuk	68 061,63	PROW	Konkurs (tylko dla organizacji pozarządowych z wyłączeniem związków wyznaniowych)
Razem cel szczegółowy 1.2				259 213,12			41 609,22			173 722,90		474 545,24		
CEL SZCZEGÓŁOWY 1.3. Aktywizacja społeczności do działań prorozwojowych oraz współpracy na obszarze LGD, międzyregionalnej i międzynarodowej														
Przedsięwzięcie:														
Przedsięwzięcie 1.3.1	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	50 osobodni	55,55	130 625,00	25 osobodni	83,33	130 625,00	15 osobodni	100	180 065,00	90 osobodni	441 315,00	PROW	19.4
	Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	150 osobodni	83,33		30 osobodni	100		0	100		180 osobodni			

LSR Dolina Raby 2016-2022

	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	100 osób	40,00		80 osób	72,00		70 osób	100		250 osób				
	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	11 spotkań	36,66		9 spotkań	66,66		10 spotkań	100		30 spotkań				
Przedsięwzięcie 1.3.2.	Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym projektów międzynarodowych)	0	0,00	0,00	4(1) projektów	100	182 750,00	0	100	0,00	4(1)-szt.	182 750,00	PROW	19.3	
Razem cel szczegółowy 1.3						130 625,00				180 065,00		624 065,00			
Razem cel ogólny 1						445 091,65				489 980,40		1 290 056,27			
CEL OGÓLNY 2. Poprawa warunków zatrudnienia i rozwój gospodarczy	LATA	2016-2018			2019-2021			2022-2024			RAZEM 2016-2024		Program	Podziałani e/zakres programu	
	nazwa wskaźnika	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w €			
CEL SZCZEGÓLOWY 2.1. Rozwój markowej żywności tradycyjnej i kanałów dystrybucji tych produktów, w tym krótkich łańcuchów żywnościowych															
Przedsięwzięcia:															
Przedsięwzięcie 2.1.1	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	3 operacje	100	37 664,26	0	100	0,00	0	100	0,00	3 szt.	37 664,26	PROW	Konkurs	
	W tym liczba	1 operacja	100		0	100		0	100		1 szt.				

LSR Dolina Raby 2016-2022

	operacji ukierunkowanych na innowację													
Przedsięwzięcie 2.1.2	Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorstwa	4 operacje	80		1	100		0	100		5 szt.	133 578,74	PROW	Konkurs
	W tym liczba operacji ukierunkowanych na innowację	1 operacja	100	113 842,47	0	100	19 736,27	0	100	0,00	1 szt.			
Przedsięwzięcie 2.1.3	Liczba projektów grantowych	1 sztuki	100	16 518,11	0	100	0,00	0	100	0,00	1szt.	16 518,11	PROW	Projekt grantowy
Przedsięwzięcie 2.1.4	Liczba szkoleń	1 szkolenie	100	11 324,54	0	100	0,00	0	100	0,00	1 szt.	11 324,54	PROW	Projekt własny
Razem cel szczegółowy 2.1				179 349,38			19 736,27			0,00		199 085,65		
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.2. Rozwój turystyki i produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i weekendowej														
Przedsięwzięcia:														
Przedsięwzięcie 2.2.1	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	2 sztuki	75	25 611,67	1 sztuki	25	11 858,43	0	100	0,00	3 szt.	37 470,10	PROW	Konkurs
Przedsięwzięcie 2.2.2	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	2 sztuki	100	68 421,56	0	100	0,00	0	100	0,00	2 szt.	68 421,56	PROW	Konkurs

LSR Dolina Raby 2016-2022

Przedsięwzięcie 2.2.3	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	7 sztuk	50,00	171 172,04	4	78,57	91 383,12	3	100	43 723,88	14 szt.	306 279,04	PROW	Konkurs (tylko dla JST i jednostek podległych oraz organizacji pozarządowych z wyłączeniem związków wyznaniowych)
Przedsięwzięcie 2.2.4	Liczba zrealizowanych operacji mających na celu budowę infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	1 sztuka	0,00	0	0	0,00	0	0	100	94 254,59	1 szt.	94 254, 59	PROW	Projekt własny
Przedsięwzięcie 2.2.5	Liczba projektów grantowych	1 sztuka	100	20 018,91	0	100	0	1	100	0,00	1 szt.	20 018,91	PROW	Projekt grantowy
Razem cel szczegółowy 2.2				285 224,18			103 241,55			137 978,47		526 444,20		
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.3. Rozwój pozostałej działalności gospodarczej, szczególnie innowacyjnej i przyjaznej dla środowiska, w sferach wytwórczości, budownictwa i usług dla ludności, bez działalności handlowej														
Przedsięwzięcia:														
Przedsięwzięcie 2.3.1	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	6 operacji	18,75	76 842,63	3 operacje	28,13	38 259,39	24 operacje	100	271 127,74	33 szt.	386 229,76	PROW	Konkurs
	W tym liczba operacji ukierunkowanych na innowację	1 operacja	50		1 operacja	100		0	100		2 szt.			
Przedsięwzięcie	Liczba operacji	6			4 operacje			9	100	191 733,27	19 szt.	461 749,12	PROW	Konkurs

LSR Dolina Raby 2016-2022

2.3.2	polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	operacji	35,29	173 634,15		58,82	96 381,70	operacji						
	W tym liczba operacji ukierunkowanych na innowację	1	33,33		1	66,67		1	100		3 szt.			
Razem cel szczegółowy 2.3														
				250 476,78			134 641,09			462 861,01		847 978,88		
Razem cel ogólny 2														
				715 050,34			257 618,91			600 839,48		1 573 508,73		
Razem LSR														
				1 160 141,99			612 603,13			1 090 819,88		2 863 565,00		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacji LSR PROW												% budżetu poddziałania Realizacja LSR		
												1 125 113,54	50,24	

Załącznik nr 4. Budżet LSR

Załącznik nr 4 - Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia tj. realizację operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizację, a w przypadku LSR współfinansowanych z EFRROW dodatkowo „Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020”

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (€)					Razem EFSI
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013) – poddział. 19.2	2 239 500,00	0,00	0,00	0,00		2 239 500,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013) – poddział. 19.3	182 750,00			0,00		182 750,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013) – poddział. 19.4	441 315,00	0,00	0,00	0,00	0,00	441 315,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013) – poddział. 19.4		0,00	0,00	0,00	0,00	
Razem	2 863 565,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 863 565,00

Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020 [€]

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	971 462,97	555 274,38		1 526 737,35
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	453 530,87		259 231,78	712 762,65
Razem	1 424 993,85	555 274,38	259 231,78	2 239 500,00

Załącznik nr 5. Plan komunikacyjny

Główne cele działań komunikacyjnych: bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR (w tym o stopniu osiągnięcia celów i wskaźników), jak i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. Planowane działania powinny wzbudzać zainteresowanie oraz zachęcać potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych inwestycji. Plan komunikacyjny ma zapewnić mieszkańcom obszaru działania LGD informacje na temat operacji współfinansowanych w ramach budżetu LSR. W Planie komunikacji zostały ujęte również działania mające na celu pozyskanie informacji od przedstawicieli poszczególnych grup docelowych o funkcjonowaniu LGD oraz realizacji LSR. Będą one zbierane w postaci informacji zwrotnej dotyczącej oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD, pod kątem wprowadzania ewentualnych środków naprawczych np. szkolenia osób udzielających doradztwa w ramach działań LGD w zakresie komunikacji interpersonalnej czy pomocy w pisaniu wniosków aplikacyjnych. Wszystkie zebrane wnioski dotyczące zarówno działań LGD, jak i wdrażania LSR, będą podstawą wsparcia w zakresie zmiany sposobu wdrażania LSR.

Przeprowadzona dogłębna analiza pozwoli na usprawnienie działań nad procesem wdrażania LSR. Zapewni stały nadzór nad realizacją działań i porównanie zgodności z planem pracy określonym w Strategii oraz ewentualne wykorzystanie uzyskanych informacji do celów udoskonalenia projektu.

Opis działań komunikacyjnych, środki przekazu oraz adresaci poszczególnych działań komunikacyjnych				
Termin	Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego	Środki przekazu
I i II połowa 2016r. II połowa 2018r. II połowa 2020r.	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR na lata 2016-2022 (główne cele, założenia, zasady dofinansowania, typy projektów, ewentualnie harmonogramie naborów)	Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016-2024	Mieszkańcy obszary – wszyscy potencjalni wnioskodawcy, głównie przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, w tym także grupy defaworyzowane.	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja na stronie internetowej LGD, • Informacja na stronach internetowych gmin wchodzących w skład LGD, • Ogłoszenie na portalu społecznościowym, • Artykuły w prasie lokalnej i spektrum LGD Dolina Raby, • Materiały promocyjne, • Organizowanie spotkań informacyjno – szkoleniowych, • Informowanie podczas różnych wydarzeń promocyjno – kulturalnych, • Wysyłanie informacji mailem.
I i II połowa 2016r. II połowa 2018r. II połowa 2020r. II połowa 2021r. I połowa 2022r.	Poinformowanie potencjalnych beneficjentów o kryteriach oceny wyboru projektów	Kampania informacyjna nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	Mieszkańcy obszary – wszyscy potencjalni wnioskodawcy, głównie przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, w tym także grupy defaworyzowane.	<ul style="list-style-type: none"> • Informacja na stronie internetowej LGD, • Informacja na stronach internetowych gmin wchodzących w skład LGD, • Ogłoszenie na portalu społecznościowym, • Organizowanie spotkań informacyjno – szkoleniach, • Wysyłanie informacji mailem, • Informowanie podczas różnych wydarzeń promocyjno – kulturalnych, • Materiały promocyjne.

LSR Dolina Raby 2016-2022

<p>Począwszy od I połowy 2016r. do końca realizacji LSR</p>	<p>Wspieranie Beneficjentów LSR w realizacji projektów, doradztwo podczas aplikowania i rozliczania</p>	<p>Informowanie na temat sposobu oraz zasad przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczania projektów</p>	<p>Beneficjenci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania, szkolenia, warsztaty, • Doradztwo w biurze LGD, • Informowanie podczas różnych wydarzeń promocyjno – kulturalnych, • Doradztwo indywidualne podczas wydarzeń kulturalno – promocyjnych.
<p>Od I połowa 2017r. do I połowy 2022r. (według harmonogramu naborów w każdym kolejnym roku realizacji LSR)</p>	<p>Aktywizacja potencjalnych uczestników projektów, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych</p>	<p>Informowanie na temat możliwości włączenia się do realizowanych projektów oraz pokazanie potencjalnych korzyści</p>	<p>Mieszkańcy obszaru, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych w skazanych w LSR</p>	<p>Mieszkańcy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysyłanie informacji mailowej, • Informacja na stronie internetowej LGD, • Informacja na stronach internetowych gmin wchodzących w skład LGD, • Ogłoszenie na portalu społecznościowym, • Organizacja spotkań informacyjnych, • Artykuły w prasie lokalnej i spektrum LGD Dolina Raby, • Informowanie podczas różnych wydarzeń promocyjno – kulturalnych, • Materiały promocyjne. <p>Grupy defaworyzowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysyłanie informacji mailowej, • Informacja na stronie internetowej LGD, • Informacja na stronach internetowych gmin wchodzących w skład LGD, • Bezpośredni kontakt poprzez pracowników GOPS, MOPS, PCPR i ŚDS, PUP • Materiały promocyjne, • Informowanie podczas wydarzeń kulturalno – promocyjnych.
<p>Począwszy od I połowy 2018r. cyklicznie do końca 2024r.</p>	<p>Zapewnienie mieszkańcom obszaru działania LGD informacji na temat operacji współfinansowanych w ramach budżetu LSR.</p>	<p>Informowanie na temat zrealizowanych bądź realizowanych projektów</p>	<p>Mieszkańcy obszaru LGD (głównie potencjalni wnioskodawcy lub beneficjenci)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Publikacja dobrych praktyk, • Ogłoszenia na portalu społecznościowym, • Artykuły w prasie lokalnej oraz Spektrum LGD Dolina Raby, • Informacja na stronie internetowej LGD, • Informowanie podczas różnych wydarzeń promocyjno – kulturalnych,
	<p>Uzyskanie infor. zwrotnej od</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta online na stronie internetowej LGD

LSR Dolina Raby 2016-2022

II połowa 2019r. II połowa 2023r. Począwszy od I połowy 2017r. do końca realizacji LSR	mieszkańców doty. oceny jakości pomocy świad. przez LGD, pod kątem wprowadzania ewen. środków naprawczych	Badanie opinii i satysfakcji beneficjentów	Beneficjenci	Dolina Raby, • Ankiety ewaluacyjne po udzielonej informacji/doradztwie w biurze, szkoleniu.
Działania komunikacyjne, które będą podejmowane w przypadku występujących problemów z realizacją LSR				
Termin	Cel komunikacyjny	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego	Środki przekazu
I połowa 2016r. do końca realizacji LSR	Bieżące zbieranie informacji nt. założeń i sposobu realizacji LSR	Biuro LGD	Mieszkańcy obszaru LGD (potencjalni wnioskodawcy, głównie NGO, przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ankieta na stronie internetowej LGD, ▪ Ankieta podczas doradztwa w biurze LGD,
2016 – 2024 termin zostanie dostosowany do występowania zgłoszenia problemów z realizacją LSR	Poinformowanie mieszkańców o konieczności aktualizacji LSR	Kampania informacyjna na temat konieczności aktualizacji LSR	Mieszkańcy obszaru LGD (wszyscy potencjalni wnioskodawcy, głównie organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysyłanie informacji mailowej, ▪ Informacja na stronie internetowej LGD, ▪ Informacja na stronach internetowych gmin wchodzących w skład LGD, ▪ Ogłoszenie na portalu społecznościowym, ▪ Organizacja spotkań informacyjno – konsultacyjnych
2016 – 2024 termin zostanie dostosowany do występowania zgłoszenia problemów z realizacją LSR	Zebranie opinii i propozycji mieszkańców obszaru LGD nt. kierunków projektowanych zmian	Konsultacje społeczne związane z aktualizacją LSR	Mieszkańcy obszaru LGD (wszyscy potencjalni wnioskodawcy, głównie organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizacja spotkań informacyjno – konsultacyjnych, ▪ Ankieta na stronie internetowej LGD, ▪ Informacje w biurze LGD.
Zakładane wskaźniki i efekty w oparciu o planowany budżet działań komunikacyjnych				
Nazwa działania komunikacyjnego	Zakładane wskaźniki		Planowane efekty	
Kampania informacyjna dotycząca głównych założeń LSR na lata 2016-2024	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysłanie e-mail do co najmniej 100 osób ▪ Zamieszczenie artykułu na 8 stronach internetowych (LGD, 6 gmin oraz powiat bocheński), ▪ Publikowanie artykułu w Spektrum LGD Dolina Raby oraz prasie lokalnej, ▪ Organizacja spotkania informacyjno – szkoleniowego (ok. 20 osób na każde spotkanie, ankieta po spotkaniu), 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dotarcie do co najmniej 160 osób z informacjami o LSR, ▪ Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców nt. założeń LSR (wyniki ankiet po spotkaniach), ▪ Zwiększenie liczby składanych wniosków konkursowych do roku 2018, 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informowanie podczas wydarzeń promocyjno – kulturalnych na obszarze LGD (ok. 15 osób podczas każdego wydarzenia) 	
Kampania informacyjna nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysłanie e-mail do co najmniej 100 osób ▪ Zamieszczenie artykułu na 8 stronach internetowych (LGD, 6 gmin oraz powiat bocheński), ▪ Publikowanie artykułu w Spektrum LGD Dolina Raby oraz prasie lokalnej, ▪ Organizacja spotkania informacyjnego (ok. 20 osób na każde spotkanie, ankieta po spotkaniu), ▪ Informowanie podczas udziału w wydarzeniach promocyjno – kulturalnych na obszarze LGD (ok. 15 osób podczas każdego wydarzenia) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dotarcie do co najmniej 160 osób z informacjami o LSR, ▪ Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców nt. założeń LSR (wyniki ankiet po spotkaniach),
Informowanie na temat sposobu oraz zasad przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczania projektów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udzielenie doradztwa w biurze LGD – 250 osób, ▪ Organizacja 17 spotkań informacyjno – szkoleniowych (ok. 20 osób na każde spotkanie, ankieta po spotkaniu), 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie poziomu wiedzy potencjalnych beneficjentów (wyniki ankiet po spotkaniach szkoleniowych i doradczych),
Informowanie na temat możliwości włączenia się do realizowanych projektów oraz pokazanie potencjalnych korzyści	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dotarcie z informacjami do 10 osób objętych wsparciem MOPS, GOPS, PCPR i ŚDS, ▪ Wysłanie 25 maili, ▪ Zamieszczenie artykułu na 8 stronach internetowych (LGD, 6 gmin oraz powiat bocheński), ▪ Publikowanie artykułu w Spektrum LGD Dolina Raby oraz prasie lokalnej, ▪ Organizacja 6 spotkań informacyjno – szkolen. (ok. 10 osób na każde spotkanie, ankieta po spotkaniu), 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie poziomu wiedzy o LSR wśród przedstawicieli z grupy defaworyzowanej, ▪ Zwiększenie liczby przedstawicieli grup defaworyzowanych w realizowanych projektach do końca 2018r.,
Informowanie na temat zrealizowanych bądź realizowanych projektów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zamieszczenie artykułu na 8 stronach internetowych (LGD, 6 gmin oraz powiat bocheński), ▪ Publikowanie artykułu w Spektrum LGD Dolina Raby oraz prasie lokalnej, ▪ Informowanie podczas wydarzeń promocyjno – kulturalnych – co najmniej 8 wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dotarcie do co najmniej 160 osób z informacja nt. dobrych praktyk, ▪ Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców o efektach realizacji LSR.
Badanie opinii i satysfakcji beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zebranie łącznie co najmniej 450 ankiet (on-line, po doradztwie, szkoleniu) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pozyskanie informacji o koniecznych zmianach w procesie świadczenia pomocy przez LGD oraz podniesienia jej jakości

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu:

Zastosowane w planie komunikacji działania oraz wykorzystane środki przekazu podlegać będą cyklicznym badaniom przynoszonych efektów oraz – związanej z nimi – racjonalności budżetowej. Dodatkowo większość zaplanowanych narzędzi komunikacji przewiduje otrzymanie informacji zwrotnej lub aktywny udział mieszkańców. Regularnie prowadzona ocena i monitoring przedstawiane będą zgodnie z procedurą monitoringu i ewaluacji w oparciu o otrzymywane co kwartał informacje z Urzędu Marszałkowskiego przez Biuro LGD. W przypadku stwierdzenia, że któreś z działań komunikacyjnych nie przynosi pożądanych efektów, przewiduje się zastosowanie planu naprawczego. Polegać on będzie na modyfikacji dotychczasowych praktyk komunikacyjnych lub zastąpieniu ich nowymi, które w ocenie LGD będą bardziej odpowiednie dla osiągnięcia wyznaczonych celów. Przed wprowadzeniem każdej modyfikacji w ramach planu naprawczego przewiduje się zarówno poinformowanie odbiorców planu komunikacyjnego (za pomocą poczty elektronicznej, stron internetowych), jak i konsultowanie propozycji z mieszkańcami, beneficjentami oraz grupami docelowymi – za pomocą ankiet oraz podczas otwartych spotkań konsultacyjnych.

Opis wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych, sposobu ich wykorzystania w procesie realizacji:

Plan komunikacji przewiduje działania dotyczące zbierania informacji o funkcjonowaniu LGD oraz poziomemu zadowoleniu z realizacji LSR. W przypadku stwierdzenia niezadowolenia z metod wdrażania LSR oraz nieprzychylności wobec braku działań podejmowanych przez LGD konieczne będzie wdrożenie środków zaradczych. Przewiduje się wśród nich przede wszystkim: organizację spotkań przedstawicieli LGD z mieszkańcami i beneficjentami oraz przeprowadzenie badań ankietowych, a także przyjmowanie uwag bezpośrednio w Biurze LGD. Po zebraniu opinii i wysłuchaniu uwag LGD będzie zobowiązana do odniesienia się do otrzymanych informacji zwrotnych, przygotowanie propozycji zmian zawartych w aktualizacji LSR oraz ponowne skonsultowanie ich (tymi samymi metodami) ze społecznością lokalną.

Budżet działań komunikacyjnych:

LP	Lata wdrażania planu komunikacji	Planowana kwota
1.	Lata 2016 – 2018	53 400,00
2.	Lata 2019 – 2021	53 400,00
3.	Lata 2020 - 2024	53 400,00
SUMA		160 200,00